Udskriftsdato: 24. april 2024

2016/1 LSF 51 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af udlændingeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og straffeloven (Styrket kontrol med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, herunder indførelse af underretningspligt, skærpet straf, afsoning i fodlænke og særlig adgang til varetægtsfængsling, og ændring af klageadgang)

Ministerium: Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet

Journalnummer: Udlændinge-, Integrations- og Boligmin., j.nr. 2016-9127

Fremsat den 9. november 2016 af udlændinge-, integrations- og boligministeren (Inger Støjberg)

Forslag

til

Lov om ændring af udlændingeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og straffeloven

(Styrket kontrol med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, herunder indførelse af underretningspligt, skærpet straf, afsoning i fodlænke og særlig adgang til varetægtsfængsling, og ændring af klageadgang)

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 412 af 9. maj 2016, som senest ændret ved § 10 i lov nr. 665 af 8. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. *§ 34 a* ophæves.

2. Efter *§ 35* indsættes:

»**§ 35 a** En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg, der er meddelt udlændingen efter § 34, stk. 4, § 34, stk. 5, § 42 a, stk. 8, 1. pkt., eller § 42 a, stk. 10.

Stk. 2. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse.

§ 35 b. Er betingelserne for anvendelse af varetægtsfængsling efter § 35 a til stede, træffer retten, hvis sigtede samtykker heri, bestemmelse om anbringelse af udlændingen på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, medmindre særlige forhold taler herimod.

Stk. 2. Udlændinge-, integrations- og boligministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren regler om varetægtsfængslingens iværksættelse og gennemførelse, samt anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af elektronisk kontrol m.v.«

3. I *§ 42 a* indsættes efter stk. 9 som nyt stykke:

»*Stk. 10.* Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.«

Stk. 10 og 11 bliver herefter stk. 11 og 12.

4. I *§ 42 a, stk. 10, 1. pkt.,* der bliver stk. 11, 1. pkt., ændres »jf. stk. 3,« til: »jf. stk. 3, og som ikke er omfattet af stk. 13,«.

5. I *§ 42 a, stk. 10, nr. 3,* der bliver stk. 11, nr. 3, udgår »eller stk. 8, 1. pkt.«

6. I *§ 42 a, stk. 10, nr. 4,* der bliver stk. 11, nr. 4, ændres »§ 34« til: »§ 34, stk. 1-3 og stk. 6,«.

7. I *§ 42 a* indsættes efter stk. 11, der bliver stk. 12, som nyt stykke:

»*Stk. 13.* Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,
2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,
3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. pkt.,
4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4 og 5,
5) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. § 42 a, stk. 10,
6) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller
7) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.«

Stk. 12-14 bliver herefter stk. 14-16.

8. I *§ 42 a, stk. 12,* der bliver stk. 14, ændres »stk. 10 eller 11« til: »stk. 11, 12 eller 13«.

9. I *§ 42 a, stk. 14, 1. pkt.,* der bliver stk. 16, 1. pkt., ændres »stk. 10 og 11,« til: »stk. 11, 12 og 13,«.

10. I *§ 46 a, stk. 1, 1. pkt.,* indsættes efter »§ 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt.,«: »§ 42 a, stk. 10,«.

11. I *§ 48, stk. 1, 5. pkt.*, ændres »jf. dog 7. og 8. pkt.« til: »jf. dog 7. og 8. pkt. og stk. 2.«

12. I *§ 48* indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Politidirektørernes afgørelser efter § 34 kan påklages til Rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelse efter § 34 i 1. instans kan påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter § 34 af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren.«

13. I *§ 60, stk. 1, 1. pkt.,* ændres »§ 34,« til: »§ 34, stk. 1-3 og stk. 6,«, »§ 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt.« ændres til: »§ 42 a, stk. 8, 2. pkt.« og »stk. 9, 3. pkt.« ændres til: »stk. 8, 3. pkt.«

14. I *§ 60* indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4 og 5, og § 42 a, stk. 8, 1. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder«.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

15. Efter *§ 62* indsættes i *kapitel 9*:

»**§ 62 a.** Kriminalforsorgen kan efter indstilling fra politiet bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, eller § 42 a, stk. 8, 1. pkt., eller stk. 10, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet.

Stk. 2. Kriminalforsorgen træffer afgørelse om, at straffuldbyrdelsen skal genoptages, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter udsendelsens gennemførelse.

Stk. 3. Udlændinge-, integrations- og boligministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren nærmere regler om straksudsendelse efter stk. 1 og om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter stk. 2.«

§ 2

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1242 af 11. november 2015, som ændret ved lov nr. 169 af 27. februar 2016 og § 1 i lov nr. 641 af 8. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 8* indsættes som *stk. 5*:

»*Stk. 5.* For dømte, der efter reglerne i kapitel 13 b er meddelt tilladelse til strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, og hvor fuldbyrdelsen ikke allerede er iværksat, iværksættes fuldbyrdelsen, når kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom.«

2. *§ 20, stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* I særlige tilfælde kan fængselsstraf endvidere fuldbyrdes på

1) den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a-78 f eller
2) den dømtes bopæl i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 g-78 l.«

3. I *§ 46* indsættes som *stk. 5* og *6*:

»*Stk. 5.* Udgang kan, medmindre helt særlige omstændigheder undtagelsesvist taler herfor, endvidere ikke finde sted i en periode på 3 måneder, hvis

1) den dømte ikke samtykker i at ville overholde de vilkår, der finder anvendelse under strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. § 78 h, stk. 1, nr. 1,
2) den dømte ikke medvirker til en undersøgelse af den dømtes personlige forhold, jf. § 78 h, stk. 2, eller
3) en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol er tilbagekaldt efter § 78 k, stk. 1, nr. 1 eller 4, eller stk. 2.

Stk. 6. Perioden på 3 måneder efter stk. 5, nr. 1 og 2, regnes fra fuldbyrdelsens iværksættelse. Er fuldbyrdelsen iværksat, og meddeler den dømte på dette tidspunkt, at vedkommende ikke vil medvirke til en undersøgelse af sine personlige forhold, jf. § 78 h, stk. 2, skal perioden på 3 måneder regnes fra tidspunktet, hvor den dømte meddeler dette. Perioden på 3 måneder efter stk. 5, nr. 3, regnes fra tidspunktet for overførsel til fængsel eller arresthus.«

4. Efter *kapitel 13 a* indsættes som *kapitel 13 b*:

»Kapitel 13 b

Fuldbyrdelse af straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol

Anvendelsesområde

§ 78 g. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemmer, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, § 42 a, stk. 8, 1. pkt., eller § 42 a, stk. 10, efter bestemmelserne i dette kapitel skal udstå hele eller en del af straffen under intensiv overvågning og kontrol på bopælen i det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt., jf. dog § 78 h.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om den administrative behandling af sager om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, herunder om overførsel mellem afsoningsformer, og om varigheden af den del af straffen, der skal udstås på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Betingelser for afgørelse om fuldbyrdelse af straf på bopælen

§ 78 h. Strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter § 78 g skal ikke indgå i straffuldbyrdelsen, hvis

1) den dømte ikke giver samtykke til at overholde de vilkår, der finder anvendelse under strafudståelsen, jf. § 78 i, eller
2) denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig.

Stk. 2. Kriminalforsorgen kan til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelsen i stk. 1, nr. 2, foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes personlige forhold, såfremt forholdene taler væsentligt herfor. Hvis kriminalforsorgen finder det fornødent, kan denne i forbindelse med undersøgelsens foretagelse bestemme, at den dømte skal aflægge udåndings- og urinprøver.

Stk. 3. Medvirker den dømte ikke til den i stk. 2 nævnte undersøgelse, kan strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol ikke finde sted.

Vilkår

§ 78 i. Afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol meddeles på vilkår af, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden

1) ikke begår strafbart forhold,
2) kun forlader bopælen i indkvarteringsstedet inden for de af kriminalforsorgsområdet fastsatte tidsrum,
3) kun forlader bopælen i indkvarteringsstedet for at deltage i aktiviteter, som kriminalforsorgsområdet har godkendt,
4) ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
5) udfører aktiviteter efter kriminalforsorgens nærmere beslutning og ikke helt eller delvis udebliver fra udførelsen af aktiviteterne,
6) undergiver sig kriminalforsorgsområdets tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., og overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet, og
7) holder kriminalforsorgsområdet underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen i indkvarteringsstedet og møder op hos kriminalforsorgsområdet efter dennes nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Der kan endvidere fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om de tidsrum, hvor den dømte kan forlade bopælen i indkvarteringsstedet, om indholdet af de aktiviteter, som den dømte i fuldbyrdelsesperioden skal udføre, og om adgang til forsørgelse og sundhedsmæssige ydelser.

Gennemførelse af tilsyn, kontrol m.v.

§ 78 j. Under fuldbyrdelsen fører kriminalforsorgsområdet tilsyn med den dømte, herunder med overholdelsen af de i § 78 i nævnte vilkår. Inden fuldbyrdelsen iværksættes, skal kriminalforsorgsområdet vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelser.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af elektronisk kontrol.

Tilbagekaldelse af afgørelse om strafudståelse på bopælen

§ 78 k. En afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, hvis

1) den dømte anmoder derom,
2) den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold,
3) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, afgørelsen vedrører, eller
4) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse ikke er til stede på bopælen i indkvarteringsstedet.

Stk. 2. En afgørelse kan endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte under fuldbyrdelsen overtræder et eller flere af de i § 78 i, stk. 1, nr. 1-7, nævnte vilkår. Det samme gælder, hvis den dømte overtræder et vilkår fastsat i medfør af § 78 i, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd.

Stk. 3. Den dømte underrettes snarest muligt om tilbagekaldelsen af afgørelsen.

§ 78 l. Tilbagekaldes en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter fuldbyrdelsens iværksættelse, skal den dømte overføres til fængsel eller arresthus til afsoning af rest- straffen.

Stk. 2. Kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til fængsel eller arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om midlertidig overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.«

5. I *§ 106, stk. 2,* indsættes efter »kontrol,«: »jf. kapitel 13 a, eller som har udstået straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. kapitel 13 b«.

§ 3

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016, foretages følgende ændringer:

1. I *§ 124, stk. 1,* indsættes som *2. pkt*.:

»Det gælder dog ikke den, der er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36.«

2. I *§ 124, stk. 5, nr. 2,* indsættes efter »institution m.v.«: »eller er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 b«.

3. I *§ 124, stk. 5, nr. 4,* indsættes efter »under intensiv overvågning og kontrol«: »efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a eller 13 b«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. marts 2017, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 35 b i udlændingeloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. juni 2017.

Stk. 3. § 42 a, stk. 13, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 7, får virkning for udbetaling af grundydelse og forsørgertillæg, der følger førstkommende skæringsdato, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1, 3. pkt., og § 42 b, stk. 7, 4. pkt., efter lovens ikrafttræden, og på udbetaling af tillægsydelse fra første hele periode på 14 dage, der ligger til grund for beregning af tillægsydelsen, og som følger efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens §§ 1 og 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 3. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
1.1 Lovforslagets baggrund og formål
1.2 Lovforslagets indhold
1.3 Personkreds, som er omfattet af lovforslaget
2. Underretningspligt
2.1 Gældende ret
2.2 Ministeriets overvejelser
2.3 Den foreslåede ordning
3. Strafskærpelse
3.1 Gældende ret
3.2 Ministeriets overvejelser
3.3 Den foreslåede ordning
4. Fastmontering af fodlænke som en del af straffen
4.1 Gældende ret
4.1.1 Fuldbyrdelse af fængselsstraf
4.1.2 Anvendelse af elektronisk fodlænke efter straffuldbyrdelsesloven
4.1.3. Anvendelse af elektronisk fodlænke efter udlændingeloven
4.2 Ministeriets overvejelser
4.3 Den foreslåede ordning
4.3.1 Ordningens anvendelsesområde og personkreds
4.3.2 Betingelser for afgørelse om strafudståelse på bopælen
4.3.2.1 Krav om samtykke fra den dømte
4.3.2.2 Vurdering af den dømtes forhold
4.3.3 Egnethedsundersøgelse
4.3.4 Vilkår for straffuldbyrdelsen på bopælen i indkvarteringsstedet
4.3.5 Iværksættelse af straffuldbyrdelsen
4.3.5.1 Kompetence til at træffe afgørelse
4.3.5.2 Adgang til at klage over afgørelser vedrørende afsoning i fodlænke
4.3.5.3 Varigheden af den periode, der skal afsones i fodlænke
4.3.5.4 Valg af afsoningsinstitution og overførsel
4.3.6 Udlændingens bopæl og mulighed for at forlade denne
4.3.7 Adgang til aktivering, forsørgelse og sundhedsmæssige ydelser under afsoning i fodlænke
4.3.7.1 Adgang til aktivering
4.3.7.2 Adgang til forsørgelse og sundhedsmæssige ydelser
4.3.8 Tilsyn og kontrol med straffuldbyrdelsen på bopælen
4.3.9 Tilbagekaldelse af afgørelse om afsoning i fodlænke
4.3.10 Strafafbrydelse og prøveløsladelse
4.3.11 Erstatning
5. Udgangskarantæne
5.1 Gældende ret
5.2 Ministeriets overvejelser
5.3 Den foreslåede ordning
6. Varetægtsfængsling
6.1 Gældende ret

6.1.1 Varetægtsfængsling efter retsplejeloven
6.1.2 Varetægtsfængsling efter udlændingeloven
6.2 Ministeriets overvejelser
6.3 Den foreslåede ordning
7. Varetægtsfængsling i fodlænke
7.1 Gældende ret
7.2 Ministeriets overvejelser
7.3 Den foreslåede ordning
8. Løsladelse med henblik på straksudsendelse
8.1 Gældende ret
8.1.1 Indledning
8.1.2 Prøveløsladelse
8.1.3 Strafafbrydelse
8.2 Ministeriets overvejelser
8.3 Den foreslåede ordning
9. Flugt under afsoning i fodlænke, fra varetægtsfængsling og fra varetægtsfængsling i fodlænke
9.1 Gældende ret
9.2 Ministeriets overvejelser
9.3 Den foreslåede ordning
10. Skærpede økonomiske konsekvenser
10.1 Gældende ret
10.1.1 Forsørgelsespligten og udbetaling af grund- og tillægsydelse
10.2 Ministeriets overvejelser
10.3 Den foreslåede ordning
11. Overflytning af klageadgang
11.1 Gældende ret
11.2 Ministeriets overvejelser
11.3 Den foreslåede ordning
12. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser
13. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
14. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
15. Administrative konsekvenser for borgerne
16. Miljømæssige konsekvenser
17. Forholdet til EU-retten
18. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
19. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Lovforslagets baggrund og formål

Regeringen har den 15. juni 2016 indgået en aftale med Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti om strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste opholder sig uønsket her i landet. Der er tale om udlændinge, som har begået grove forbrydelser eller lignende, og som derfor er udelukket fra opholdstilladelse eller er udvist af landet. De pågældende udlændinge skal udsendes, så snart muligheden herfor opstår. De danske myndigheder har på den baggrund en interesse i løbende at føre kontrol med og have kendskab til de pågældendes opholdssted, og de pågældende udlændinge er derfor pålagt opholds- og meldepligt.

Som led i regeringens politik på udlændingeområdet er kontrollen med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste ved at blive styrket. Fremover vil de pågældende udlændinge skulle opholde sig på Udrejsecenter Kærshovedgård, hvor der etableres elektronisk adgangskontrol. Reglerne om meldepligt for kriminelle udviste er endvidere blevet skærpet.

Erfaringerne med kontrollen med udlændinge på tålt ophold har imidlertid vist, at der er mange i denne gruppe, der ikke overholder deres opholds- og meldepligt. Samtidig har kontrollen med kriminelle udviste, som er ved at blive styrket, vist, at mange kriminelle udviste ikke har overholdt deres opholds- og meldepligt.

Med aftalen er parterne blevet enige om at indføre en række stramninger for at sikre en styrket kontrol med og en bedre overholdelse af opholds- og meldepligten. Som det fremgår af aftalen, er aftaleparterne enige om, at der skal være strengere kontrol med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, og at det skal have hårdere konsekvenser, hvis udlændingene ikke overholder deres opholds- og meldepligt.

Formålet med dette lovforslag er at gennemføre de dele af aftalen, som kræver lovgivning. Dette drejer sig om indførelsen af en underretningspligt, hvorefter udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis de opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23 og kl. 6, strafskærpelser for overtrædelser af opholds- og meldepligten, mulighed for afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, indførelsen af en særlig adgang til varetægtsfængsling ved gentagne overtrædelser af opholds- og meldepligten og skærpede økonomiske konsekvenser. Som led i gennemførelsen af aftalen indeholder lovforslaget endvidere bl.a. forslag om indførelse af udgangskarantæne og mulighed for løsladelse med henblik på straksudsendelse.

Herudover foreslås det at overføre kompetencen i klagesager om pålæg af meldepligt og andre kontrolforanstaltninger efter udlændingelovens § 34, således at politidirektørens afgørelser fremover kan påklages til Rigspolitichefen i stedet for til udlændinge-, integrations- og boligministeren.

Aftalen indeholder – udover en række initiativer, som skal gennemføres ved en lovændring – nogle initiativer, som kan gennemføres administrativt. Det er fundet hensigtsmæssigt kort at redegøre for indholdet af disse, jf. nedenfor afsnit 1.2.

Aftalen er tilgængelig på Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets hjemmeside, www.uibm.dk.

1.2. Lovforslagets indhold

Lovforslaget udgør den lovgivningsmæssige udmøntning af den politiske aftale om strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste. Lovforslaget indeholder forslag til ændring af udlændingeloven, straffuldbyrdelsesloven og straffeloven.

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

- En ny underretningspligt, hvorefter udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste på forhånd skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis de opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 06.00.

- Strafferammen for overtrædelse af opholds- og meldepligt for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste hæves til 1 år og 6 måneder, og strafniveauet skærpes markant. Fremover vil straffen som udgangspunkt blive fastsat takstmæssigt.

- I den forbindelse gives der mulighed for at træffe afgørelse om løsladelse med henblik på straksudsendelse, såfremt der under afsoning af straf for overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten opstår mulighed for udsendelse af den pågældende udlænding.

- En ny ordning for fuldbyrdelse af straf for overtrædelse af opholds-, melde-, og underretningspligten. Straffen vil således fremover – udover en periode, der afsones i et fængsel – som udgangspunkt komme til at omfatte en periode, hvor straffen udstås på bopælen i indkvarteringsstedet ved brug af fodlænke.

- Indførelse af en udgangskarantæne over for udlændinge, der ikke samarbejder om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet og i stedet afsoner hele straffen i fængsel eller overføres til afsoning i fængsel.

- En særlig hjemmel til varetægtsfængsling efter udlændingeloven, således at udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste kan varetægtsfængsles ved gentagne overtrædelser af opholds-, melde- og underretningspligt. Varetægtsfængsling efter den særlige hjemmel i udlændingeloven vil fremover kunne ske i surrogat ved brug af fodlænke, således at den pågældende kan varetægtsfængsles på bopælen i indkvarteringsstedet.

- Den gældende ordning om ophør eller nedsættelse af økonomiske ydelser ved overtrædelse af opholds- eller meldepligt skærpes, således at Udlændingestyrelsen fremover som udgangspunkt skal træffe afgørelse om, at der ikke udbetales ydelser, hvis en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist ikke overholder sine forpligtelser.

- Den skærpede ordning om ophør eller nedsættelse af økonomiske ydelser ved overtrædelse af opholds- eller meldepligt, som følger af aftalen, kommer også til at omfatte manglende overholdelse af en række andre forpligtelser, herunder underretningspligten, og uønsket negativ adfærd.

- Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der afsoner straf på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, kan straffes, såfremt de flygter fra denne afsoning.

- Adgang til at straffe udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der flygter fra varetægtsfængsling efter udlændingelovens regler, herunder varetægtsfængsling på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke.

- Overflytning af kompetencen i klagesager om pålæg af meldepligt og andre kontrolforanstaltninger efter udlændingelovens § 34, således at politidirektørens afgørelser fremover kan påklages til Rigspolitichefen i stedet for til udlændinge-, integrations- og boligministeren.

Aftalen om strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste indeholder herudover en række initiativer, som kan gennemføres administrativt. Det drejer sig bl.a. om følgende:

- Strafforfølgning for overtrædelse af opholds-, melde- og den foreslåede underretningspligt skal gennemføres hurtigt og effektivt, og straffuldbyrdelse skal iværksættes hurtigt. Dette skal sikre, at en udlænding, der ikke overholder sine forpligtelser, med det samme kan mærke en konsekvens heraf. En hurtig og effektiv strafforfølgning udmøntes ved en øget fokus på sagerne i anklagemyndigheden. Hurtig straffuldbyrdelse gennemføres administrativt ved udstedelse af bekendtgørelse, hvorefter fuldbyrdelse af en idømt straf skal påbegyndes senest 30 dage efter datoen for fuldbyrdelsesordre eller senest 30 dage efter kriminalforsorgens afgørelse om afsoning i fodlænke i de tilfælde, hvor hele straffen skal udstås i fodlænke.

- Tidspunktet for den løbende revurdering af proportionaliteten af opholds- og meldepligten justeres. Der ændres ved hyppigheden af revurderingen, således at Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet fremover i de første fem år efter en afgørelse om opholds- eller meldepligt skal foretage én årlig revurdering af, om påbuddene kan opretholdes, medmindre forholdene tilsiger noget andet. Efter de første fem år vil der skulle foretages halvårlige revurderinger. For udlændinge, der alene er idømt kortere straffe (fængselsstraf under 1½ år), fastholdes den gældende ordning, således at der sker en halvårlig revurdering. For udlændinge, som er udelukket fra opholdstilladelse af andre grunde end kriminalitet her i landet, påtænkes ordningen anvendt således, at Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet ved afgørelsen af den enkelte sag skal tage stilling til, om der skal foretages en revurdering hver 6. måned eller én gang årligt. Dette vil dreje sig om f.eks. udlændinge, som er krigsforbrydere, eller som er dømt for kriminalitet i udlandet. Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet vil anmode Udlændingestyrelsen og Rigspolitichefen om at foranstalte dette punkt i aftalen gennemført.

- Meldepligten afvikles fremover i et tidsrum mellem kl. 9.00 og 15.00. Dette indebærer, at udlændingene fremover som udgangspunkt løbende vil kunne afvikle deres meldepligt på et af den enkelte udlænding besluttet tidspunkt, så længe det sker inden for tidsrummet mellem kl. 9.00 og 15.00. Politiet vil dog fortsat have adgang til at pålægge udlændingene at møde på et bestemt tidspunkt, hvis der er behov herfor. Der vil fremover være et væsentligt større antal udlændinge (op mod 600 mod ca. 50 i dag), der skal melde sig til politiet på Udrejsecenter Kærshovedgård, idet meldepligt også skal gennemføres for afviste asylansøgere. Dette vil medføre administrative og praktiske vanskeligheder for politiet i forbindelse med afviklingen af meldepligt. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt at udvide det tidsrum, hvor udlændingene kan melde sig. Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet vil anmode Rigspolitichefen om at foranstalte dette punkt i aftalen gennemført.

1.3. Personkreds, som er omfattet af lovforslaget

Der befinder sig i Danmark et antal udlændinge på tålt ophold. Der er her tale om udlændinge, der isoleret set opfylder betingelserne for at blive meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 (asyl), men som har begået forbrydelser m.v. af en sådan grovhed eller som anses for at være en fare for statens sikkerhed, at de derfor er udelukket fra at opnå asyl efter flygtningekonventionens og udlændingelovens udelukkelsesgrunde, jf. herved udlændingelovens § 10.

Udlændinge på tålt ophold er uønskede i Danmark og skal udsendes, så snart muligheden herfor opstår.

Når de pågældende opholder sig her i landet, skyldes det, at de danske asylmyndigheder (Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet) har vurderet, at udlændingene ved en tilbagevenden til hjemlandet risikerer dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. De pågældende udlændinge kan derfor ikke udsendes til hjemlandet eller til et land, hvor udlændingen ikke er beskyttet mod videresendelse til et sådant land, på grund af forbuddet mod refoulement i udlændingelovens § 31.

De pågældende udlændinge er på den baggrund henvist til at opholde sig her i landet på tålt ophold.

Der befandt sig pr. 1. oktober 2016 i alt 70 udlændinge på tålt ophold. Antallet af udlændinge på tålt ophold har over tid løbende ændret sig. I en periode fra omkring 2008 har antallet af udlændinge på tålt ophold været stigende, men siden omkring 2013 har antallet ligget mere stabilt på omkring 60-70 personer.

Der befinder sig endvidere i Danmark et antal udlændinge, der er udvist ved dom på grund af kriminalitet efter reglerne i udlændingelovens § 22-24, og som har afsonet deres straf. Efter udlændingeloven medfører en afgørelse om udvisning, at den pågældende udlændings eventuelle visum eller opholdstilladelse bortfalder, og at udlændingen ikke uden tilladelse på ny må indrejse og opholde sig her i landet (indrejseforbud).

Udlændinge, der er udvist ved dom, og som har afsonet den idømte straf, skal således som udgangspunkt udrejse af landet, og sker dette ikke frivilligt, vil politiet drage omsorg for udrejsen.

Der er også her tale om udlændinge, der er uønskede i Danmark.

For denne gruppe af personer er der som udgangspunkt ikke som følge af refoulementsforbuddet i udlændingelovens § 31 noget til hinder for tvangsmæssig udsendelse af landet. Påberåber en udlænding, der er udvist på grund kriminalitet, at den pågældende ikke kan udsendes af landet på grund af refoulementsforbuddet, vil den pågældende blive vejledt om muligheden for at ansøge om asyl.

Udlændinge udvist ved dom kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens § 35, stk. 1, nr. 1, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse, indtil bestemmelsen om udvisning kan fuldbyrdes. Der kan endvidere ske frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, såfremt de i § 34 nævnte foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, for udvisning efter § 25, nr. 2, §§ 25 a, 25 b og 25 c eller for udsendelse af en udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 i øvrigt ikke har ret til at opholde sig i landet.

Der opholder sig imidlertid en gruppe udviste udlændinge i Danmark, som har afsonet deres dom, men som ikke er frihedsberøvet. Når de pågældende udlændinge fortsat opholder sig her i landet og ikke er frihedsberøvet, skyldes det, at udsendelsen ikke umiddelbart kan gennemføres, fordi hjemlandet eller udlændingen ikke ønsker at samarbejde herom.

Der befandt sig pr. 1. oktober 2016 i alt 120 udviste udlændinge, som har afsonet deres straf, men som ikke kan varetægtsfængsles efter udlændingelovens § 35, og som ikke er frihedsberøvet efter § 36. Denne gruppe af personer betegnes herefter som kriminelle udviste.

Udlændingestyrelsen skal som udgangspunkt pålægge udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste at tage ophold i et bestemt indkvarteringssted, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt.

Opholdspligten indebærer, at udlændingen skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Udlændingen er imidlertid ikke frihedsberøvet. Den pågældende vil derfor også i aften- eller nattetimerne kunne opholde sig og færdes uden for indkvarteringsstedet, f.eks. for at besøge venner, bekendte eller lignende uden at skulle være hjemme på et bestemt tidspunkt. Afgørende er, at udlændingen vender tilbage til indkvarteringsstedet og har indkvarteringsstedet som sit reelle opholdssted, dvs. det sted, hvor vedkommende overnatter.

Det vil bero på en konkret vurdering, om en udlænding har haft ophold uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at udlændingen har overtrådt sin opholdspligt.

En udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist, som er pålagt at tage ophold, kan få tilladelse til at overnatte uden for indkvarteringsstedet i en vis periode, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Det kan f.eks. være, at udlændingen skal til nødvendig lægebehandling, at der er alvorlig sygdom i udlændingens nærmeste familie, eller at udlændingen skal aflægge besøg hos nærmeste familie eller venner.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste har tidligere skullet tage ophold på Center Sandholm. Udlændinge-, integrations- og boligministeren har imidlertid i december 2015 besluttet, at bl.a. udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der ikke er frihedsberøvet, skal tage ophold på Udrejsecenter Kærshovedgård, hvor der er etableret en række sikkerhedsforanstaltninger, der bl.a. omfatter indhegning, sektionering og elektronisk adgangskontrol, og hvor kriminalforsorgen er indkvarteringsoperatør. Der er endvidere politi til stede på udrejsecentret døgnet rundt.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste pålægges som nævnt som den altovervejende hovedregel opholdspligt. Da proportionalitetsbetingelsen løbende skal være opfyldt, kan det dog med tiden blive vanskeligere at begrunde sådanne indgreb.

Udlændingestyrelsen vil kunne undlade at træffe afgørelse om, at en udlænding på tålt ophold og en kriminel udvist skal tage ophold i Udrejsecenter Kærshovedgård, hvis særlige grunde taler herfor, herunder hvis det vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvis den pågældende udlænding på grund af sygdom har behov for særlig pleje, som ikke kan tilgodeses på eller i nærheden af Udrejsecenter Kærshovedgård. Der er tale om en skønsmæssig adgang for Udlændingestyrelsen til at undlade at træffe en sådan afgørelse. Udlændingestyrelsen vil derfor i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere, om særlige grunde taler imod at pålægge den pågældende at tage ophold i Udrejsecenter Kærshovedgård. Udlændingestyrelsen skal alene undlade at træffe afgørelse om, at en

udlænding på tålt ophold og en kriminel udvist skal tage ophold i Udrejsecenter Kærshovedgård, hvis det i det konkrete tilfælde findes at være helt ubetænkeligt.

Udlændingestyrelsens afgørelser om pålæg af opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8. 1. pkt., kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 1, 1. pkt.

Der er i øvrigt almindelig adgang til domstolsprøvelse, jf. grundlovens § 63.

Efter udlændingelovens § 34, stk. 4, bestemmer politiet, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding på tålt ophold skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted.

Efter udlændingelovens § 34, stk. 5, bestemmer politiet, medmindre særlige grund taler herimod, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Aktuelt pålægges meldepligt efter § 34, stk. 4, af Rigspolitiet, mens meldepligt efter § 34, stk. 5, pålægges af Nordsjællands Politi.

Det følger af forarbejderne til lov nr. 1397 af 27. december 2008 om ændring af udlændingeloven, at det forudsættes, at politiet som udgangspunkt pålægger de udlændinge på tålt ophold, som er pålagt opholdspligt, daglig meldepligt hos politiet i centret. Politiet vil kun kunne undlade at pålægge meldepligt dagligt, hvis det vil være uproportionalt i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, eller hvis der foreligger andre særlige grunde, f.eks. sygdom. I sådanne tilfælde kan meldepligt pålægges efter politiets nærmere bestemmelse, herunder med længere mellemrum, jf. Folketingstidende 2008-09, A, L 1397 som fremsat, s. 1931.

Det forudsættes i forarbejderne til lov nr. 1273 af 20. november 2015, at kriminelle udviste skal pålægges meldepligt tre gange om ugen, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 1273 som fremsat.

Formålet med opholds- og meldepligten er at sikre myndighederne et løbende kendskab til de pågældendes opholdssted, så der kan ske udsendelse, når muligheden herfor opstår.

Rigspolitiets påbud om meldepligt kan påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren, jf. udlændingelovens § 48, 5. pkt. Klagen har ikke opsættende virkning, jf. § 48, 6. pkt.

Der er i øvrigt almindelig adgang til domstolsprøvelse, jf. grundlovens § 63.

2. Underretningspligt

2.1. Gældende ret

Som det fremgår af afsnit 1.3, indebærer et pålæg om opholdspligt, at udlændingen skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat.

Udlændingen er dog ikke frihedsberøvet, og den pågældende udlænding vil kunne forlade indkvarteringsstedet uden at orientere myndighederne herom. Der gælder således ikke i dag regler om, at en udlænding skal underrette myndighederne, hvis udlændingen ikke opholder sig i indkvarteringsstedet i aften- og nattetimerne.

2.2. Ministeriets overvejelser

Det må konstateres, at mange udlændinge opholder sig uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at der er tale om en overtrædelse af opholdspligten. Efter regeringens opfattelse er der derfor behov for at forebygge overtrædelser og tydeliggøre opholdspligten over for den enkelte udlænding.

Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste indebærer, at der skal indføres en underretningspligt. Aftalen indebærer således, at Udlændingestyrelsen som udgangspunkt skal pålægge udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste at give underretning til indkvarteringsoperatøren (kriminalforsorgen), hvis de opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 om morgenen.

Efter regeringens opfattelse kan en sådan underretningspligt være med til at sikre en bedre overholdelse af og kontrol med opholdspligten. Underretningspligten vil således udgøre en påmindelse til udlændingen om, at den enkelte skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Dette kan medvirke til, at udlændingen i højere grad overholder opholdspligten.

Underretningspligten vil også gøre det muligt for Udlændingestyrelsen og indkvarteringsoperatøren (kriminalforsorgen) – i tilfælde hvor der konkret skønnes at være anledning hertil – at gøre den enkelte udlænding opmærksom på, at ophold uden for indkvarteringsstedet kan udgøre en overtrædelse af opholdspligten, og at dette kan have strafferetlige konsekvenser.

Udlændingestyrelsen vil desuden gennem underretningspligten kunne få supplerende oplysninger til brug for vurderingen af, om en udlænding overholder sin opholdspligt. Underretningspligten kan på den måde være med til at styrke kontrollen med, om udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste overholder deres opholdspligt. Underretningspligten vil således bl.a. kunne give Udlændingestyrelsen oplysninger om, hvor længe den pågældende person kan forventes at tage ophold uden for indkvarteringsstedet.

For så vidt angår en vurdering af underretningspligten i forhold til Danmarks internationale forpligtelser henvises til afsnit 12.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås på den baggrund, at det i udlændingeloven fastsættes, at udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der er pålagt opholdspligt, skal underrette indkvarteringsoperatøren, hvis de opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og kl. 6.00 om morgenen.

Den foreslåede underretningspligt har karakter af en ny, selvstændig forpligtelse, således at udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste udover opholds- og meldepligt kan pålægges en underretningspligt.

En udlænding, der er pålagt opholds-, melde- og underretningspligt, vil således fremover have pligt til at opfylde alle tre forpligtelser, og der skal – ved manglende overholdelse – foretages en selvstændig vurdering af, om udlændingen har overholdt hver enkelt af sine forpligtelser.

Det vil være tilstrækkeligt, at udlændingen meddeler, at denne har til hensigt at opholde sig uden for indkvarteringsstedet. Der er ikke tale om, at myndighederne – i forbindelse med at underretningen modtages – skal give tilladelse til, at udlændingen forlader eller udebliver fra indkvarteringsstedet. Den enkelte udlænding kan som hidtil forlade eller udeblive fra indkvarteringsstedet, og der er fortsat ikke tale om, at udlændingen er frihedsberøvet.

Der følger endvidere ikke af underretningspligten noget krav om, at udlændingen over for indkvarteringsoperatøren skal oplyse, hvor udlændingen i stedet agter at opholde sig, eller nærmere skal oplyse om baggrunden for, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet.

Underretningspligten kan alene påbydes udlændinge, der er pålagt opholdspligt. Underretningspligten er på denne måde knyttet til opholdspligten og skal sikre en bedre overholdelse af denne forpligtelse. Ophæves opholdspligten, vil underretningspligten også skulle ophæves.

Som anført udgør underretningspligten dog en selvstændig forpligtelse. Heri ligger for det første, at en udlænding, der giver underretning om, at denne ikke vil opholde sig på indkvarteringsstedet, ikke hermed kan unddrage sig sin opholdspligt. Der kan således være tale om en overtrædelse af opholdspligten, uanset at udlændingen har meddelt, at udlændingen ikke opholder sig i indkvarteringsstedet den pågældende nat.

For det andet vil det forhold, at udlændingen har overtrådt underretningspligten og opholdt sig uden for indkvarteringsstedet uden at have orienteret herom, ikke nødvendigvis indebære, at den pågældende har overtrådt opholdspligten.

Tilladelse til – uanset en pålagt opholdspligt – af særlige grunde at overnatte uden for indkvarteringsstedet vil som hidtil skulle meddeles af Udlændingestyrelsen og efter anmodning herom fra udlændingen. Opfyldelse af underretningspligten kan ikke træde i stedet herfor. Tilladelse vil endvidere som hidtil alene skulle gives af Udlændingestyrelsen, hvis der er en særlig begrundelse herfor.

Har Udlændingestyrelsen meddelt udlændingen tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet i forbindelse med f.eks. familiebesøg, vil underretningspligten ikke finde anvendelse i den periode, som tilladelsen omfatter. På tidspunktet, hvor tilladelsen udløber, vil underretningspligten på ny gælde for den enkelte udlænding.

For at sikre, at den enkelte udlænding opfylder sin underretningspligt, således at Udlændingestyrelsen løbende får oplysninger til brug for styrelsens kontrol med overholdelse af opholdspligten, foreslås det, at overtrædelse af underretningspligten straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 2.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3 og 14.

3. Strafskærpelse

3.1. Gældende ret

Udlændingelovens kapitel 9 indeholder regler om straf for overtrædelse af bestemmelserne i udlændingeloven.

Det følger af udlændingelovens § 60, stk. 1, at overtrædelse af de i medfør af bl.a. § 34 (meldepligt) og § 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt., (opholdspligt) givne pålæg straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 1 år.

Bestemmelsen i § 60, stk. 1, indebærer, at en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist, der ikke overholder et pålæg om meldepligt efter § 34, stk. 4 og 5, eller som ikke overholder pålæg om opholdspligt efter § 42 a, stk. 8, 1. pkt., kan straffes.

Ved lov nr. 1397 af 27. december 2008 om ændring af udlændingeloven (Skærpet meldepligt for udlændinge på tålt ophold, styrket kontrol med overholdelse af påbud om at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted samt forhøjelse af strafferammen for overtrædelse af en pålagt meldepligt eller et påbud om at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted) blev strafferammen hævet fra 4 måneder til 1 år, jf. Folketingstidende 2008-09, A, L 1397 som fremsat, s. 1925.

Det er forudsat i bestemmelsens forarbejder, at den skærpede strafferamme alene skal finde anvendelse i sager, hvor udlændinge på tålt ophold ikke overholder en pålagt meldepligt, jf. udlændingelovens § 34, stk. 4, eller hvor disse udlændinge ikke overholder et påbud om at tage ophold i Center Sandholm, jf. § 42 a, stk. 8. For så vidt angår overtrædelse af de øvrige bestemmelser, der er nævnt i § 60, stk. 1, er det forudsat, at den hidtidige strafferamme på fængsel indtil 4 måneder i tilfælde, hvor der foreligger skærpende omstændigheder, fortsat finder anvendelse, jf. Folketingstidende 2008-09, A, L 1397 som fremsat, s. 1933.

Overtrædelse af opholdspligt og meldepligt for en udlænding på tålt ophold vil således kunne straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Er der tale om en kriminel udvist kan overtrædelse straffes med bøde eller, under skærpende omstændigheder, med fængsel indtil 4 måneder.

Der har indtil nu været rejst et mindre antal straffesager for overtrædelse af opholds- og meldepligt for udlændinge på tålt ophold. Der har løbende været ført kontrol med de kriminelle udvistes overholdelse af meldepligten, men mang- lende overholdelse har ikke ført til anmeldelse for overtrædelse af udlændingelovens § 60, stk. 1. Siden lov nr. 1273 af 20. november 2015 er kontrollen med kriminelle udviste imidlertid blevet skærpet, således at der fremover også vil blive ført kontrol med denne gruppes overholdelse af deres forpligtelser.

På baggrund af oplysninger fra Nordsjællands Politi viser en gennemgang af domspraksis i perioden fra den 14. december 2009 til den 31. august 2016, at domstolene har truffet afgørelse i 53 sager. 16 af disse sager er afgjort med ubetinget fængselsstraf på mellem 7 og 40 dages fængsel. Heraf verserer 2 sager ved landsretten, og 1 sag skal prøves ved Højesteret. 2 sager er afgjort med betinget fængselsstraf. De øvrige sager er alle afgjort med enten advarsel eller bøde med undtagelse af en sag, hvor der skete strafbortfald

med henvisning til straffelovens § 83, og 3 sager hvor der under henvisning til straffelovens § 89 ikke er udmålt en tillægsstraf.

Som eksempler fra praksis kan nævnes følgende:

- Østre Landsrets utrykte dom af 1. december 2011, hvor en udlænding blev idømt en bøde på 1.500 kr. for 8 overtrædelser af sin meldepligt.

- U2016. 2089Ø, hvor Østre Landsret idømte en udlænding på tålt ophold 10 dages fængsel for 373 overtrædelser af meldepligten i perioden fra den 8. april 2012 og til den 14. juli 2015 og for i perioden fra den 7. september 2014 til den 30. april 2015 at have overtrådt opholdspligten i knap 4 måneder.

-Hillerød Rets utrykte dom af 31. maj 2016, hvor en udlænding på tålt ophold, som én gang tidligere var dømt for overtrædelse af sin opholds- og meldepligt, blev idømt 14 dages fængsel for 212 overtrædelser af meldepligten i perioden fra den 1. januar 2015 til den 31. juli 2015 og for i samme periode at have overtrådt opholdspligten i 212 dage.

- Hillerød Rets utrykte dom af 7. marts 2012, hvor en udlænding på tålt ophold blev idømt 30 dages fængsel for 690 overtrædelser af meldepligten i perioden fra den 20. november 2009 til den 12. oktober 2011 og for i perioden fra den 20. november 2009 til den 12. oktober 2011 at have overtrådt opholdspligten i samtlige dage.

- Hillerød Rets utrykte dom af 7. marts 2016, hvor en udlænding på tålt ophold, som én gang tidligere var dømt for overtrædelse af sin opholds- og meldepligt, blev idømt 30 dages fængsel for 306 overtrædelser af meldepligten i perioden fra den 1. februar 2015 til den 3. december 2015 og for i samme periode at have overtrådt opholdspligten i 306 dage.

- Hillerød Rets utrykte dom af 31. marts 2016, hvor en udlænding på tålt ophold, som én gang tidligere var dømt for overtrædelse af sin meldepligt, blev idømt 30 dages fængsel for 532 overtrædelser af meldepligten i perioden fra den 24. februar 2012 til den 25. december 2015.

- Østre Landsrets utrykte dom af 13. marts 2015, hvor landsretten idømte en udlænding på tålt ophold 40 dages fængsel for 955 overtrædelser af meldepligten i perioden fra den 28. august 2010 til den 31. december 2014 og for i perioden fra den 27. januar 2011 til den 31. august 2014 at have overtrådt opholdspligten i 1.226 dage.

- Østre Landsrets utrykte dom af 10. maj 2016, hvor landsretten idømte en udlænding på tålt ophold 40 dages fængsel for 1.135 overtrædelser af meldepligten i perioden fra den 8. februar 2010 til den 31. december 2014 og for i perioden fra den 21. januar 2011 til den 21. februar 2013 at have overtrådt opholdspligten i knap halvanden måned. Det skal i den forbindelse bemærkes, at dommen er indbragt for Højesteret, og at Højesteret endnu ikke har afgjort sagen.

Straffastsættelsen i disse sager beror ligesom i andre straffesager på domstolenes konkrete vurdering af forholdets karakter og grovhed sammenholdt med sagens øvrige omstændigheder, herunder oplysninger om den tiltaltes personlige forhold.

Det forhold, at en udlænding tidligere er dømt for overtrædelse af opholds- og meldepligten, kan efter den almindelige bestemmelse i straffelovens § 81 indgå som en skærpende omstændighed ved straffens fastsættelse i gentagelsestilfælde.

3.2. Ministeriets overvejelser

Gennemgangen af retspraksis viser, at overtrædelser af opholds- og meldepligten i dag straffes med advarsel, bøde eller en kortere ubetinget fængselsstraf på op til 40 dage. En udlænding, der har overtrådt sine forpligtelser op til 100 gange, vil således som udgangspunkt alene blive meddelt en advarsel eller idømt en bødestraf. Selv i meget grove tilfælde af overtrædelser af opholds- og meldepligten idømmes alene fængsel i op til 40 dage.

Regeringen ønsker at sikre, at udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der ikke overholder de pålagte forpligtelser, idømmes væsentligt hårdere straffe.

Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste indebærer på den baggrund, at strafferammen for overtrædelse af opholds- og meldepligt skal skærpes til 1 år og 6 måneder, og at strafniveauet skal forhøjes, således at der fremover bliver idømt længere fængselsstraffe.

En skærpet strafferamme og et forhøjet strafudmålingsniveau skal bidrage til at forhindre nye overtrædelser af forpligtelserne. Det er i den forbindelse også vigtigt at sikre, at straffen for overtrædelse af opholds- og meldepligten afspejler forholdets grovhed. En effektiv håndhævelse er bl.a. afhængig af udlændingenes opfattelse af konsekvensen af at blive straffet for en overtrædelse. Det er vurderingen, at sanktioner, der udstedes i forbindelse med overtrædelser af lovgivningens bestemmelser, ikke bør være så beskedne, at de mere kan opfattes som en formalitet end som en misbilligelse og dermed ikke har den ønskede præventive virkning.

Den skærpede strafferamme og det forhøjede strafudmålingsniveau skal omfatte såvel udlændinge på tålt ophold som kriminelle udviste, således at overtrædelser af de pålagte kontrolforanstaltninger fremover straffes på samme niveau. For begge persongrupper gælder således, at de opholder sig uønsket her i landet, og begge persongrupper pålægges som udgangspunkt opholdspligt i Udrejsecenter Kærs- hovedgård og meldepligt til politiet.

Den skærpede strafferamme og det forhøjede strafudmålingsniveau skal også omfatte overtrædelser af underretningspligten, som foreslås indført med dette lovforslag, jf. herom nærmere lovforslagets afsnit 2 og lovforslagets § 1, nr. 3.

Det følger således af *Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste*, at overtrædelse af den foreslåede underretningspligt skal kunne straffes med fængsel i op til 1 år og 6 måneder.

3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås på den baggrund, at strafferammen for overtrædelser af opholds-, melde- og underretningspligt i udlændingelovens § 60, fastsættes til 1 år og 6 måneders fængsel.

Den foreslåede strafferamme vil omfatte såvel udlændinge på tålt ophold som kriminelle udviste.

Det foreslås i den forbindelse, at der indsættes et nyt stykke i § 60, således at udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der overtræder deres opholds-, melde- eller underretningspligt, straffes efter det foreslåede stk. 2.

Der lægges endvidere op til, at der skal ske en betydelig forhøjelse af strafudmålingsniveauet for overtrædelse af opholds- og meldepligt i udlændingelovens § 60, stk. 2, i forhold til det gældende strafniveau. Det forudsættes i den forbindelse, at den foreslåede underretningspligt skal straffes på lige vilkår med opholds- og meldepligten.

Det betyder eksempelvis, at udgangspunktet for strafudmålingen for overtrædelse for henholdsvis 151-500 og 501-1.000 overtrædelser i førstegangstilfælde vil være 40 og 50 dages fængsel. Det betyder også, at der i andengangstilfælde eksempelvis vil være tale om en fængselstraf i 3 og 4 måneder for henholdsvis 151-500 og 501-1.000 overtrædelser, ligesom der i femtegangstilfælde vil være tale om fængselsstraf i henholdsvis 7 og 8 måneder for det samme antal overtrædelser.

Med forslaget forudsættes det, at staffen for overtrædelse af den foreslåede § 60, stk. 2, fremover som udgangspunkt fastsættes efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau, hvor antallet af overtrædelser som udgangspunkt vil være afgørende for den konkret udmålte straf, jf. bilag 1.

Det skal i den forbindelse anses som en skærpende omstændighed i forbindelse med strafudmålingen for en overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten, hvis udlændingen tidligere har været dømt for overtrædelse af de nævnte forpligtelser. Den nærmere strafskærpelse i gentagelsestilfælde forudsættes ligeledes som udgangspunkt fastsat efter det takstmæssigt fastlagte strafniveau, hvoraf også fremgår, hvilke skærpelser af straf der som udgangspunkt skal idømmes i gentagelsestilfælde.

Fastsættelsen af straffen vil i øvrigt fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der henvises i øvrigt til lovforslaget § 1, nr. 14.

4. Fastmontering af fodlænke som en del af straffen

4.1. Gældende ret

4.1.1. Fuldbyrdelse af fængselsstraf

Fængselsstraf fuldbyrdes efter reglerne i straffuldbyrdelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1242 af 11. november 2015 som ændret ved lov nr. 641 af 8. juni 2016.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 20, stk. 1, fuldbyrdes fængselsstraf som hovedregel i fængsel eller arresthus. Straffen vil normalt blive fuldbyrdet i fængsel, jf. § 21, stk. 1. Kortvarig frihedsstraf kan dog i medfør af lovens § 21, stk. 2, fuldbyrdes i arresthus, i det omfang det er nødvendigt af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner. Endvidere kan frihedsstraf i medfør af lovens § 21, stk. 3, fuldbyrdes i arresthus i en række nærmere opregnede tilfælde, hvor særlige oplysninger om den dømte taler for det.

Frihedsstraf, der fuldbyrdes i et fængsel, udstås normalt i et åbent fængsel, jf. straffuldbyrdelseslovens § 22, stk. 1. Fuldbyrdelse af fængselsstraf kan dog ske i et lukket fængsel i en række nærmere opregnede tilfælde, hvor særlige oplysninger om den dømte eller karakteren af den pådømte kriminalitet taler for det, jf. lovens § 22, stk. 2-6.

Fængselsstraf kan i særlige tilfælde fuldbyrdes i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 78, jf. § 20, stk. 2. Efter § 78, stk. 1, kan der ske anbringelses på hospital, i familiepleje, i egnet hjem eller institution, f.eks. hvis den dømte har behov for særlig behandling eller pleje. Herudover følger det af § 78, stk. 2, at dømte, der er under 18 år, som udgangspunkt anbringes på hospital, i familiepleje eller i egnet hjem eller institution.

Fængselsstraf kan endvidere i særlige tilfælde fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol (afsoning i elektronisk fodlænke), jf. straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a (§§ 78 a-78 f).

4.1.2. Anvendelse af elektronisk fodlænke efter straffuldbyrdelsesloven

Reglerne om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning blev indført ved lov nr. 367 af 24. maj 2005 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol samt begrænset fællesskab for »negativt stærke« indsatte m.v.).

Reglerne har navnlig til formål at sikre, at den dømte kan bevare kontakten til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet m.v. under afsoningen, idet dette kan forbedre den pågældendes muligheder for på længere sigt at opnå en varig tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed mere generelt modvirke tilbagefald til ny kriminalitet (recidiv). Ordningen varetager dermed et generelt resocialiserende hensyn og skal støtte de dømte i deres bestræbelser på at bevare og styrke deres tilknytning til det almindelige samfund.

Afgørelse om afsoning i fodlænke træffes af kriminalforsorgen (kriminalforsorgsområderne).

Adgangen til strafudståelse på bopælen omfatter personer, der er idømt fængselsstraf på indtil seks måneder, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 1. Ordningen finder anvendelse uanset forseelsens art, dog således, at idømt fængselsstraf i indtil 14 dage for overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer som udgangspunkt ikke er omfattet, jf. § 78 a, stk. 2.

Strafudståelse på bopælen er betinget af, at den dømte selv ansøger herom, jf. § 78 a, stk. 1. Ordningen bygger således på et frivillighedsprincip.

For at kunne blive meddelt tilladelse til afsoning i fodlænke skal den dømte opfylde en række betingelser.

Tilladelse til afsoning i fodlænke kan således meddeles, hvis den dømtes boligforhold og beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse eller lignende er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelsen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol, jf. straffuldbyrdelseslovens § 78 b, stk. 1, nr. 1 og 2.

Beskæftigelseskravet efter § 78 b, stk. 1, nr. 2, gælder ikke for personer, der er idømt fængselsstraf i 30 dage eller derunder, jf. § 78 b, stk. 2, ligesom der kan dispenseres fra betingelserne i særlige tilfælde, hvor den dømtes beskæftigelsessituation taler for det.

Beskæftigelseskravet er bl.a. begrundet i resocialiseringshensyn og i hensynet til, at den dømte ikke i fuldbyrdelsesperioden isoleres på bopælen.

En person, der er arbejdsløs, vil således som udgangspunkt ikke kunne meddeles tilladelse til afsoning i fodlænke. Andre personer uden beskæftigelse, f.eks. folkepensionister, førtidspensionister og efterlønsmodtagere, vil kunne anses for at opfylde beskæftigelseskravet ved deltagelse i dagcenteraktiviteter, programvirksomhed i kriminalforsorgens regi eller lignende.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 367 af 24. maj 2005, hvorved fodlænkeordningen blev indført, at den dømtes arbejde, uddannelse eller lignende som udgangspunkt bør have et tidsmæssigt omfang af minimum 20 timer og maksimalt 37 timer ugentlig. I tilfælde, hvor den pågældende er uden beskæftigelse, kan beskæftigelseskravet anses for opfyldt, uanset at den pågældendes beskæftigelsesaktivitet(er) udgør mindre end 20 timer ugentlig, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, A, L 367 som fremsat, s. 459.

Herudover er det efter § 78 b, stk. 1, nr. 3, en betingelse, at personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffen kan fuldbyrdes på den fælles bopæl.

Kriminalforsorgen foretager til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelserne, en nærmere undersøgelse af den dømtes personlige forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand (egnethedsundersøgelse). Finder kriminalforsorgen det fornødent, kan denne i forbindelse med undersøgelsens foretagelse bestemme, at den dømte skal aflægge udåndingsprøver og urinprøver, jf. § 78 b, stk. 4.

Hvis den dømte ikke medvirker til denne undersøgelse, kan tilladelse til strafudståelse på bopælen ikke meddeles, jf. § 78 b, stk. 5.

I visse tilfælde kan der gøre sig særlige konkrete forhold gældende, som medfører, at der ikke bør gives tilladelse til strafudståelse på bopælen, uanset at den dømte opfylder de almindelige betingelser, der er nævnt ovenfor, jf. § 78 b, stk. 3.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen nægtes således meddelt, hvis særegne hensyn til retshåndhævelsen undtagelsesvis kræver dette. Der sigtes her til tilfælde, hvor den idømte kriminalitet er af en sådan karakter, at afsoning af dommen i fodlænke vil være uforeneligt med hensynet til retshåndhævelsen.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen nægtes endvidere meddelt, hvis denne fuldbyrdelsesform som

følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, herunder hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen.

Under straffuldbyrdelsen skal den dømte overholde en række obligatoriske vilkår, jf. § 78 c.

Vilkårene er fastsat bl.a. med henblik på at sikre, at den dømtes bevægelsesfrihed i fuldbyrdelsesperioden indskrænkes.

Den dømte må bl.a. ikke begå strafbart forhold, forlade sin bopæl uden for de af tilsynsmyndigheden fastsatte tidsrum eller indtage alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning. Den dømte skal endvidere undergive sig kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v.

Det er ligeledes et lovfæstet vilkår, at den dømte efter tilsynsmyndighedens nærmere bestemmelse skal deltage i et program, der har til formål at forbedre den pågældendes muligheder for fremover at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

I medfør af § 78 c, stk. 2, kan der endvidere fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling.

Under fuldbyrdelsesforløbet har den dømte adgang til at forlade bopælen i et vist omfang.

Adgangen til at forlade bopælen omfatter dels en adgang til at forlade bopælen med henblik på at deltage i beskæftigelse (arbejde, uddannelse eller lignende), dels en adgang til at forlade bopælen med henblik på at deltage i programvirksomhed, behandling eller kontrol.

Da den oprindelige fodlænkeordning blev indført, kunne den dømte herudover forlade boligen med henblik på at foretage personlige ærinder m.v. (op til 4 timer ugentligt)..

Endvidere kunne den dømte yderligere forlade bopælen på dage, hvor den pågældende efter aktivitetsskemaet ikke i øvrigt har aktiviteter uden for sin bopæl.

Adgangen til at forlade bopælen er, siden fodlænkeordningen blev indført, udvidet flere omgange. Den seneste ændring blev foretaget ved lov nr. 628 af 12. juni 2013 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om statens uddannelsesstøtte (Udvidet mulighed for prøveløsladelse og fodlænkeafsoning, SU i skoleperioder under uddannelsen til fængselsbetjent m.v.), jf. 2012-13, A, L 133 som fremsat, således at der i dag er adgang til at supplere de 4 timer, der ugentligt kan sættes af til personlige indkøb, tøjvask m.v. uden for bopælen, med muligheden for at tilbringe yderligere op til 4 timer om ugen uden for bopælen med henblik på at deltage i særlige aktiviteter med et resocialiserende formål. Resocialiserende aktiviteter kan omfatte deltagelse i religiøse handlinger (gudstjenester, fredagsbøn m.v.), visse aktiviteter med egne børn (som f.eks. at deltage i skole/hjem-samtaler, følge børnene til bibliotek, børnefødselsdage m.v.) eller fortsat deltagelse i sports- eller fritidsaktiviteter eller lignende med et resocialiserende formål.

Derudover blev der indført en vis, øget mulighed for at opholde sig uden for bopælen i nærmere

afgrænsede tidsrum på dage, hvor den pågældende ikke i øvrigt har aktiviteter uden for sin bopæl. Der er således i dag mulighed for, at den dømte i op til to dage hver anden uge kan få tilladelse til at opholde sig uden for bopælen i en række sammenhængende timer, således at den pågældende f.eks. kan tilbringe en hel dag i en weekend uden for bopælen eller i øvrigt fejre juleaften eller andre højtider uden for eget hjem. Der er herudover mulighed for at give tilladelse til at tilbringe minimum to timer uden for bopælen på samtlige aktivitetsfrie dage.

Den dømte har endvidere efter 30 dages strafudståelse på bopælen mulighed for at forlade sin bopæl hver anden uge i 16 timer fordelt over 2 aktivitetsfrie dage, dog således at højst 14 timer afvikles på samme dag. I de uger hvor en sådan mulighed udnyttes, træder den i stedet for muligheden for at forlade bopælen i det antal timer, der er fastsat på dage, hvor den pågældende efter aktivitetsskemaet ikke i øvrigt har aktiviteter uden for sin bopæl.

Adgangen til at forlade bopælen på dage, hvor den pågældende efter aktivitetsskemaet ikke i øvrigt har aktiviteter uden for sin bopæl, kan i den første måned af afsoningen ske i 2 timer dagligt, i den 2. måned af afsoningen i 3 timer dagligt, i den 3. og 4. måned af afsoningen i 6 timer dagligt og i den 5. og 6. måned af afsoningen i 8 timer dagligt. Har den dømte flere end 2 aktivitetsfrie dage på en uge, kan den pågældende på de øvrige aktivitetsfrie dage opholde sig uden for bopælen i 2 timer.

Omfanget af den dømtes adgang til at forlade boligen fastsættes i et såkaldt aktivitetsskema.

Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, jf. § 78 e, stk. 1.

Tilladelsen kan tilbagekaldes, hvis den dømte anmoder derom, jf. bestemmelsens stk. 1, nr. 1.

Tilladelsen kan også tilbagekaldes, hvis den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold, eller hvis den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, tilladelsen vedrører, jf. stk. 1, nr. 2 og 3.

Opfylder den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne ikke længere de i § 78 b, stk. 1, nr. 1-3, nævnte betingelser vedrørende bolig, beskæftigelse og tidligere straffe, kan tilladelse tilbagekaldes, jf. stk. 1, nr. 4.

En tilladelse kan endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte under fuldbyrdelsen overtræder et eller flere af de i § 78 c, stk. 1, nr. 1-8, nævnte vilkår, jf. stk. 2. Det samme gælder, hvis den dømte overtræder et vilkår fastsat i medfør af § 78 c, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd.

Den dømte underrettes snarest muligt om tilbagekaldelsen af tilladelsen.

Efter § 106, stk. 2, har en dømt, der har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, hvis den dømte uforskyldt har udstået straf i for lang tid. Der er tale om en obligatorisk erstatning på objektivt grundlag.

Efter § 107 kan en dømt, der under fuldbyrdelse af straf m.v. har været udsat for andre uforskyldte indgreb end de i § 106 nævnte, endvidere tillægges erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a.

En tilladelse til strafudståelse på bopælen vil omfatte hele straffeperioden.

Der er som udgangspunkt ikke efter reglerne i lovens kapitel 13 a adgang til, at den dømte efter at have påbegyndt afsoning i fængsel meddeles tilladelse til afsoning i fodlænke af den resterende strafperiode frem til løsladelsen.

Der er dog indført mulighed for i særlige tilfælde at overføre en person som ikke inden fængselsstraffens iværksættelse har ansøgt om afsoning i fodlænke, og som har påbegyndt afsoning af straf fra en afsoningsinstitution til fortsat afsoning i fodlænke. Det gælder i tilfælde, hvor ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter eller særligt tungtvejende hensyn til den dømtes resocialisering taler for fodlænkeafsoning, og der i øvrigt ikke er andre hindringer for fodlænkeafsoning end den manglende rettidige ansøgning. Det er en forudsætning, at det er undskyldeligt, at den dømte ikke har søgt rettidigt om fodlænkeafsoning.

Endvidere er der for bl.a. langtidsdømte i straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, indført en særlig ordning, hvorefter der kan gives tilladelse til, at den dømte i perioden op til løsladelse udstationeres i eget hjem med fodlænke. Formålet med denne ordning er at lette overgangen til en tilværelse i frihed ved at tillade den dømte at opholde sig eget hjem i perioden op til løsladelsen.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil som altovervejende hovedregel ikke opfylde betingelserne for strafudståelse på bopælen, idet de som udgangspunkt ikke opfylder de eksisterende betingelser om at have en egnet bolig og beskæftigelse. Den gældende fodlænkeordning giver derfor som altovervejende hovedregel ikke denne gruppe af personer mulighed for strafudståelse i fodlænke.

4.1.3. Anvendelse af elektronisk fodlænke efter udlændingeloven

Der er i udlændingelovens § 34 a etableret en særlig ordning, hvorefter elektronisk fodlænke kan anvendes som en administrativ foranstaltning over for udlændinge på tålt ophold, der gentagne gange er dømt for overtrædelse af opholdspligten.

Udlændingestyrelsen skal således beslutte, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding som har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og som gentagne gange er straffet for manglende overholdelse af et opholdspåbud, jf. § 42 a, stk. 8, jf. § 60, stk. 1, som en foranstaltning til at styrke kontrollen med overholdelsen af opholdspåbuddet, jf. § 42 a, stk. 9, i en periode på 1 måned skal registreres ved ind- og udgang af indkvarteringsstedet ved en elektronisk sender, som monteres på udlændingens person.

Bestemmelsen indebærer, at en udlænding på tålt ophold, der fire gange er dømt for manglende overholdelse af opholdspligten, i en periode på 1 måned får påmonteret en elektronisk sender (en elektronisk fodlænke). Fodlænken, der er forbundet til en modtager i indkvarteringsstedet, registrerer, om udlændingen opholder sig inden for et afgrænset område, indkvarteringsstedet.

Formålet hermed er dels rent fysisk at gøre udlændingen mere opmærksom på opholdspligten, dels at markere, at gentagne domme for overtrædelse af opholdspligten har konsekvenser.

Det skal bemærkes, at fodlænken som administrativ foranstaltning efter den gældende ordning endnu ikke har fundet anvendelse i praksis, idet der endnu ikke er nogen udlændinge, der fire gange er dømt for manglende overholdelse af opholdspligten.

4.2. Ministeriets overvejelser

En udlænding, der idømmes straf for overtrædelse af opholds- og meldepligt og den foreslåede underretningspligt, vil efter de gældende regler som hovedregel skulle afsone hele straffen i fængsel eller arresthus.

Den gældende fodlænkeordning giver som anført som altovervejende hovedregel ikke denne gruppe af personer mulighed for at afsone i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, herunder mulighed for at afsone en del af straffen i fodlænke på bopælen.

Først på løsladelsestidspunktet vil den enkelte udlænding derfor skulle tage ophold i indkvarteringsstedet. Dette kan vanskeliggøre overgangen fra afsoning i fængsel til ophold i indkvarteringsstedet. Er der f.eks. tale om en udlænding, der på løsladelsestidspunktet fortsat mangler en forståelse for kontrolforpligtelsernes indhold og karakter, vil det kunne betyde, at den pågældende vil undlade at tage ophold i indkvarteringsstedet og på ny vil misligholde sine forpligtelser efter udlændingeloven. Dette er naturligvis ikke ønskeligt. Der kan derfor være grund til, at den enkelte udlænding allerede under afsoningen gradvist tilpasser og vænner sig til forholdene i indkvarteringsstedet.

Det følger i den forbindelse af *Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste*, at straffen for overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligt – foruden en periode, der afsones i et fængsel eller arresthus – fremover som udgangspunkt skal omfatte en periode, hvor straffen afsones på bopælen i indkvarteringsstedet ved brug af elektronisk fodlænke.

Efter aftalen skal der således indføres en ordning, hvor udlændingen som udgangspunkt først skal i fængsel og dernæst skal føres tilbage til indkvarteringsstedet og have påmonteret en fodlænke, hvorefter den resterende del af straffen afsones i indkvarteringsstedet. I førstegangstilfælde, hvor der idømmes en fængselsstraf i op til og med 20 dage, kan hele straffen afsones i fodlænke, hvis særlige forhold taler herfor.

Aftalen indebærer desuden, at såfremt den dømte ikke samtykker i at ville overholde vilkårene eller der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde vilkårene for afsoning i fodlænke, vil hele afsoningen i stedet skulle foregå i et fængsel.

Den aftalte ordning vil udgøre en markering over for den enkelte udlænding af, at indkvarteringsstedet skal være den pågældendes opholdssted, og at påbuddet om opholdspligt og meldepligt opfyldes i indkvarteringsstedet.

Den aftalte ordning indebærer, at straffuldbyrdelsen frem- over som udgangspunkt kommer til at omfatte to forskellige afsoningsformer (afsoning i fængsel og afsoning i fodlænke).

Der vil her være tale om en ny måde at fuldbyrde straf på. Dette skal ses i lyset af, at der er tale om en helt særlig og afgrænset persongruppe.

Efter regeringens opfattelse bør ordningen udmøntes på den måde, at det er domstolene, der udmåler en ubetinget fængselsstraf, hvorefter kriminalforsorgen træffer afgørelse om, at en del af straffen skal fuldbyrdes i fængsel eller arresthus, og at en anden del skal fuldbyrdes på bopælen i indkvarteringsstedet ved brug af fodlænke.

Det vil svare til de almindelige principper for idømmelse og fuldbyrdelse af straf.

Kriminalforsorgen skal således træffe afgørelse om afsoning af den del af straffen, der skal udstås i fængsel. Det skal ske efter reglerne i straffuldbyrdelsesloven. Kriminalforsorgen vil i den forbindelse bl.a. træffe afgørelse om anbringelse i fængsel eller arresthus, om anbringelse i åbent eller lukket fængsel og om valg af afsoningsinstitution.

Kriminalforsorgen skal endvidere træffe afgørelse om afsoning af den del af straffen, der skal udstås i fodlænke på bopælen.

Som der er redegjort for ovenfor, indeholder straffuldbyrdelsesloven i dag regler om strafudståelse i fodlænke på bopælen.

Efter regeringens opfattelse bør den fodlænkeordning, der nu påtænkes indført, så vidt muligt lægge sig op ad den gældende – almindelige – ordning for strafudståelse på bopælen. Der bør som udgangspunkt anvendes samme elektroniske fodlænketeknik, og ordningen skal bygge på samme grundlæggende princip, hvorefter den dømte under afsoningen vil være indskrænket i sin bevægelsesfrihed og således kun i begrænset omfang vil kunne forlade bopælen.

På nogle punkter er der dog efter regeringens opfattelse behov for at justere ordningen for strafudståelse på bopælen.

Det skyldes, at målgruppen for og formålet med den fodlænkeordning, der nu påtænkes indført, adskiller sig fra målgruppen og formålet med den gældende fodlænkeordning.

Som det fremgår af pkt. 4.1.2, varetager den gældende fodlænkeordning et mere generelt resocialiserende hensyn og omfatter dømte, der har adgang til arbejdsmarkedet og uddannelsessystemet, og som skal støttes i deres bestræbelser på at bevare og styrke deres tilknytning til det almindelige samfund.

Den foreslåede ordning omfatter udlændinge, som er udvist eller udelukket fra opholdstilladelse på grund af kriminalitet eller lignende, og som skal udsendes af landet, så snart muligheden herfor opstår. De pågældende udlændinge befinder sig således i en anden situation end de personer, som den almindelige fodlænkeordning omfatter. De pågældende udlændinge har – så længe der ikke kan ske frihedsberøvelse med henblik på udsendelse – som udgangspunkt pligt til at tage ophold i et udrejsecenter, hvor de vil være

undergivet Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt. De vil endvidere alene have mulighed for at deltage i aktivering og uddannelse efter udlændingelovens regler.

Regeringen har ikke noget ønske om at hjælpe denne gruppe af personer til at blive en del af det danske samfundsliv. Der er her tale om udlændinge, der skal udrejse af landet, så snart det er muligt, og hvor der ikke er behov for en resocialiserende indsats. Det er derimod afgørende at sikre, at der føres en tæt kontrol med de pågældende. Det sker gennem påbud om opholds-, melde- og underretningspligt, og den forslåede straffeordning skal være med til at understøtte dette formål.

På den baggrund er der efter regeringens opfattelse behov for at indføre en særskilt ordning for afsoning i fodlænke for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der er idømt straf for overtrædelser af de pålagte kontrolforpligtelser.

Da der er tale om en særskilt ordning for afsoning i fodlænke, som på nogle punkter vil adskille sig fra den gældende adgang til afsoning på bopælen efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a, foreslås ordningen reguleret i et selvstændigt kapitel i straffuldbyrdelsesloven, jf. forslaget til et nyt kapitel 13 b i straffuldbyrdelsesloven.

Der foretages ikke med lovforslaget ændringer i den almindelige ordning i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a om afsoning i fodlænke på bopælen.

Den særlige ordning i udlændingelovens § 34 a for anvendelse af elektronisk fodlænke foreslås samtidig ophævet.

4.3. Den foreslåede ordning

4.3.1. Ordningens anvendelsesområde og personkreds

Som det fremgår af afsnit 4.1.2 ovenfor, omfatter den almindelige ordning for afsoning i fodlænke efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder. Ordningen finder som hovedregel anvendelse uanset forseelsens art.

Den foreslåede ordning for afsoning i fodlænke foreslås at finde anvendelse over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der er idømt ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens regler om opholds-, melde- eller underretningspligt.

Fængselsstraffens varighed er som udgangspunkt uden betydning for, hvorvidt straffuldbyrdelsen skal omfatte afsoning i fodlænke, dog således at kortere straffe som udgangspunkt ikke skal afsones i fodlænke.

Ordningen vil ikke finde anvendelse, hvis udlændingen under samme straffesag er idømt ubetinget fængselsstraf for at have overtrådt både udlændingeloven og anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivningen). Det samme er tilfældet, hvis den dømte enten før eller efter en dom for overtrædelse af udlændingeloven er idømt fængselsstraf for overtrædelse af anden lovgivning, og denne fængselsstraf endnu ikke er afsonet. Er den pågældende dømt for overtrædelse af andre straffebestemmelser i udlændin-

geloven end bestemmelserne om straf for overtrædelse af opholds- melde- eller underretningspligten, vil ordningen heller ikke finde anvendelse.

I sådanne tilfælde, hvor der er tale om idømt straf for flere forskellige forhold, vil hele straffen skulle fuldbyrdes efter straffuldbyrdelseslovens almindelige regler.

Den ordning, der nu foreslås indført, omfatter således en snævrere personkreds og har et mere begrænset anvendelsesområde end den gældende ordning.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4 og den foreslåede § 78 g.

4.3.2. Betingelser for afgørelse om strafudståelse på bopælen

4.3.2.1. Krav om samtykke fra den dømte

Den almindelige fodlænkeordning er baseret på frivillighed og forudsætter, at den idømte søger om tilladelse til afsoning på bopælen.

Den foreslåede ordning indebærer, at kriminalforsorgen som udgangspunkt skal træffe afgørelse om, at en del af straffen skal udstås i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet.

Den enkelte afsoner skal ikke først ansøge herom, og det er ikke en forudsætning, at den pågældende selv ønsker, at straffen afsones i fodlænke frem for i fængsel. Det forhold, at den enkelte udlænding måtte foretrække at afsone i fængsel frem for i fodlænke, vil derfor som udgangspunkt ikke betyde, at den pågældende skal afsone hele straffen i fængsel.

Det foreslås dog, at afsoning i fodlænke betinges af, at den dømte giver samtykke til at ville overholde de vilkår for afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, der foreslås at skulle finde anvendelse under straffuldbyrdelsen, og som har til formål at sikre, at den dømtes bevægelsesfrihed m.v. i fuldbyrdelsesperioden indskrænkes i et vist omfang, jf. nærmere nedenfor afsnit 4.3.4.

Står det allerede på tidspunktet, hvor kriminalforsorgen skal træffe afgørelse om afsoning i fodlænke, klart, at den pågældende ikke agter at overholde de vilkår, der skal finde anvendelse under afsoningsforløbet, vil der ikke være grundlag for at lade den pågældende udstå straffen på bopælen. Det gælder f.eks., hvis den dømte meddeler, at denne ikke agter at blive på indkvarteringsstedet i overensstemmelse med vilkårene herom. Det må i så fald lægges til grund, at den dømte ikke ønsker at tilpasse sig forholdene under afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet.

Den dømte udlænding vil derfor efter forslaget skulle give samtykke til at ville overholde de vilkår, der skal finde anvendelse under strafudståelse på bopælen i indkvaretingsstedet i fodlænke, jf. den foreslåede bestemmelse til § 78 h, stk. 1, nr. 1.

Udlændingens samtykke vil kunne indhentes skriftligt eller mundtligt. Den enkelte udlænding kan i den forbindelse tilkendegive, om vedkommende kan acceptere vilkårene, eller om udlændingen afviser at overholde vilkårene.

Såfremt den pågældende udlænding udtrykkeligt nægter at give samtykke, vil afsoning i fodlænke ikke kunne indgå i straffuldbyrdelsen.

Hele straffen skal i så fald i stedet afsones i fængsel efter straffuldbyrdelseslovens regler herom.

Et manglende samtykke foreslås herudover at skulle have konsekvenser for den enkelte, idet dette må anses som et udtryk for, at udlændingen ikke vil samarbejde om straffuldbyrdelsen. Et manglende samtykke foreslås derfor at skulle have betydning for adgangen til udgang under afsoning i fængsel, jf. nærmere lovforslagets § 2, nr. 3 og nærmere herom afsnit. 5.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4 og den foreslåede § 78 h, stk. 1, nr. 1.

4.3.2.2. Vurdering af den dømtes forhold

Efter forslaget skal afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke ikke indgå i straffuldbyrdelsen, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, jf. den foreslåede § 78 h, stk. 1, nr. 2.

Afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke skal således ikke indgå som led i straffuldbyrdelsen, hvis der konkret er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, der gælder for fuldbyrdelse på bopælen i indkvarteringsstedet, eller hvis udlændingen på grund af massivt misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer m.v. må antages at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for denne afsoningsform.

Der kan herudover gøre sig helt særlige konkrete forhold gældende, som medfører, at afsoning i fodlænke ikke skal indgå som en del af straffuldbyrdelsen. Det kan f.eks. være tidligere straffe for anden form for kriminalitet, herunder at den pågældende tidligere er straffet for at have begået vold i indkvarteringsstedet.

Også selvom en udlænding meddeler at ville acceptere vilkårene for denne afsoningsform, skal kriminalforsorgen således foretage en selvstændig vurdering af den dømtes forhold med henblik på at vurdere, om fuldbyrdelsesformen findes hensigtsmæssig, herunder i helt særlige tilfælde eventuelt foretage en nærmere egnethedsvurdering.

Betingelsen svarer til, hvad der som udgangspunkt gælder for adgang til afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke efter den almindelige ordning. Det forudsættes dog, at det alene er i tilfælde, hvor den dømtes forhold taler væsentligt imod afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, at denne fuldbyrdelsesform ikke skal finde anvendelse.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4 og den foreslåede § 78 h, stk. 1, nr. 2.

Det bemærkes, at nogle af de betingelser, som gælder for afsoning i fodlænke efter den gældende ordning, ikke skal finde anvendelse efter den foreslåede ordning.

Det gælder betingelsen vedrørende den dømtes bolig- og beskæftigelsesforhold.

Strafudståelse på bopælen efter den foreslåede ordning indebærer, at straffen skal udstås på bopælen i indkvarteringsstedet, og at udlændingen skal udføre aktiviteter, som bestemmes af kriminalforsorgen under afsoningsforløbet, jf. nærmere herom nedenfor afsnit 4.3.7. Oplysninger vedrørende bolig- og beskæftigelsesforhold for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil dermed allerede være kriminalforsorgen bekendt, og det vil kunne lægges til grund, at boligforholdene og den dømtes beskæftigelsesforhold er af en sådan karakter, at straffuldbyrdelsen kan finde sted på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Det samme gælder betingelsen om indhentelse af accept fra personer, der har samme bopæl som den dømte.

Det forudsættes i den forbindelse, at den enkelte udlænding afsoner i et enkeltværelse, og at der derfor ikke opstår spørgsmål om indhentelse af accept fra personer, der har samme bopæl som den dømte. Det bemærkes, at der endvidere ikke vil være behov for at indhente samtykke fra udlændinge, der har værelse i samme bygning som den dømte.

Endelig foreslås der ikke fastsat et retshåndhævelsesforbehold. Retshåndhævelsesforbeholdet efter den gældende ordning tager sigte på at afvise fodlænkeafsoning i helt enkeltstående tilfælde, hvor den dømte kriminalitet er af en sådan karakter, at afsoning i fodlænke vil være uforeneligt med hensynet til retshåndhævelsen, selvom den idømte fængselsstraf ikke overstiger 6 måneder.

Efter den foreslåede ordning skal afsoning i fodlænke indgå som et fast element i udståelse af straf for overtrædelse af reglerne om opholds-, melde- og underretningspligt. Det gælder også i tilfælde, hvor der er tale om meget grove overtrædelser. Der er på den baggrund ikke behov for at give mulighed for at afvise fodlænkeordning ud fra et hensyn til retshåndhævelsen.

4.3.3. Egnethedsundersøgelse

Efter den almindelige fodlænkeordning er det en forudsætning, at kriminalforsorgen foretager en egnethedsundersøgelse med henblik på at undersøge, om den dømtes forhold gør den pågældende uegnet til afsoning i fodlænke.

Efter den foreslåede ordning vil det klare udgangspunkt være, at udlændinge, der er blevet pålagt opholdspligt, også vil kunne afsone straf på det sted, hvor den pågældende er pålagt opholdspligt. Der vil derfor som det klare udgangspunkt ikke skulle foretages en vurdering af, hvorvidt den dømtes forhold gør afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke uhensigtsmæssig.

Det foreslås dog, at kriminalforsorgen kan foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold (en egnethedsundersøgelse), såfremt forholdene væsentligt taler herfor.

Den foreslåede bestemmelse giver kriminalforsorgen mulighed for i helt særlige tilfælde at beslutte, at der skal gennemføres en egnethedsundersøgelse.

Beslutter kriminalforsorgen, at der skal gennemføres en egnethedsundersøgelse, og afviser udlændingen at deltage heri, vil der ikke kunne træffes afgørelse om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, og hele den idømte fængselsstraf skal i stedet afsones i fængsel, jf. den foreslåede § 78 h, stk. 3.

En afvisning af at deltage i en egnethedsundersøgelse foreslås – i lighed med en manglende accept af vilkårene for fodlænkeafsoning – at skulle have konsekvenser for den enkelte dømte under afsoningen i fængsel.

En udlænding, der afviser at deltage i undersøgelsen, ønsker dermed ikke at samarbejde om straffuldbyrdelsen. En afvisning foreslås derfor at skulle have betydning for adgangen til udgang under afsoning i fængsel, jf. nærmere lovforslagets § 2, nr. 3 og afsnit 5.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og den foreslåede bestemmelse i § 78 h, stk. 2.

4.3.4. Vilkår for straffuldbyrdelsen på bopælen i indkvarteringsstedet

Som anført har afsoning i fodlænke en frihedsberøvende karakter.

Afsoning i fodlænke foreslås derfor – i lighed med den gældende fodlænkeordning i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a – indrettet på en sådan måde, at den dømtes bevægelsesfrihed i fuldbyrdelsesperioden indskrænkes i et vist omfang.

Bl.a. med henblik herpå foreslås det, at der fastsættes en række vilkår for straffuldbyrdelse på bopælen.

De vilkår, der foreslås at skulle fastsættes over for udlændinge, der afsoner på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, svarer som udgangspunkt til de vilkår, der kan fastsættes over for dømte, der afsoner i fodlænke efter den almindelige ordning i straffuldbyrdelsesloven.

Det foreslås således, at det fastsættes som et fast vilkår, at den dømte ikke i fuldbyrdelsesperioden begår strafbart forhold, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 i, stk. 1, nr. 1. Der er her tale om et helt grundlæggende vilkår for afsoning i fodlænke og dermed uden for fængsel, og strafbare forhold under afsoningen skal som altovervejende hovedregel have konsekvenser for muligheden for afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke.

Det foreslås endvidere som et fast vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden kun forlader bopælen i indkvarteringsstedet inden for de af kriminalforsorgsområdet fastsatte tidsrum og kun for at deltage i godkendte aktiviteter, jf. den foreslåede § 78 i, stk. 1, nr. 2 og 3. Også her er der tale om et helt grundlæggende vilkår, der har til formål at sikre, at den dømtes bevægelsesfrihed indskrænkes. Spørgsmålet om, i hvilket omfang kriminalforsorgsområdet skal give den enkelte mulighed for at forlade bopælen i indkvarteringsstedet, er nærmere beskrevet nedenfor i afsnit 4.3.6.

Efter forslaget er det desuden et vilkår, at den dømte udfører aktiviteter efter kriminalforsorgens nærmere

beslutning og ikke helt eller delvis udebliver fra de aktiviteter, som den pågældende tilbydes, jf. den foreslåede § 78 i, stk. 1, nr. 5. Der henvises til afsnit 4.3.7, der indeholder en nærmere beskrivelse af den dømtes deltagelse i aktiviteter under afsoningen på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke.

Herudover foreslås der fastsat en række yderligere vilkår for afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke. Det foreslås således fastsat som et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, jf. den foreslåede § 78 i, stk. 1, nr. 4, og at den dømte i fuldbyrdelsesperioden undergiver sig kriminalforsorgsområdets tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., samt overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet med den dømte, jf. § 78 i, stk. 1, nr. 6.

Herudover kan kriminalforsorgsområdet efter forslaget fastsætte andre vilkår, som kriminalforsorgsområdet måtte finde hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling, eller at den pågældende underkaster sig behandling mod misbrug af euforiserende stoffer, jf. den foreslåede § 78 i, stk. 2.

Som anført svarer de foreslåede vilkår som udgangspunkt til de vilkår, der gælder for strafudståelse på bopælen efter den almindelige ordning.

Efter den almindelige fodlænkeordning vil den dømte modtage tilbud om programvirksomhed. En meget væsentlig forudsætning for kravet om deltagelse i programvirksomhed er det resocialiserende sigte med fodlænkeordningen. Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste skal udsendes af landet, så snart dette er muligt, og der er derfor som udgangspunkt ikke sådanne resocialiserende hensyn at tage til denne gruppe.

Det foreslås på den baggrund, at udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste ikke skal have tilbud om programvirksomhed.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4 og den foreslåede § 78 i.

4.3.5. Iværksættelse af straffuldbyrdelsen

4.3.5.1. Kompetence til at træffe afgørelse

Kompetencen til at træffe afgørelse om fuldbyrdelse af straf for overtrædelse af udlændingelovens regler om opholds-, melde- og underretningspligt vil efter bemyndigelse fra justitsministeren blive henlagt til kriminalforsorgsområderne under kriminalforsorgen.

Kriminalforsorgsområdet vil skulle træffe afgørelse om anbringelse for den del af straffen, der skal afsones i fængsel. Afgørelse herom træffes efter straffuldbyrdelseslovens almindelige regler herom, jf. reglerne i straffuldbyrdelseslovens kapitel 7.

Kriminalforsorgsområdet vil endvidere skulle træffe afgørelse om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke efter den foreslåede ordning.

Det forudsættes, at kriminalforsorgsområdet som udgangspunkt træffer én samlet afgørelse, der både

omfatter anbringelse i fængsel og afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke. Det gælder også, selvom straffen omfatter to forskellige afsoningsformer. Der er tale om en samlet straf, der skal fuldbyrdes i et sammenhængende forløb. Det forudsættes derfor også, at kriminalforsorgen overfører den dømte fra fængsel til afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke som udgangspunkt straks, når den periode, der skal udstås i fængsel, udløber.

Den foreslåede kompetenceordning svarer til, hvad der i øvrigt gælder efter straffuldbyrdelsesloven, hvor kriminalforsorgsområderne – med undtagelse af bl.a. afgørelse om anbringelse af livstidsdømte og personer i forvaring – har kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse i fængsel og om strafudståelse på bopælen efter den gældende ordning.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og den foreslåede § 78 g.

4.3.5.2. Adgang til at klage over afgørelser vedrørende afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke

Afgørelse om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke skal træffes efter regler, der foreslås indsat i straffuldbyrdelsesloven.

Spørgsmålet om, hvorvidt den enkelte udlænding kan klage over kriminalforsorgsområdets afgørelse, foreslås derfor at følge de almindelige regler herom i straffuldbyrdelseslovgivningen.

En afgørelse om tilbagekaldelse vil således kunne påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Øvrige afgørelser vedrørende afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke vil ikke kunne påklages.

Der vil i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 111, stk. 3, blive fastsat regler om adgangen til at indgive klage over kriminalforsorgsområdets afgørelse i overensstemmelse med ovenstående.

4.3.5.3. Varigheden af den periode, der skal afsones i fodlænke

Kriminalforsorgen vil ved afgørelse om fuldbyrdelse af straf for overtrædelse af de udlændingeretlige kontrolforpligtelser skulle træffe beslutning om varigheden af den periode, der skal afsones i fængsel, og varigheden af den periode, der skal afsones i fodlænke.

Bilag 2 indeholder i skematisk form en oversigt over fordelingen af frihedsstraffen mellem afsoning i fængsel og afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke. Som det fremgår, foreslås det, at den periode, hvor der skal afsones i fængsel, og den periode, hvor der skal afsones på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, som hovedregel fordeles således, at under halvdelen af den af domstolene udmålte straf afsones i et fængsel, mens den resterende del afsones i fodlænke.

Fordelingen mellem fængselsstraf og fodlænke, der er indeholdt i bilag 2, er fastsat præcist i det antal dage, der skal afsones i fængsel, og det antal dage, der skal afsones i fodlænke.

I praksis vil der dog kunne forekomme tilfælde, hvor der kan ske mindre ændringer i den anførte fordeling af straffen mellem fængsel og fodlænke.

Det kan skyldes, at overførsel fra fængsel til fodlænke af helt praktiske grunde (som f.eks. lænkepåsætning eller transport) ikke kan ske præcist på den forudsatte dag, men må rykkes et mindre antal dage.

Reglerne om beregning af straffetiden i straffuldbyrdelseslovgivningen kan endvidere indebære, at det faktiske antal dage, en dømt skal afsone, i mindre omfang kan adskille sig fra det antal dage, der er forudsat i bilaget. Det gælder i de tilfælde, hvor udlændingen er idømt en straf fastsat i måneder (f.eks. 4 måneders fængsel). En fængselstraf udmålt i måneder skal regnes i måneder og ikke i dage, og det præcise antal dage, som en sådan straf omfatter, vil derfor dels bero på, hvornår straffuldbyrdelsen iværksættes, dels bero på antallet af dage i de måneder, hvori der afsones.

Den i bilaget fastsatte fordeling af straffen mellem afsoning i fængsel og fodlænke har således karakter af et udgangspunkt for kriminalforsorgens beslutning om fordelingen af straffen mellem afsoning i fængsel og fodlænke. Det forudsættes dog, at kriminalforsorgen i videst muligt omfang følger fordelingen af straffen, som er fastsat i bilaget.

For kortere frihedsstraffe på op til og med 30 dages fængsel foreslås det, at straffen alene afsones i fængsel.

Administrative og mere praktiske hensyn taler i sådanne tilfælde, hvor der er tale om kortere fængselsstraffe, for, at straffuldbyrdelsen ikke skal omfatte to forskellige afsoningsformer, hvorved den enkelte under stafudståelsen vil skulle overføres fra fængsel eller arresthus til indkvarteringsstedet og dermed skulle undergives en ny afsoningsform i en forholdsvis kort periode.

Forslaget om, at kortere frihedsstraffe alene afsones i fængsel, omfatter såvel kortere frihedsstraffe i førstegangstilfælde som kortere straffe i gentagelsestilfælde.

Særligt for så vidt angår førstegangstilfælde, hvor der idømmes fængselsstraf på op til og med 20 dage, foreslås det dog, at hele straffen kan afsones i fodlænke, hvis særlige forhold taler herfor. Det kan navnlig være tilfældet, hvis særlige personlige forhold taler herfor. Der kan f.eks. være tale om en person, der ikke – foruden den kriminalitet, der danner grundlag for, at den pågældende er henvist til tålt ophold eller er udvist – har begået anden form for kriminalitet, end overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten. I et sådant tilfælde kan kriminalforsorgen træffe afgørelse om, at hele straffen skal afsones på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, såfremt de øvrige betingelser herfor er opfyldt.

I de tilfælde, hvor en udlænding er varetægtsfængslet, vil fradrag i straffeperioden som følge af varetægtsfængslingen efter de almindelige regler herom føre til, at udlændingen vil skulle afsone en mindre del af straffen i fængsel eller slet ikke skulle afsone i fængsel. Den dømte kan således påbegynde strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, hvis der på grund af lang varetægtsfængsling kun resterer f.eks. ganske kort tid til forventet prøveløsladelse og den dømte i øvrigt har uproblematiske forhold og har været varetægtsfængslet på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke uden problemer.

Regler om den nærmere fordeling af straffen og om afsoning af kortere straffe vil blive fastsat af justitsministeren efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren efter den foreslåede bestemmelse i § 78 g, stk. 2.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og den foreslåede § 78 g, stk. 2.

4.3.5.4. Valg af afsoningsinstitution og overførsel

Som anført vil kriminalforsorgen skulle træffe afgørelse om fuldbyrdelse af den del af straffen, der skal udstås i fængsel, efter de almindelige regler i straffuldbyrdelsesloven herom.

Som der er redegjort for i afsnit 4.1.1, vil fuldbyrdelse normalt ske i åbent fængsel, jf. straffuldbyrdelseslovens § 20, og som udgangspunkt vil udlændinge, der idømmes straf for overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligt, afsone i åbent fængsel.

Fuldbyrdelse af straf kan dog i visse tilfælde ske i lukket fængsel. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der er en begrundet antagelse om, at der er risiko for undvigelse, eller hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personalet eller andre i institutionen, jf. straffuldbyrdelseslovens § 22.

Træffer kriminalforsorgen afgørelse om, at straffen skal fuldbyrdes i et lukket fængsel, vil denne afgørelse ikke blot omfatte den del, der skal afsones i fængsel, men også omfatte den del af straffen, der ellers skulle afsones på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke. Hele straffen vil i så fald som udgangspunkt skulle afsones i et lukket fængsel.

Den pågældende vil dog kunne blive overført fra lukket til åbent fængsel, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, jf. straffuldbyrdelseslovens § 24, og såfremt overførslen sker i den periode af fuldbyrdelsesforløbet, hvor den pågældende ellers ville have afsonet i fængsel. Endvidere vil den pågældende kunne blive overført til fortsat afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, såfremt overførsel skal ske i den periode, hvor den pågældende normalt ville være blevet overført til afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke.

Det bemærkes, at det forhold, at den dømte udlænding gentagne gange har overtrådt og er dømt for overtrædelse af de udlændingeretlige kontrolforpligtelser, ikke i sig selv vil tale for, at den dømte skal afsone i lukket fængsel. Den foreslåede ordning bygger således på den forudsætning, at den dømte i gentagelsestilfælde vil kunne afsone på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke og dermed som udgangspunkt vil afsone den del af straffen, der skal afsones i fængsel, i et åbent fængsel.

4.3.6. Udlændingens bopæl og muligheder for at forlade denne

Efter den gældende almindelige ordning for fodlænkeafsoning kan en dømt udstå straffen på bopælen, dvs. det sted, hvor den dømte bor.

For en udlænding, der er pålagt opholdspligt i et bestemt indkvarteringssted, vil indkvarteringsstedet være udlændingens bopæl, og den foreslåede ordning indebærer derfor, at udlændingen kan udstå straffen på bopælen i indkvarteringsstedet.

Udlændingens bopæl vil omfatte det værelse, som udlændingen har fået anvist eller får anvist. Udlændingens bopæl vil endvidere omfatte fælles sanitære faciliteter, i det omfang sådanne ikke er etableret i direkte tilknytning til værelset. Er der i den bygning, hvor udlændingens værelse ligger, et fælles tv-

og aktivitetsrum eller lignende, vil dette også henregnes som en del af en udlændingens bopæl. Også udendørsarealer, som ligger i umiddelbar tilknytning til bygningen, vil være omfattet.

Kriminalforsorgen vil i forbindelse med strafudståelsens iværksættelse nærmere anvise det område, som udgør udlændingens bopæl, således at den pågældende har en klar forståelse af, hvor han eller hun har pligt til at opholde sig.

Udlændingen har ikke krav på at afsone i det værelse, som udlændingen tidligere måtte have fået anvist.

Efter den almindelige adgang til afsoning i fodlænke har en dømt adgang til at forlade boligen i et vist omfang, jf. herom afsnit 4.1.2 ovenfor. Der er fastsat nærmere regler herom i bekendtgørelse nr. 353 af 12. april 2016 om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (bekendtgørelse om strafudståelse på bopælen).

Det foreslås, at udlændinge, der afsoner på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke efter den foreslåede ordning, i samme omfang skal have adgang til at forlade bopælen.

Det indebærer, at udlændingen kan forlade bopælen med henblik på at deltage i aktivering under afsoningen, herunder uddannelse, behandling eller kontrol.

Herudover kan den dømte forlade bopælen med henblik på at foretage personlige ærinder m.v. (op til 4 timer ugentligt) og med henblik på at deltage i aktiviteter af generel resocialiserende karakter (op til 4 timer ugentligt).

Derudover vil den enkelte kunne forlade bopælen på dage, hvor den pågældende efter aktivitetsskemaet ikke i øvrigt har aktiviteter uden for sin bopæl. Dette kan i den første måned af afsoningen ske i 2 timer dagligt og vil herefter gradvist øges.

Der vil yderligere være mulighed for at få tilladelse til at forlade bopælen på grund af særlige personlige omstændigheder.

Omfanget af udlændingens adgang til at forlade boligen vil blive fastsat som et vilkår i et såkaldt aktivitetsskema.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil som hovedregel opholde sig på et indkvarteringssted, hvor der er etableret fælles bespisningsordning (cafeteria). Den enkelte udlænding vil derfor skulle forlade bopælen i forbindelse med morgenmad, frokost og aftensmad.

Det foreslås på den baggrund, at den enkelte udlænding – foruden den adgang til at forlade bopælen, der følger af det ovenstående, og som svarer til, hvad der følger af den almindelige fodlænkeordning – gives adgang til at forlade bopælen i højst 1 time i forbindelse med hvert måltid. Det forudsættes, at udlændingen i den forbindelse alene kan tage ophold i det cafeteria m.v., hvor disse måltider serveres.

I fuldbyrdelsesperioden vil kriminalforsorgsområdet – svarende til den almindelige ordning – endvidere kunne meddele den dømte tilladelse til at opholde sig uden for bopælen i en række sammenhængende

timer, således at den pågældende f.eks. kan tilbringe en hel dag i en weekend uden for bopælen eller i øvrigt fejre højtider uden for eget hjem.

Det bemærkes, at udlændingen endvidere vil have mulighed for at modtage besøg i det omfang, at dette er inden for rammerne af indkvarteringsstedets regler herom.

Det foreslås, at de nærmere regler om adgangen til at forlade bopælen fastsættes administrativt.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og den foreslåede bestemmelse i § 78 i, stk. 1, nr. 3 (om vilkår om alene at forlade bopælen inden for de af kriminalforsorgsområdet fastsatte tidsrum), og § 78 i, stk. 3 (om bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler).

4.3.7. Adgang til aktivering, forsørgelse og sundhedsmæssige ydelser under afsoning i fodlænke

4.3.7.1. Adgang til aktivering

Efter den almindelige ordning for fodlænkeafsoning er det en betingelse, at den dømte har beskæftigelse i form af arbejde, uddannelse eller lignende.

Betingelsen er begrundet i et resocialiseringshensyn og indebærer, at strafafsonere, der på tidspunktet for straffuldbyrdelsens iværksættelse er i arbejde, vil kunne bevare ansættelsen, ligesom strafafsonere, der er i uddannelse, kan få adgang til at fortsætte studierne. Beskæftigelsesbetingelsen er endvidere begrundet i hensynet til, at den dømte ikke bliver isoleret på sin bopæl.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste er - når de ikke afsoner straf - pålagt at tage ophold i et indkvarteringssted, hvor de vil være underlagt Udlændingestyrelsens forsørgelse og vil modtage tilbud om aktivering og uddannelse efter udlændingelovens regler.

De nærmere regler om, hvilke aktiviteter en udlænding skal tilbydes, er fastsat i udlændingelovens §§ 42 c-42 f og i bekendtgørelse nr. 497 af 3. maj 2010 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.fl. med senere ændringer.

Aktiviteterne omfatter udførelse af driftsopgaver i indkvarteringsstedet og deltagelse i aktivering og undervisning.

Reglerne indebærer, at asylansøgere tilbydes forskellige former for aktivering under deres ophold i et asylcenter.

Det nærmere indhold og omfang af den tilbudte aktivering beror i et vist omfang på asylsagens status. Der

skelnes således mellem asylansøgere, der befinder sig i fase 1 (den såkaldte Dublinfase, hvor der tages stilling til, om asylsagen kan behandles her i landet eller i et andet land), asylansøgere i fase 2 (hvor det er besluttet, at asylansøgningen skal behandles her i landet) og asylansøgere i fase 3 (den såkaldte udsendelsesfase, der indtræder, hvis udlændingen har fået endeligt afslag på opholdstilladelse).

Endvidere skelnes der mellem afviste asylansøgere, der medvirker til deres udrejse, og afviste asylansøgere, der ikke medvirker til deres udsendelse, idet den førstnævnte gruppe belønnes med mere vidtgående tilbud, der skal hjælpe dem til en ordentlig tilbagevenden til hjemlandet.

Kriminelle udviste vil være omfattet af samme regler som afviste asylansøgere, og aktiveringstilbuddene vil afhænge af, om de kriminelle udviste medvirker til udsendelsen.

Udlændinge på tålt ophold vil være omfattet af reglerne om aktivering af afviste asylansøgere, der medvirker til udsendelse.

Det foreslås, at udlændingen i den periode, hvor den pågældende afsoner på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, skal deltage i aktiviteter, der tilbydes af indkvarteringsoperatøren.

Det foreslås endvidere, at de aktiviteter, der skal tilbydes en udlænding, der afsoner på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, som udgangspunkt skal svare til de aktiviteter i form af aktivering og undervisning, der efter udlændingeloven normalt tilbydes udlændinge, der opholder sig i et indkvarteringssted. Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil således under afsoning få tilbud om de samme aktiviteter, som de ville have fået som led i deres almindelige ophold i indkvarteringsstedet.

Forholdene under afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke vil dermed – for så vidt angår deltagelse i aktiviteter – som udgangspunkt svare til forholdene under ophold som led i opholdspligten og vil dermed bidrage til at øge udlændingens forståelse for og kendskab til opholdspligtens indhold og karakter. Deltagelse i aktivering og undervisning vil endvidere medvirke til at skabe en aktiv og meningsfuld hverdag for den enkelte udlænding under afsoningen og – svarende til den almindelige fodlænkeordning – sikre, at den dømte ikke bliver isoleret på sin bopæl.

Ordningen påtænkes udmøntet således, at kriminalforsorgen i forbindelse med, at der træffes afgørelse om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, vil skulle fastsætte omfanget og karakteren af de aktiviteter, som udlændingen skal deltage i som vilkår for afsoning i fodlænke. I praksis vil indkvarteringsoperatøren, der normalt står for tilbud om aktivering og undervisning, afgive en indstilling om omfang og karakter af aktiviteterne, hvorefter kriminalforsorgen (som straffuldbyrdende myndighed) vil træffe endelig beslutning herom, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 i, stk. 1, nr. 5. Det bemærkes, at kriminalforsorgen i dag varetager opgaven som indkvarteringsoperatør, og at der således i dag vil være tale om, at den del af kriminalforsorgen, der varetager indkvarteringsopgaven, vil skulle afgive indstillingen til den straffuldbyrdende myndighed under kriminalforsorgen, dvs. kriminalforsorgsområdet.

Der er pligt til at deltage i aktiviteter. Deltagelse i aktiviteterne vil således indgå som et vilkår for afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, jf. § 78 i, stk. 1, nr. 5. Hvis den dømte ikke deltager, kan dette indebære, at beslutningen om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke tilbagekaldes, og at reststraffen skal afsones i fængsel, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 k, stk. 2.

De nærmere regler om deltagelse i aktiviteter under fuldbyrdelsesforløbet foreslås fastsat administrativt af justitsministeren efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren. Reglerne vil blive fastsat i overensstemmelse med det oven for anførte og vil indeholde en nærmere regulering af bl.a. aktiviteternes indhold, det tidsmæssige omfang af aktiviteterne m.v. og adgang til udbetaling af ydelser.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og den foreslåede bestemmelse i § 78 i.

4.3.7.2. Adgang til forsørgelse og sundhedsmæssige ydelser

Der er ikke i dag regler i straffuldbyrdelsesloven, der nærmere regulerer forsørgelse af personer, der udstår straf på bopælen. Normalt vil der ikke opstå spørgsmål om hjælp til forsørgelse, adgang til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand i den periode, hvor en dømt udstår straf på bopælen, idet den pågældende vil være selvforsørgende (gennem indtægter fra arbejde eller uddannelsesstøtte m.v.) og i øvrigt vil have samme adgang til lægebehandling og sundhedsmæssige ydelser som før straffuldbyrdelsens iværksættelse.

Det foreslås, at en udlænding, der afsoner straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter den foreslåede ordning, i denne periode skal være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelse efter udlændingelovens almindelige regler herom, jf. nedenfor.

En udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist vil således ikke være omfattet af kriminalforsorgens forsørgelse under afsoning af straf på bopælen i indkvarteringsstedet.

I praksis vil det være indkvarteringsoperatøren, der forestår udbetaling af ydelser.

Det foreslås endvidere, at en udlænding under afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke modtager samme forsørgelse, som denne kan modtage under ophold på indkvarteringsstedet efter udlændingelovens regler.

Reglerne om forsørgelse og sundhedsmæssig bistand af udlændinge, der er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, er fastsat i udlændingelovens § 42 a og § 42 b.

Reglerne om forsørgelse indebærer, at en udlænding, som er indkvarteret på et asylcenter uden bespisningsordning, kan modtage en grundydelse (et kontantbeløb til dækning af kost) og en tillægsydelse (et kontantbeløb til dækning af udgifter til tøj og småfornødenheder). Til udlændinge, der har børn, udbetales endvidere et forsørgertillæg (et kontantbeløb til dækning af kost samt tøj og småfornødenheder til børn).

Er den pågældende udlænding indkvarteret på et asylcenter med en vederlagsfri bespisningsordning (cafeteria), vil den pågældende ikke modtage en grundydelse, men alene have mulighed for at modtage en tillægsydelse, såfremt betingelserne herfor er opfyldt. Forsørgertillægget vil også blive nedsat.

En udlænding, der afsoner efter den her foreslåede ordning, vil under afsoningsperioden være omfattet af den vederlagsfri bespisningsordning i indkvarteringsstedet, og udlændingen vil derfor alene, hvis denne opfylder sine forpligtelser, modtage en kontant ydelse i form af tillægsydelsen.

Reglerne i udlændingeloven om adgang til sundhedsmæssig bistand indebærer, at den enkelte har adgang til nødvendige sundhedsmæssige ydelser.

De nærmere regler om forsørgelse under fuldbyrdelsesforløbet og adgang til nødvendige sundhedsmæssige ydelser foreslås fastsat administrativt af justitsministeren efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren. Reglerne vil blive fastsat i overensstemmelse med det ovenfor anførte og vil indeholde en nærmere regulering af bl.a. adgang til udbetaling af ydelser.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og den foreslåede bestemmelse i § 78 i, stk. 1, nr. 5 (om vilkår om at deltage i aktiviteter efter kriminalforsorgens nærmere beslutning), og § 78 i, stk. 3 (om bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler).

4.3.8. Tilsyn og kontrol med straffuldbyrdelsen på bopælen

Det foreslås, at kriminalforsorgen fører tilsyn med den dømte i den periode, hvor udlændingen afsoner i fodlænke, herunder fører tilsyn med, om den dømte overholder de fastsatte vilkår for strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke.

Tilsynet vil blive gennemført af kriminalforsorgsområdet.

Kriminalforsorgen skal, inden fuldbyrdelsen iværksættes, vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om afgrænsningen af den pågældendes bolig i indkvarteringsstedet og om virkninger af vilkårsovertrædelser.

Formålet med tilsynet er at udøve kontrol med, at den dømte overholder vilkårene for straffuldbyrdelse på bopælen i indkvarteringsstedet, og at forbedre den pågældendes muligheder for fremover at overholde de pålagte kontrolforpligtelser og i øvrigt leve en kriminalitetsfri tilværelse.

Kontrollen med den dømtes overholdelse af vilkåret om at opholde sig på bopælen i de tidsrum, hvor den pågældende har pligt hertil, vil foregå døgnet rundt og bl.a. ske elektronisk. Ved afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke efter den foreslåede ordning vil der i den forbindelse blive anvendt samme elektroniske overvågningsteknik som ved afsoning i fodlænke efter de gældende regler i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a. Teknikken med den elektroniske overvågning vil derfor komme til at bestå af tre enheder: En batteridrevet sender, som den dømte skal bære i hele fuldbyrdelsesperioden (elektronisk fodlænke), en modtager med indbygget modem, der tilsluttes elforsyningen i den dømtes bolig, samt en centralcomputer placeret i en døgnbemandet overvågningscentral hos Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Senderen monteres om den dømtes ankel i forbindelse med fuldbyrdelsens iværksættelse. Senderen vil kontinuerligt afgive kodede signaler, som kan opfanges af den modtager, der forud for fuldbyrdelsens iværksættelse er blevet installeret på den dømtes bopæl.

I modtageren vil den dømtes aktivitetsskema, som tilsynsmyndigheden (kriminalforsorgsområdet) ved fuldbyrdelsens iværksættelse har udarbejdet i samarbejde med den dømte, være indkodet. Er den dømte ikke i de tidsrum, hvor den pågældende har pligt til at opholde sig på sin bopæl, inden for modtagerens rækkevidde, dvs. inden for en afstand af typisk 25-40 meter fra modtageren, vil der straks gå en alarm

til centralcomputeren. Tilsvarende vil der gå en alarm til centralcomputeren, hvis den dømte forsøger at fjerne eller manipulere med enten senderen eller modtageren.

I centralcomputeren registreres samtlige indgående alarmer fra modtagerne placeret i de dømtes hjem. Overvågningscentralens medarbejdere vil ved modtagelse af en alarm underrette kriminalforsorgsområdet, der fører tilsyn med den dømte, således at tilsynsmyndigheden kan tage kontakt til den dømte med henblik på indgriben over for eventuelle vilkårsovertrædelser.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 78 j, stk. 2, kan justitsministeren efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren fastsætte regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Den elektroniske fodlænketeknik, der påtænkes anvendt, vil registrere, om den pågældende befinder sig inden for modtagerens rækkevidde. Opholder den pågældende sig uden for dette område, vil det ikke længere kunne registreres, hvor den pågældende opholder sig.

Det bemærkes, at *Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste* indebærer, at der skal indføres hjemmel til fastmontering af GPS-fodlænke, når dette er teknisk muligt.

Der anvendes i dag ikke elektroniske fodlænke, der løbende registrerer, hvor den pågældende aktuelt befinder sig, ved brug af GPS (Global Positioning System).

Teknologien på området har udviklet sig væsentligt i de senere år, men der vurderes fortsat at være en række udfordringer med teknologien i forhold til dækningsgrad, batterilevetid samt sårbarhed over for scrambling af signalet. Det er på den baggrund på nuværende tidspunkt ikke muligt at anvende GPS fodlænke til at understøtte det formål, som er beskrevet i lovforslaget.

Det foreslås på den baggrund, at der i stk. 3 indføres hjemmel til, at justitsministeren efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren administrativt kan fastsætte nærmere regler om anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af den elektroniske kontrol. Bemyndigelsen forudsættes bl.a. anvendt til at fastsætte regler om fastmontering af GPS-fodlænke, når dette er teknisk muligt.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og den foreslåede bestemmelse i § 78 j.

4.3.9. Tilbagekaldelse af afgørelse om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke

Det foreslås, at en afgørelse om strafudståelse på bopælen i fodlænke skal kunne tilbagekaldes, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 k.

Afgørelse om tilbagekaldelse skal træffes hurtigst muligt efter det tidspunkt, hvor kriminalforsorgsområdet bliver opmærksom på det forhold, der medfører, at der skal ske tilbagekaldelse.

Tilbagekaldelse vil kunne ske i tilfælde af, at et af de scenarier, der er nævnt i den foreslåede § 78 k, indtræffer. Tilbagekaldelse vil således kunne ske, hvis den dømte har overtrådt vilkårene, jf. herved den foreslåede bestemmelse i § 78 i. Herudover vil tilbagekaldelse kunne ske, hvis den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold, dog således at der efter omstændighederne kan ses bort fra strafbare forhold af mere bagatelagtig karakter. Endelig vil der kunne ske tilbagekaldelse, såfremt den pågældende anmoder herom, eller hvis den dømte ikke er til stede på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse.

Den foreslåede adgang til tilbagekaldelse svarer som udgangspunkt til adgangen til tilbagekaldelse efter den gældende ordning for fodlænkeafsoning.

Tilbagekaldes en afgørelse om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, skal den dømte, hvis straffuldbyrdelsen på bopælen i indkvarteringsstedeter iværksat på det tidspunkt, hvor afgørelsen tilbagekaldes, overføres til afsoning af den resterende del af straffen i umiddelbar forbindelse med, at den pågældende underrettes om afgørelsen. Er straffuldbyrdelsen endnu ikke iværksat, skal den dømte indsættes til afsoning i fængsel eller arresthus snarest muligt.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, og til den foreslåede bestemmelse i § 78 k og § 78 l.

4.3.10. Strafafbrydelse og prøveløsladelse

Efter den almindelige regel i straffuldbyrdelseslovens § 76 kan straffuldbyrdelse afbrydes midlertidigt efter tilladelse fra justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, hvis ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdelsen, fare for misbrug ikke antages at foreligge, og hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod strafafbrydelse. Det foreslås, at denne bestemmelse skal finde tilsvarende anvendelse på dømte, der udstår fængselsstraf på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke efter den foreslåede ordning.

Det foreslås endvidere, at der indføres hjemmel til løsladelse med henblik på straksudsendelse, hvis der under fuldbyrdelsen opstår mulighed for at udsende den pågældende, jf., nedenfor afsnit 8.

For udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil det i praksis navnlig være omstændigheder af familie- eller helbredsmæssig karakter, der vil kunne medføre, at straffen afbrydes.

Tilsvarende vil straffelovens almindelige regler om prøveløsladelse finde anvendelse, hvorfor der som udgangspunkt kan ske prøveløsladelse, når 2/3 af den samlede straf er afsonet.

4.3.11. Erstatning

En dømt, der udstår straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, vil uforskyldt kunne komme til at udstå frihedsstraf i for lang tid, f.eks. i tilfælde, hvor kriminalforsorgen har foretaget en fejlagtig straffetidsberegning.

Det foreslås, at dømte, der har udstået straf på bopælen i indkvarteringsstedet med elektronisk fodlænke,

skal være berettiget til erstatning på objektivt grundlag i tilfælde af, at den pågældende uforskyldt har udstået straf i for lang tid, jf. den foreslåede ændring af § 106, stk. 2, i straffuldbyrdelsesloven.

Den foreslåede adgang til erstatning vil svare til den adgang til erstatning, der gælder for en dømt, der har udstået straf på bopælen efter de almindelige regler herom.

Der er endvidere mulighed for efter straffuldbyrdelseslovens § 107 at tillægge erstatning på objektivt grundlag i anledning af andre uforskyldte indgreb under fuldbyrdelsen af straf m.v. end de i § 106 nævnte. Denne bestemmelse vil ligeledes finde anvendelse på dømte, der udstår straf på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke.

Det bemærkes, at en udlænding, der overføres fra afsoning i fængsel til fodlænkeafsoning på bopælen i indkvarteringsstedet på et senere tidspunkt, end hvad der følger af bilag 2, ikke vil være berettiget til erstatning for den senere overførsel. Der kan således være praktiske hensyn, der medfører, at den pågældende ikke vil kunne overføres på den dag, hvor den pågældende efter skemaet i bilag 2 skulle være blevet overført fra afsoning i fængsel til afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke. Praktiske hensyn kan således både indebære, at udlændingen overflyttes på et tidligere eller et senere tidspunkt. Der vil her ikke være tale om, at den pågældende har udstået frihedsstraf i for lang tid.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, og til den foreslåede ændring af § 106, stk. 2.

5. Udgangskarantæne

5.1. Gældende ret

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 3, at fuldbyrdelse af straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

En gradvis forøgelse af frihedsgraderne under straffuldbyrdelsen betragtes som et almindeligt led i resocialiseringen, idet den dømte derved kan vænne sig til en tilværelse i frihed uden kriminalitet. I overensstemmelse hermed findes der i straffuldbyrdelseslovens §§ 46-50 en række bestemmelser om udgang, dvs. tilladt fravær fra institutionen.

Det følger af § 46, stk. 1, at en indsat, hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke taler derimod, kan få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, og der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen.

I § 46, stk. 2, er opregnet en række momenter, som skal tillægges særlig vægt ved vurderingen af risikoen for misbrug af udgangstilladelsen, herunder oplysninger om strafbart forhold begået under strafudståelsen.

Efter § 46, stk. 4, der blev indført ved lov nr. 641 af 8. juni 2016 om ændring af lov om fuldbyrdelse af

straf m.v., straffeloven og retsplejeloven (Styrket indsats mod mobiltelefoner i fængsler m.v.), kan udgang ikke finde sted, hvis den dømte inden for de seneste 3 måneder er ikendt disciplinærstraf for overtrædelse af § 36, stk. 4 (forbud mod mobiltelefoner m.v. i fængsel), eller regler fastsat i medfør heraf. Dog kan der undtagelsesvis gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

§ 50 indeholder en bemyndigelse til justitsministeren til at fastsætte regler om tilladelse til udgang. Der kan bl.a. fastsættes regler om de tidsmæssige betingelser for udgang og om udgangskarantæne som følge af misbrug af en udgangstilladelse eller fare for sådant misbrug. Sådanne regler er aktuelt fastsat i bekendtgørelse nr. 1034 af 23. juni 2016 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen).

Det fremgår af bekendtgørelsens afsnit II om udgangsformer, at indsatte kan få tilladelse til udgang til særlige formål, udgang med henblik på besøg hos bestemte personer m.v., udgang i form af frigang, udgang i form af udstationering til pension m.v. eller udstationering til egen bopæl med fodlænke samt udgang til udflugter m.v.

Udgangsbekendtgørelsens kapitel 8 (§§ 31-34) indeholder regler om udgang til særlige formål.

Det følger af udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, at indsatte kan få udgang med henblik på 1) at besøge en nærtstående person, som er alvorligt syg, 2) at være til stede ved en nærtstående persons begravelse, 3) at møde i retten eller for anden offentlig myndighed i tilfælde, hvor vedkommende myndighed finder det påkrævet, eller 4) lægeundersøgelse, lægebehandling eller anden behandling, der ikke hensigtsmæssigt kan finde sted i institutionen.

Efter udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 2, kan indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, endvidere få udgang med henblik på 1) at besøge nærtstående personer ved vigtige familiebegivenheder, 2) at varetage personlige interesser, når særlige omstændigheder taler derfor, 3) at indgå ægteskab, 4) kontakt med tilsynsmyndigheden for at planlægge forløbet af tilsynsperioden, 5) fremskaffelse af ophold og arbejde eller andet underhold i forbindelse med løsladelsen, eller 6) at foretage indkøb eller lignende, der er påkrævet med henblik på løsladelsen.

Der gælder ikke noget krav om, at den enkelte skal have afsonet en bestemt periode, før der gives tilladelse til udgang til særlige formål.

Udgangsbekendtgørelsens kapitel 9 (§§ 35-43) indeholder regler om udgang med henblik på besøg hos bestemte personer m.v. Det følger af udgangsbekendtgørelsens § 35, stk. 1, at indsatte kan få udgang for at besøge bestemte nærtstående personer, medmindre besøget ikke findes formålstjenligt.

Endvidere kan der efter § 35, stk. 2, gives tilladelse til besøg hos andre bestemte personer end nærtstående, hvis ganske særlige forhold i det enkelte tilfælde taler derfor, og det i øvrigt findes formålstjenligt.

Udgangsbekendtgørelsens §§ 36 og 37 fastlægger en række tidsmæssige betingelser for, at der kan gives udgang med henblik på besøg hos bestemte personer. De nærmere betingelser varierer afhængig af bl.a. straffens længde og afsoningsinstitutionens art. For indsatte i åbne institutioner, der udstår fængsel i under 2 år og 6 måneder, gælder, at der første gang kan gives udgang efter 30 dages ophold i institutionen. Til-

svarende gælder for indsatte i åbne institutioner, som udstår fængsel i 2 år og 6 måneder eller mere, som har været på fri fod mellem domfældelsen og indsættelsen.

Udgangsbekendtgørelsen indeholder herudover regler om andre former for udgang. Det drejer sig om frigang, udstationering til pension m.v., udstationering til egen bopæl med fodlænke og udflugter m.v.

Det følger af udgangsbekendtgørelsens § 82, at visse afgørelser efter straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 1, 3 og 4, om afslag på udgang kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

5.2. Ministeriets overvejelser

Den foreslåede ordning for fuldbyrdelse af straf efter udlændingelovens § 60, stk. 2, for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligt bygger på den forudsætning, at strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke som udgangspunkt skal indgå som et fast element i straffuldbyrdelsen, jf. hermed lovforslagets afsnit 4.

Som det fremgår, stilles der derfor ikke krav om, at den pågældende selv ønsker at afsone en del af straffen på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke. Det er imidlertid et krav, at den dømte accepterer at ville overholde de vilkår, der skal finde anvendelse under strafudståelse i fodlænke. Såfremt den pågældende udlænding nægter at samtykke i at ville overholde vilkårene, vil afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke ikke kunne indgå i straffuldbyrdelsen, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 h, stk. 1, nr. 1.

Tilsvarende vil afsoning i fodlænke ikke kunne indgå i straffuldbyrdelsen, hvis den dømte ikke medvirker til en undersøgelse af den dømtes personlige forhold, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 h, stk. 2, jf. stk. 3.

Hele straffen skal i stedet afsones i fængsel efter straffuldbyrdelseslovens regler herom. Tilsvarende gælder, hvis den pågældende er påbegyndt afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke og ikke overholder vilkårene for fodlænkeafsoningen. I så fald skal afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke afbrydes, og udlændingen skal overføres til afsoning i fængsel.

Regeringen finder, at det skal have konsekvenser, såfremt udlændingen ikke vil samarbejde om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke. En udlænding, der afviser at samarbejde om afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, ønsker ikke at samarbejde om straffuldbyrdelsen. Den enkelte udlænding, der afviser afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke, tilkendegiver dermed, at den pågældende ikke ønsker at tage ophold i det indkvarteringssted, hvor den pågældende i øvrigt har pligt til at tage ophold.

Dette er naturligvis ikke acceptabelt. Det manglende samarbejde om straffuldbyrdelsen foreslås derfor at skulle have betydning for forholdene under afsoning i fængsel.

Regeringen finder, at det manglende samarbejde om straffuldbyrdelsen bør medføre, at den dømte som udgangspunkt får udgangskarantæne i en periode. Kun hvis helt særlige omstændigheder undtagelsesvis taler for det, skal der være adgang til at tillade udgang.

Der vil her være tale om en særlig ordning, som er begrundet i den særlige fodlænkeordning, som foreslås indført for gruppen af udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.

5.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der som straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 5, indsættes en ny bestemmelse, hvorefter udgang, medmindre helt særlige omstændigheder undtagelsesvist taler herfor, ikke kan finde sted i en periode på 3 måneder, hvis den dømte ikke samtykker i at ville overholde de vilkår, der finder anvendelse under strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. § 78 i, stk. 1, nr. 1, hvis den dømte ikke medvirker til en undersøgelse af den dømtes personlige forhold, jf. § 78 h, stk. 2, eller hvis en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol er tilbagekaldt efter § 78 k, stk. 1, nr. 1 eller 4, eller stk. 2, og dermed på grund af udlændingens forhold.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at den dømte i en periode på 3 måneder vil være afskåret fra at få udgang. Det betyder, at der under de angivne betingelser ikke vil kunne træffes afgørelse om at tillade udgang, og at en tidligere truffet afgørelse om udgang vil bortfalde. I så fald må der – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – gives en ny udgangstilladelse, når de 3 måneder er udløbet.

I praksis kan der imidlertid forekomme situationer, hvor en udgangskarantæne vil være så indgribende for den dømte, at der efter ministeriets opfattelse bør være mulighed for at tillade udgang, inden de 3 måneder er udløbet.

Kriminalforsorgen vil derfor – på samme vis som ved udgang til personer, som har udgangskarantæne i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 46, stk. 4, – undtagelsesvist kunne give tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor. Det gælder navnlig i tilfælde, hvor der er spørgsmål om udgang til et særligt formål som nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1, – f.eks. deltagelse i en nærtstående persons begravelse eller lignende – men kan efter omstændighederne også være relevant i andre tilfælde, hvor en udgangskarantæne vil være særligt indgribende for den indsatte.

Visse afgørelser om afslag på udgang efter § 46, stk. 5, vil kunne påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, og den foreslåede § 46, stk. 5 og 6.

6. Varetægtsfængsling

6.1. Gældende ret

6.1.1. Varetægtsfængsling efter retsplejeloven

Efter retsplejelovens § 762, stk. 1, kan en sigtet varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at den pågældende har begået en lovovertrædelse, som er undergivet offentlig påtale, og lovovertrædelsen efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover. Det kræves endvidere, at der er bestemte grunde til at antage, at der er fare for, at den sigtede enten vil unddrage sig retsforfølgningen eller fuldbyrdelsen (nr. 1), eller på fri fod vil begå ny lov- overtrædelse af samme beskaffenhed (nr. 2), eller vil vanskeliggøre forfølgningen i sagen, navnlig ved at fjerne spor eller advare eller påvirke andre (nr. 3).

Endvidere kan der efter bestemmelsen i retsplejelovens § 762, stk. 2, ske varetægtsfængsling, når hensynet til retshåndhævelsen kræver det, såfremt der foreligger en særligt bestyrket mistanke om, at vedkommende har begået en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover (nr. 1) eller har gjort sig skyldig i overtrædelse af en række nærmere angivne straffelovsbestemmelser (f.eks. §§ 244-246 om vold), såfremt lovovertrædelsen kan ventes at medføre en ubetinget dom på fængsel i mindst 60 dage (nr. 2).

Det følger endvidere af retsplejelovens § 762, stk. 3, at varetægtsfængsling ikke kan anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage, eller hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig. Denne proportionalitetsafvejning indebærer bl.a., at det ved afgørelsen om fortsat varetægtsfængsling må indgå, hvor længe den pågældende allerede har været varetægtsfængslet, idet varetægtsperioden ikke må oversigte varigheden af den forventede fængselsstraf.

Det er retten, der træffer afgørelse om varetægtsfængsling, mens kriminalforsorgen varetager den centrale gennemførelse af varetægtsopholdet.

Forholdene under varetægtsfængslingen reguleres af retsplejeloven og de forskrifter, der er udstedt i medfør heraf, herunder varetægtsbekendtgørelsen.

6.1.2. Varetægtsfængsling efter udlændingeloven

Efter udlændingelovens § 35 kan en udlænding varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse under sagen og under eventuel appel, indtil en eventuel bestemmelse om udvisning kan fuldbyrdes, og når udlændingen ikke har fast bopæl her i landet, og der er begrundet mistanke om, at udlændingen har begået en lovovertrædelse, der kan medføre udvisning efter §§ 22-24, eller når udlændingen er indrejst i strid med et indrejseforbud.

Bestemmelsen i § 35 har til formål at sikre, at der kan ske varetægtsfængsling, uanset at betingelserne efter retsplejelovens § 762 ikke er opfyldt.

Udlændingelovens § 36 omhandler administrativ frihedsberøvelse af udlændinge. Efter bestemmelsen skal politiet så vidt muligt træffe afgørelse om frihedsberøvelse af en udlænding, såfremt de i § 34

nævnte foranstaltninger, herunder deponering af pas, sikkerhedsstillelse eller meldepligt hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, udvisning, overførsel eller tilbageførsel af en udlænding eller for udsendelse af en udlænding, der i øvrigt ikke har ret til at opholde sig her i landet. Herudover er der efter § 36 i en række situationer hjemmel til at frihedsberøve en udlænding, der ikke i tilstrækkelig grad medvirker til udlændingemyndighedernes eller politiets sagsbehandling.

6.2. Ministeriets overvejelser

Overtrædelse af opholds- og meldepligten kan i dag straffes med fængsel indtil 1 år, jf. udlændingelovens § 60, stk. 1. Der er således ikke i dag efter retsplejeloven eller udlændingeloven adgang til at varetægtsfængsle en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist, der overtræder opholds- og meldepligten. Dette gælder, uanset at der måtte være tale om grove overtrædelser af kontrolforpligtelserne.

Som anført under afsnit 3.2, foreslås det som led i udmøntningen af Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, at strafferammen for overtrædelse af opholds-, melde- og den foreslåede underretningspligt hæves til 1 år og 6 måneder.

Den foreslåede forhøjelse af strafferammen for overtrædelse af de udlændingeretlige kontrolforpligtelser indebærer samtidig, at retsplejelovens almindelige regler om varetægtsfængsling fremover finder anvendelse.

Der vil således fremover være mulighed for at varetægtsfængsle en udlænding efter retsplejelovens § 762, stk. 1, hvis udlændingen overtræder sin opholds-, melde- eller den foreslåede underretningspligt, og betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens kapitel 70 i øvrigt er opfyldt.

I sager om overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten vil retsplejelovens indikationskrav, dvs. kravet til indgrebets betydning for efterforskningen, formentlig ikke være opfyldt i en række tilfælde. Der vil således være en række sager, hvor der ikke vil være fare for, at udlændingen forsøger at unddrage sig retsforfølgningen, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 1. Herudover vil der være en række sager, hvor der ikke er kollusionsfare, da der i de fleste sager primært vil være tale om tekniske beviser, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3. Det vil endvidere ikke kunne udelukkes, at der vil være en række sager, hvor kravet til gentagelsesfare ikke er opfyldt, jf. retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2. Der vil derfor være et antal sager, hvor de gældende regler i retsplejeloven om varetægtsfængsling ikke vil kunne finde anvendelse.

Med henblik på at sikre, at der kan ske varetægtsfængsling også, hvor retsplejelovens betingelser ikke er opfyldt, indebærer Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, at der indføres en særlig hjemmel til varetægtsfængsling efter udlændingeloven, således at udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste kan varetægtsfængsles ved grovere overtrædelser af opholds-, melde- eller underretningspligten.

Det er regeringens opfattelse, at der er behov for at indføre en særlig fængslingsbestemmelse i udlændingeloven til sikring af tilstedeværelsen af udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, som overtræder deres kontrolforpligtelser under straffesagen og en eventuel appel.

Ved at indføre en særlig fængslingsbestemmelse i udlændingeloven bliver udlændingen på et tidligere tidspunkt stillet for en dommer og forhindres i at begå fortsat kriminalitet. Varetægtsfængslingen har således til formål at sikre, at der hurtigt gribes ind, hvis en udlænding på grov vis ikke overholder sin opholds-, melde- eller underretningspligt.

6.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i udlændingeloven, hvorved der indføres hjemmel til, at der kan ske varetægtsfængsling af udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der gentagne gange har overtrådt deres opholds-, melde- eller den foreslåede underretningspligt.

Det foreslås, at der gælder samme mistankekrav, som der kræves til at træffe bestemmelse om varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1. Det foreslås således, at der stilles krav om, at der er en begrundet mistanke om, at en sigtet har begået gentagne overtrædelser af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5 (meldepligt), eller § 42 a, stk. 8, 1 pkt. (opholdspligt) eller stk. 10 (underretningspligt).

Ved gentagne overtrædelser forstås, at den pågældende slet ikke overholder eller i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser. Spørgsmålet om, hvorvidt en udlænding i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser, vil bero på en individuel og konkret vurdering af den pågældendes forhold.

Bestemmelsen forudsættes udmøntet således, at retten skal vurdere overtrædelsernes omfang over en vis periode. Er der tale om en udlænding, der ikke tidligere er dømt for overtrædelse af kontrolforpligtelserne, vil overtrædelserne skulle vurderes inden for en periode på op til 4 måneder. Er der tale om, at den pågældende tidligere har været dømt for overtrædelse af kontrolforpligtelserne, vil der skulle mindre til, før der er tale om gentagne overtrædelser, og perioden vil derfor være kortere og op til 2 måneder.

Det bemærkes i den forbindelse, at det forudsættes, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten overtrædes på én dag, svarer dette derfor som udgangspunkt til tre overtrædelser.

Det er ikke et krav, at der er tale om en uafbrudt række af overtrædelser, men det forudsættes dog, at den pågældende udlænding inden for den pågældende periode i væsentligt omfang har misligholdt sine forpligtelser.

Endvidere vil det forhold, at en udlænding inden for perioden i et mindre omfang har overholdt sine forpligtelser, være uden betydning, såfremt perioden som helhed har været præget af manglende overholdelse.

Ved vurderingen af, om der er tale om gentagne overtrædelser inden for de nævnte perioder, forudsættes det, at der er tale om overtrædelser af et sådant omfang, at den pågældende vil kunne straffes med fængsel i mere end 30 dage, jf. nærmere nedenfor om retsplejelovens § 762, stk. 3.

Spørgsmålet om, på hvilket tidspunkt der inden for de nævnte perioder kan ske varetægtsfængsling, vil bero på, i hvilket omfang udlændingen overtræder sine forpligtelser. Er der tale om, at udlændingen slet

ikke eller kun i meget begrænset overholder sine forpligtelser, vil der kunne ske varetægtsfængsling på et tidligere tidspunkt i perioden.

Det er som udgangspunkt heller ikke en betingelse, at udlændingen har misligholdt alle tre forpligtelser i perioden, når blot der samlet er tale om en væsentlig overtrædelse inden for perioden. Det er som udgangspunkt tilstrækkeligt, at der foreligger en væsentlig overtrædelse af én af forpligtelserne.

Den pågældende vil alene kunne varetægtsfængsles, efter at udlændingen af anklagemyndigheden har været fremstillet for retten med henblik på stillingtagen til varetægtsfængsling. Det er således retten, der træffer bestemmelse om varetægtsfængsling.

I praksis vil anklagemyndigheden typisk fremlægge oplysninger fra anmeldelser fra Udlændingestyrelsen og politiet om udlændingens manglende overholdelse af opholds-, melde- eller underretningspligt. Dette kan f.eks. bestå i dokumentation af oplysninger fra den elektroniske adgangskontrol i indkvarteringsstedet eller andre oplysninger, der måtte danne grundlag for anmeldelsen.

Domstolene vil i forbindelse med vurderingen af sagen skulle tage stilling til, om varetægtsfængslingen udgør et proportionalt indgreb i forhold til den forvoldte forstyrrelse af den sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis den sigtede findes skyldig.

Den foreslåede bestemmelse er tænkt som en særlig adgang til varetægtsfængsling, som supplerer de gældende regler i retsplejeloven. Det forudsættes at bestemmelsen i praksis som udgangspunkt vil skulle gå forud for varetægtsfængsling efter retsplejelovens regler. Dette indebærer, at anklagemyndigheden i så fald vil skulle nedlægge principal påstand om varetægtsfængsling efter udlændingeloven, subsidiært efter retsplejelovens almindelige regler i kapitel 70.

I det omfang § 35 a ikke finder anvendelse, vil der dog fortsat kunne ske varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1 og 2, ligesom der også vil kunne ske varetægtsfængsling efter § 35 i udlændingeloven eller frihedsberøvelse efter § 36 i udlændingeloven, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

På samme måde som ved varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 foreslås det, at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse ved varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a.

Det indebærer, at bestemmelserne om varetægtsfængsling i retsplejelovens kapitel 70 finder anvendelse.

Det indebærer endvidere, at også de relevante bestemmelser i retsplejelovens øvrige kapitler, herunder bestemmelserne i kapitel 62 og 63 om rettens stedlige og saglige kompetence, bestemmelsen i § 731, stk. 1, litra a, om advokatbeskikkelse og bestemmelserne i kapitel 85 om kæremål, finder anvendelse.

Henvisningen til retsplejelovens bestemmelser om foranstaltninger, der træder i stedet for varetægtsfængsling medfører, at retsplejelovens § 765 om såkaldte varetægtssurrogater på tilsvarende vis finder anvendelse.

Der vil således kunne træffes afgørelse om varetægtsfængsling i surrogat – eksempelvis ved at den sigtede skal undergive sig psykiatrisk behandling eller afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende, om fornødent på hospital eller særlig institution – efter retsplejelovens § 765, stk. 2, hvilket vil sige uden for arresthus og ved brug af andre kontrolforanstaltninger.

Varigheden af varetægtsfængslingen vil skulle fradrages i den periode, som udlændingen skal afsone efter idømmelse af en eventuel fængselsstraf.

Bestemmelsen vil ikke finde anvendelse, hvis udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivning), og denne overtrædelse indgår i fængslingsgrundlaget. I sådanne tilfælde vil der alene kunne ske varetægtsfængsling, hvis betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens almindelige regler er opfyldt. I tilfælde, hvor udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning, men hvor denne kriminalitet ikke giver grundlag for varetægtsfængsling, vil der kunne ske varetægtsfængsling efter den nu foreslåede adgang til varetægtsfængsling i udlændingeloven som følge af overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 2, og afsnit 7 om varetægtsfængsling i fodlænke.

7. Varetægtsfængsling i fodlænke

7.1. Gældende ret

Det følger af retsplejelovens § 770, stk. 2, 1 pkt., at varetægtsarrestanter anbringes i varetægtsfængsel (arresthus), så vidt muligt på det sted, hvor straffesagen behandles. Det følger videre af varetægtsbekendtgørelsens § 10, at anbringelse i varetægtsfængsel kan ske et andet sted end der, hvor straffesagen behandles, hvis det begæres af politiet af hensyn til efterforskningen eller er påkrævet af pladsmæssige eller sikkerhedsmæssige grunde eller af andre særlige omstændigheder.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 765, stk. 1, at retten med samtykke fra den sigtede kan træffe bestemmelse om varetægtsfængsling i surrogat, hvis betingelserne for anvendelse af varetægtsfængsling er til stede, og hvis varetægtsfængslingens øjemed kan opnås ved mindre indgribende foranstaltninger. § 765, stk. 2, indeholder en liste med eksempler på de foranstaltninger, retten kan bestemme, den sigtede skal undergives. Retten kan i den forbindelse bl.a. bestemme, at den sigtede skal tage ophold i eget hjem eller institution. Opregningen over mulige surrogatforanstaltninger i retsplejelovens § 765, stk. 2, er ikke udtømmende.

En varetægtsarrestant kan endvidere efter retsplejelovens § 777 anbringes i en anstalt for personer, der udstår fængselsstraf eller forvaring, eller i hospital m.v., jf. straffelovens §§ 68 og 69, hvis den pågældende selv, anklagemyndigheden og kriminalforsorgsområdet samtykker heri.

Hvis helbredsmæssige hensyn eller hensynet til andres sikkerhed gør det påkrævet, kan retten undtagelsesvis godkende en anbringelse uden arrestantens samtykke, jf. retsplejelovens § 777, 2. pkt. En anbringelse i medfør af retsplejelovens § 777 kan således komme på tale, hvor der i forbindelse med eller under en varetægtsfængsling fremkommer oplysninger om, at sigtede er psykisk syg eller mentalt retarderet og derfor bør opholde sig på psykiatrisk afdeling, institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller anden egnet institution i stedet for arresthus.

Endelig kan varetægtsarrestanter i medfør af retsplejelovens § 770, stk. 2, af helbredsmæssige grunde anbringes i eller overføres til hospitaler, herunder psykiatriske afdelinger, uden for Kriminalforsorgen. En anbringelse i medfør af retsplejelovens § 770, stk. 2, er en lægelig beslutning og sker således uden rettens medvirken.

7.2. Ministeriets overvejelser

En udlænding, som varetægtsfængsles, vil efter de gældende regler som udgangspunkt blive fængslet i et arresthus.

Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste indebærer, at varetægtsfængsling efter den særlige hjemmel i udlændingeloven kan ske i surrogat ved brug af fodlænke, således at den pågældende kan varetægtsfængsles på bopælen i indkvarteringsstedet.

Efter aftalen skal der således indføres en ordning, hvor udlændingen som udgangspunkt skal varetægtsfængsles på bopælen i indkvarteringsstedet under brug af fodlænke. Aftalen indebærer desuden, at såfremt den sigtede ikke samtykker, eller der er grund til at antage, at den sigtede ikke vil overholde vilkårene for varetægtsfængsling afsoning i fodlænke, vil hele varetægtsfængslingen i stedet skulle foregå i et arresthus.

En varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet vil indebære, at den pågældende udlænding under varetægten opholder sig på det indkvarteringssted, hvor udlændingen ellers har pligt til at opholde sig efter reglerne i udlændingeloven. Dette vil kunne medvirke til at forebygge nye overtrædelser af kontrolforanstaltningerne.

På den baggrund foreslår regeringen, at der indføres en ny form for varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet.

Den foreslåede ordning har karakter af en varetægtsfængsling i surrogat. Adgangen til varetægtsfængsling i surrogat efter retsplejelovens § 765 er ikke udtømmende. Da der er tale om en helt ny ordning, som alene retter sig mod udlændinge, som overtræder deres kontrolforanstaltninger, er det dog skønnet mest hensigtsmæssigt at foretage en særskilt regulering af ordningen i udlændingeloven.

7.3. Den foreslåede ordning

7.3.1. Adgang til varetægtsfængsling i fodlænke

Det foreslås, at der indføres en ny bestemmelse i § 35 b, hvorefter varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 35 a i udlændingeloven vil kunne ske på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol (varetægtsfængsling i fodlænke).

Ordningen foreslås udmøntet således, at det henhører under retten at træffe bestemmelse om, hvorvidt udlændingen skal varetægtsfængsles på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol. Dette svarer til ordningen i retsplejelovens § 765, hvorefter retten kan bestemme, at sigtede skal varetægtsfængsles i andre former for surrogat.

Varetægtsfængsling på bopælen i indkvarteringsstedet foreslås – ligesom den almindelige adgang til surrogatvaretægtsfængsling efter retsplejelovens § 765 – at kræve den varetægtsfængsledes forudgående samtykke. Det er således en forudsætning for anvendelsen af denne form for varetægtsfængsling, at den pågældende udlænding samtykker heri.

Såfremt udlændingen ikke vil meddele sit samtykke til varetægtsfængsling på bopælen i indkvarteringsstedet, vil varetægtsfængslingen i stedet skulle ske i arresthus efter retsplejeloven regler herom.

Hvis den pågældende udlænding giver sit samtykke, skal retten som udgangspunkt træffe bestemmelse om varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, medmindre særlige forhold taler derimod.

I visse tilfælde kan der således gøre sig særlige konkrete forhold gældende, som medfører, at varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet ikke bør finde sted.

Det forudsættes således, at retten ikke skal træffe bestemmelse om varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, hvis der konkret er grund til at antage, at udlændingen ikke vil kunne tilpasse sig forholdene under varetægtsfængslingen på bopælen i indkvarteringsstedet, herunder hvis der er formodning for, at den pågældende vil unddrage sig varetægtsfængslingen.

Såfremt den pågældende tidligere er undveget fra varetægtsfængsling eller afsoning på bopælen i indkvarteringsstedet, kan dette således tale imod varetægtsfængsling i indkvarteringsstedet.

Har udlændingen tidligere udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af indkvarteringsstedet, eller over for personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet, kan dette også tale imod varetægtsfængsling i indkvarteringsstedet, hvis der har været tale om en meget grov adfærd. Der kan her være tale om en voldelig eller truende adfærd under en tidligere varetægtsfængsling eller under tidligere ophold på indkvarteringsstedet. Det forudsættes i den forbindelse, at politiet inden udlændingen fremstilles for retten, kontakter indkvarteringsoperatøren (kriminalforsorgen), med henblik på at få oplyst, om udlændingen tidligere har udvist en meget grov adfærd på indkvarteringsstedet.

Såfremt retten finder, at særlige forhold taler imod, at der skal ske varetægtsfængsling i indkvarteringsstedet, vil der i stedet skulle ske varetægtsfængsling i arresthus efter § 35 a, stk. 1.

Er grundlaget for varetægtsfængsling opfyldt, vil udlændingen herefter kunne varetægtsfængsles i fodlænke på udlændingens bopæl i indkvarteringsstedet.

Det kan dog være nødvendigt at anbringe en udlænding, som af retten er bestemt varetægtsfængslet i fodlænke, i arresthus i ganske få dage, inden overførsel til varetægtsfængsling i fodlænke kan finde sted. Dette kan være tilfældet, hvis der er behov for at klargøre det tekniske udstyr.

Det forudsættes, at udlændingens bopæl i indkvarteringsstedet – i lighed med den foreslåede ordning for afsoning i fodlænke – vil komme til at omfatte det værelse, som udlændingen har fået anvist eller får anvist. Udlændingens bopæl vil endvidere omfatte fælles sanitære faciliteter, i det omfang sådanne ikke

er etableret i direkte tilknytning til værelset. Er der i den bygning, hvor udlændingens værelse ligger, et fælles tv- og aktivitetsrum eller lignende, vil dette også henregnes som en del af en udlændingens bopæl. Også udendørsarealer, som ligger i umiddelbar tilknytning til bygningen, vil være omfattet.

Kriminalforsorgen vil i forbindelse med varetægtsfængslingens iværksættelse nærmere anvise det område, som udgør udlændingens bopæl, således at den pågældende har en klar forståelse af, hvor vedkommende har pligt til at opholde sig.

Det bemærkes, at udlændingen ikke har krav på at være varetægtsfængslet i det værelse, som udlændingen tidligere måtte have fået anvist. Har udlændingen f.eks. i en længere periode opholdt sig uden for indkvarteringsstedet, kan værelset være anvendt til andre formål.

Det forudsættes dog, at den enkelte udlænding skal varetægtsfængsles i et enkeltværelse.

7.3.2. Den nærmere udmøntning af ordningen

Det foreslås, at den nærmere udmøntning af ordningen fastsættes administrativt af udlændinge-, integrations- og boligministeren i samarbejde med justitsministeren, jf. herved den foreslåede bestemmelse i § 35 b, stk. 2.

Reglerne om varetægtsfængsling i surrogat på bopælen i indkvarteringsstedet forudsættes indrettet således, at den fængslede udlændings bevægelsesfrihed i fængslingsperioden indskrænkes i et vist omfang.

Der foreslås derfor – i lighed med reglerne om afsoning i fodlænke – fastsat en række vilkår for varetægtsfængsling på bopælen i indkvarteringsstedet.

Der vil i den forbindelse blive fastsat vilkår, der som udgangspunkt vil svare til de vilkår, der foreslås at gælde under afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, jf. nærmere afsnit 4.3.4.

Det vil af retten blive fastsat som et vilkår, at den fængslede ikke begår strafbart forhold, og at den fængslede i varetægtsperioden kun forlader sin bopæl inden for de af kriminalforsorgsområdet fastsatte tidsrum. Det vil endvidere blive fastsat som et vilkår, at den fængslede alene forlader bopælen med henblik på at deltage i de aktiviteter, der tilbydes den pågældende under fængslingen.

Herudover vil der af retten blive fastsat vilkår om, at udlændingen under varetægtsfængslingen ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning. Retten vil endvidere fastsætte vilkår om, at udlændingen under varetægtsfængslingen undergiver sig kriminalforsorgsområdets tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., samt overholder de forskrifter, som kriminalforsorgsområdet fastsætter til gennemførelsen af tilsynet, og undergiver sig de særvilkår, som kriminalforsorgsområdet eventuelt måtte finde fornødent. Særvilkår kan fastsættes af kriminalforsorgsområdet, hvis det under varetægtsfængslingen konstateres, at udlændingen har behov for misbrugsbehandling.

Der vil endvidere administrativt blive fastsat regler om tilsyn og kontrol med den fængslede i varetægtsperioden.

Tilsyn og kontrol påtænkes udmøntet således, at kriminalforsorgen fører tilsyn med udlændingen i den periode, hvor udlændingen er varetægtsfængslet i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, herunder fører tilsyn med, om udlændingen opholder sig på sin bopæl. Tilsynet vil blive gennemført af kriminalforsorgsområdet.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at den pågældende, inden retten træffer afgørelse om varetægtsfængsling, vejledes om de rettigheder og pligter, som tilsynet indebærer, herunder om afgrænsningen af den pågældendes bolig i indkvarteringsstedet. Det kan ske ved, at anklagemyndigheden udleverer en informationsfolder om rettigheder og pligter.

Formålet med tilsynet er at udøve kontrol med, at den varetægtsfængslede overholder vilkårene for varetægtsfængslingen på bopælen i indkvarteringsstedet.

Kontrollen med udlændingens overholdelse af vilkåret om at opholde sig på bopælen i de tidsrum, hvor den pågældende har pligt hertil, vil blive tilrettelagt svarende til kontrollen med afsoning i fodlænke efter den foreslåede ordning og svarende til fodlænke efter den gældende ordning i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a. Kontrollen vil derfor foregå døgnet rundt og finde sted elektronisk og fysisk. Ved varetægtsfængsling i fodlænke efter den foreslåede ordning vil der i den forbindelse blive anvendt samme elektroniske overvågningsteknik som ved afsoning i fodlænke.

Herudover vil der blive fastsat regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Såfremt kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med udlændingen viser, at udlændingen ikke overholder de fastsatte vilkår, herunder eksempelvis indtager alkohol under varetægtsfængslingen, skal dette forhold meldes til politiet, hvorefter anklagemyndigheden vurderer, om der skal rejses sag ved domstolene med påstand om overførsel til arresthus.

Det vil herefter være retten, der tager stilling til, om vilkårs- overtrædelsen har en sådan karakter, at det skal medføre, at udlændingen skal overføres til arresthus.

Det bemærkes, at niveauet for tolerance vedrørende overtrædelse af vilkår forudsættes at svare til niveauet efter den eksisterende fodlænkeordning i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

Det er med lovforslaget forudsat, at varetægtsfængsling i indkvarteringsstedet ved brug af fodlænke skal udgøre en indskrænkning i den pågældendes bevægelsesfrihed i et vist omfang.

Udlændingen vil af den grund som udgangspunkt kun have adgang til at opholde sig på sin bopæl under varetægtsfængslingen.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil som hovedregel opholde sig på et indkvarteringssted, hvor der er etableret fælles bespisningsordning (cafeteria). Den enkelte udlænding vil derfor skulle forlade bopælen i forbindelse med morgenmad, frokost og aftensmad.

Der vil på den baggrund blive fastsat regler om, at udlændingen gives adgang til at forlade bopælen af højst en times varighed i forbindelse med hvert måltid. Det forudsættes, at udlændingen i den forbindelse alene kan tage ophold i det cafeteria m.v., hvor disse måltider serveres.

Derudover vil der blive fastsat regler om, at udlændingen dagligt vil kunne tilbringe to timer i fri luft uden for bopælen. Udlændingen kan deltage i fritidsaktiviteter med de andre beboere. Udlændingen kan i denne periode bevæge sig frit inden for indkvarteringsstedets område. Udlændingen må derimod ikke forlade indkvarteringsstedets område.

Herudover vil udlændingen kunne forlade bopælen med henblik på at foretage personlige ærinder m.v. (op til tre timer ugentligt). Der vil her være tale om en uledsaget udgang.

Omfanget af udlændingens adgang til at forlade boligen i indkvarteringsstedet vil blive fastsat i et såkaldt aktivitetsskema.

Det forudsættes, at der endvidere i særlige tilfælde vil være adgang til ledsaget udgang efter retsplejelovens § 771, stk. 2. Politiet vil skulle sørge for ledsagelse.

Det foreslås, at udlændingen i den periode, hvor den pågældende er varetægtsfængslet i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, skal have tilbud om deltagelse i aktiviteter, der tilbydes af kriminalforsorgen. De nærmere regler herom vil blive fastsat administrativt efter bemyndigelsen i § 35 b, stk. 2.

Der vil administrativt blive fastsat nærmere regler om aktiviteternes indhold og varigheden af de tilbudte aktiviteter m.v.

De aktiviteter, der skal tilbydes en udlænding, der er varetægtsfængslet i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, påtænkes som udgangspunkt at skulle svare til de aktiviteter, der normalt tilbydes udlændinge, der opholder sig i indkvarteringsstedet. Det omfatter udførelse af driftsopgaver i indkvarteringsstedet og deltagelse i aktivering og undervisning.

Det konkrete omfang og det nærmere indhold af aktiviteterne fastlægges af kriminalforsorgen (kriminalforsorgsområdet).

Kriminalforsorgen skal i videst muligt omfang tage hensyn til udlændingens kompetencer. Det nærmere omfang og indhold vil endvidere blive fastlagt under hensyn til de praktiske muligheder for at tilbyde aktiviteter, herunder under hensyn til den tidsmæssige varighed af varetægtsfængslingen. Det bemærkes i den forbindelse, at en aktivitet, der er påbegyndt under varetægtsfængslingen, vil kunne fortsættes under eventuel afsoning i udrejsecentret, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt.

Tilbuddet om aktiviteter har karakter af en aktivitetsret. Udlændingen er således ikke forpligtet til at deltage i aktiviteter m.v. Såfremt udlændingen vælger ikke at deltage i aktiviteter, skal udlændingen i den periode, hvor udlændingen ellers ville have deltaget i aktiviteter, opholde sig på bopælen.

Omfanget af udlændingens adgang til at forlade bopælen i indkvarteringsstedet i forbindelse med aktiviteter fastsættes i aktivitetsskemaet.

Der vil endvidere blive fastsat nærmere regler om forsørgelse under varetægtsfængslingen. Det foreslås i den forbindelse, at udlændingen under varetægtsfængslingen modtager samme forsørgelse som under ophold i indkvarteringsstedet på grundlag af opholdspligt efter udlændingelovens regler.

En udlænding, der er varetægtsfængsletpå bopælen i indkvarteringsstedet, vil i perioden være omfattet af den vederlagsfri bespisningsordning i indkvarteringsstedet. Udlændingen vil endvidere, hvis vedkommende opfylder sine forpligtelser, modtage en kontant ydelse i form af tillægsydelsen, jf. § 42 b, stk. 8, 1. pkt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr 2, og den foreslåede bestemmelse til 35 b.

8. Løsladelse med henblik på straksudsendelse

8.1. Gældende ret

8.1.1. Indledning

En udlænding, der afsoner straf for overtrædelse af opholds- og meldepligt, vil under strafafsoningen være omfattet af reglerne om prøveløsladelse i straffeloven og reglerne om strafafbrydelse i straffuldbyrdelsesloven.

8.1.2. Prøveløsladelse

Reglerne om prøveløsladelse er fastsat i straffelovens kapitel 6 om straffene.

Efter straffelovens § 38, stk. 1, afgør justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, om den dømte skal løslades på prøve, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået. Prøveløsladelse efter denne bestemmelse forudsætter alene, at den dømtes forhold ikke gør prøveløsladelsen utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår, der i medfør af § 39, stk. 2, fastsættes for løsladelsen, jf. § 38, stk. 4.

Efter straffelovens § 38, stk. 2, kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Bestemmelse herom træffes af justitsministeren eller den, som med hensyn til bestemte grupper af sager bemyndiges dertil. Som det fremgår af bestemmelsens ordlyd, er det en betingelse for prøveløsladelse efter udståelse af halvdelen af straffetiden, at »særlige omstændigheder« taler herfor. Bestemmelsen anvendes bl.a. i forbindelse med prøveløsladelse efter halvdelen af straffetiden af udenlandske strafafsonere, der skal udvises efter løsladelsen.

Straffelovens bestemmelser om prøveløsladelse suppleres af en række fastsatte regler, som findes i bekendtgørelse nr. 354 af 12. april 2016 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen) og vejledning nr. 9476 af 31. maj 2016 om løsladelse af dømte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesvejledningen).

I løsladelsesvejledningen er der fastsat nærmere retningslinjer for prøveløsladelse af udenlandske indsatte, der skal udvises. Heraf fremgår, at udlændinge, der er udvist, løslades på prøve, når 1/2, dog mindst 2 måneder, af straffen, er udstået, såfremt de er udvist med et tidsbegrænset indrejseforbud eller er udvist med indrejseforbud gældende for bestandig. Det er dog en forudsætning, at den indsatte i øvrigt vil kunne løslades på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 1. Det er endvidere en forudsætning for prøveløsladelsens iværksættelse, at den pågældendes udvisning umiddelbart kan gennemføres. En retlig hindring for at gennemføre udvisningen kan f.eks. foreligge, hvis den indsatte har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i Danmark, og den indsatte efter udlændingeloven har ret til at opholde sig her i landet, mens ansøgningen om opholdstilladelse behandles. Foreligger den retlige hindring for at gennemføre udvisningen fortsat, når den indsatte har udstået 2/3 af straffetiden, men er betingelserne for løsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, til stede, vil prøveløsladelse efter denne bestemmelse kunne ske på dette tidspunkt.

Det fremgår endvidere af løsladelsesvejledningen, at prøveløsladelse af udenlandske indsatte, som skal udvises med indrejseforbud, kan ske mod udlændingens eget ønske efter udståelse af 1/2 af straffetiden, forudsat at prøveløsladelsen ikke skønnes utilrådelig, og at udvisningen kan effektueres umiddelbart efter prøveløsladelsen. I situationer, hvor den udenlandske indsatte ikke ønsker sig prøveløsladt efter udståelse af 1/2 af straffetiden, men hvor prøveløsladelse ikke skønnes utilrådelig, og udvisningen kan effektueres umiddelbart efter prøveløsladelsen, afgør kriminalforsorgsområdet, hvorvidt den indsatte skal løslades på prøve i henhold til straffelovens § 38, stk. 2.

Det er kriminalforsorgsområdet, som træffer afgørelse om prøveløsladelse af udenlandske indsatte efter udståelse af 1/2 af straffetiden, jf. bekendtgørelsens § 25.

Afgørelsen om prøveløsladelse træffes i øvrigt ud fra en samlet afvejning af alle omstændigheder, som taler enten for eller imod prøveløsladelse.

Efter straffelovens § 39, stk. 1, 1. pkt., betinges prøveløsladelse efter § 38, stk. 1 og 2, af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden kan ikke overstige 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

Der kan herudover fastsættes vilkår m.v., jf. § 39, stk. 2.

Som nævnt indebærer bestemmelserne om prøveløsladelse, at en kriminel udvist udlænding kan prøveløslades på halv tid efter straffelovens § 38, stk. 2, såfremt betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, herunder navnlig, at udvisningen kan gennemføres umiddelbart efter prøveløsladelsen.

En udlænding på tålt ophold vil derimod som udgangspunkt ikke kunne prøveløslades på halv tid. Vurderes det, at forholdene i hjemlandet er ændret på en sådan måde, at der kan ske udsendelse af en udlænding på tålt ophold, og vurderes det, at udvisningen kan gennemføres, vil der dog kunne ske prøveløsladelse efter § 38, stk. 2.

Når halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, ud over i de i § 38, stk. 2, nævnte tilfælde beslutte, at den dømte skal løslades på prøve, hvis hensynet til retshåndhævelsen skønnes ikke at tale imod det, og 1) den dømte har ydet en

særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet, herunder ved at deltage i behandlingsforløb, uddannelsesforløb, arbejdstræning eller arbejde, eller 2) den dømtes forhold taler derfor, jf. straffelovens § 40 a.

8.1.3. Strafafbrydelse

Straffuldbyrdelsesloven indeholder i kapitel 12 nærmere regler om strafafbrydelse.

Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis den dømte udebliver, undviger eller i øvrigt selvforskyldt unddrager sig straffuldbyrdelsen, eller hvis den dømte anholdes eller varetægtsfængsles i mindst 24 timer, jf. § 75.

Efter bestemmelsen i § 76 kan justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, tillade, at en straffuldbyrdelse midlertidigt afbrydes i en række nærmere bestemte situationer. Det gælder, når ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdelsen. Det er endvidere en betingelse, at der ikke antages at foreligge fare for misbrug, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod strafafbrydelse.

Tilladelse til strafafbrydelse betinges af, at den pågældende ikke begår strafbart forhold. Tilladelse kan endvidere betinges af, at den pågældende i øvrigt overholder fastsatte vilkår, herunder undergiver sig tilsyn af kriminalforsorgen.

Straffuldbyrdelsen genoptages eller, såfremt straffuldbyrdelsen ikke tidligere har været påbegyndt, iværksættes, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrdelse, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende, jf. straffuldbyrdelseslovens § 77.

De gældende regler i straffuldbyrdelsesloven giver ikke mulighed for at tillade, at straffen for overtrædelse af opholds- eller meldepligt eller den foreslåede underretningspligt midlertidigt afbrydes, når der er opstået mulighed for at udsende en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist.

8.2. Ministeriets overvejelser

En udlænding, der opholder sig her i landet på tålt ophold eller som kriminel udvist, skal udsendes af landet, så snart muligheden herfor opstår.

Det forhold, at en udlænding måtte blive idømt straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten ændrer efter regeringens opfattelse ikke herved. Myndighederne skal derfor efter regeringens opfattelse fortsætte bestræbelserne på at få den pågældende udsendt, også selv om den pågældende afsoner straf for overtrædelse af de udlændingeretlige kontrolforpligtelser.

Det forudsættes, at Udlændingestyrelsen fortsat vil skulle vurdere, om forholdene i hjemlandet er ændret på en sådan måde, at der kan ske udsendelse af en udlænding på tålt ophold, jf. udlændingelovens § 49 a. Udlændingemyndighederne og politiet vil endvidere fortsat skulle arbejde på at få udsendt en udlænding, der opholder sig som kriminel udvist, uanset at den pågældende afsoner straf for overtrædelse af opholds-, melde- og den foreslåede underretningspligt.

Der vil derfor kunne opstå situationer, hvor der under afsoning af en idømt fængselsstraf for overtrædelse af opholds- og meldepligten og den foreslåede underretningspligt opstår mulighed for at gennemføre en udsendelse af en udlænding, der opholder sig her i landet på tålt ophold eller som kriminel udvist.

Afsoning af en idømt straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningsforpligtelsen skal ikke hindre, at en udsendelse kan gennemføres, såfremt der opstår mulighed herfor.

Det er på den baggrund regeringens opfattelse, at der bør kunne ske udsendelse af den pågældende udlænding, også selv om straffen for overtrædelse af opholds- og meldepligt og den foreslåede underretningspligt endnu ikke er fuldt afsonet. Hensynet til at udsende udlændingen af landet vejer således efter regeringens opfattelse tungere end hensynet til, at den pågældende udlænding skal afsone sin straf for overtrædelse af de udlændingeretlige forpligtelser, der netop er fastsat med henblik på at sikre, at myndighederne har kendskab til den pågældendes opholdssted, således at der kan ske udsendelse, når muligheden herfor opstår.

Reglerne om prøveløsladelse vil imidlertid først give adgang til prøveløsladelse, når halvdelen af straffen er afsonet, mens reglerne i straffuldbyrdelsesloven om strafafbrydelse ikke giver mulighed for at tillade, at straffen midlertidigt afbrydes, når der er opstået mulighed for at udsende en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist.

Efter regeringens opfattelse er der derfor behov for i videre omfang at give mulighed for at løslade en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist, med henblik på straks at kunne udsende den pågældende, når mulighederne herfor opstår, og uanset straffen kun er delvist fuldbyrdet.

8.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at kriminalforsorgen efter indstilling fra politiet kan bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, eller § 42 a, stk. 8 eller 10, dvs. overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, hvis muligheden herfor opstår, uanset at straffen ikke er helt eller delvist afsonet.

Den foreslåede ordning giver således mulighed for, at kriminalforsorgen kan bestemme, at en udlænding skal løslades med henblik på straks at blive udsendt af Danmark (løsladelse med henblik på straksudsendelse).

Løsladelse med henblik på straksudsendelse indebærer, at udlændingen ikke skal afsone yderligere fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, meldepligten eller underretningspligten.

Det er en forudsætning for, at kriminalforsorgen kan bestemme, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, at der er opstået mulighed for at gennemføre en udsendelse af udlændingen, og det er en forudsætning for løsladelse, at udsendelsen rent faktisk gennemføres.

Hvis det viser sig, at udsendelsen ikke kan gennemføres, vil den pågældende udlænding således ikke være at anse som løsladt og vil umiddelbart kunne tilbageføres til fortsat afsoning af den idømte straf.

Det er politiet, der har kendskab til, hvorvidt det kan forventes, at en udlænding faktisk kan udsendes. Det foreslås derfor, at der indføres en ordning, hvorefter politiet indstiller til kriminalforsorgen, at den pågældende skal løslades med henblik på straksudsendelse, hvis muligheden herfor opstår.

Politiet vil i indstillingen nærmere kunne redegøre for de forhold, der har betydning for udsendelsen.

Som anført vil det være kriminalforsorgen, som bestemmer, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse. Det vil imidlertid være oplysningerne fra politiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens beslutning.

Det afgørende for, om kriminalforsorgen vil skulle bestemme, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, er således alene, om der efter politiets opfattelse er udsigt til at en udsendelse af den pågældende udlænding vil kunne gennemføres. Kriminalforsorgen vil derfor ikke skulle foretage en selvstændig prøvelse eller vurdering af politiets oplysninger.

Det forudsættes således, at politiets oplysninger lægges uprøvet til grund af kriminalforsorgen ved beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse.

Det bemærkes, at der ikke efter den foreslåede bestemmelse kan træffes beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse i tilfælde, hvor udlændingen afsoner fængselsstraf for overtrædelse af anden lovgivning. Hvis en udlænding således afsoner f.eks. en dom for overtrædelse af sin opholdspligt og vold, vil der ikke kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse.

Den foreslåede bestemmelse om løsladelse ved straksudsendelse vil kunne finde anvendelse fra tidspunktet for straffuldbyrdelsens iværksættelse og frem til løsladelse efter udståelse af straf.

Den foreslåede ordning vil træde i stedet for de almindelige regler om prøveløsladelse efter straffelovens kapitel 6 i de tilfælde, hvor løsladelse sker med henblik på udsendelse. Er der ikke mulighed for udsendelse, og er betingelserne for anvendelse af den foreslåede bestemmelse derfor ikke opfyldt, vil der fortsat kunne ske prøveløsladelse efter reglerne i straffeloven, såfremt betingelserne herfor er opfyldt.

Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse vil ikke være en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Det bemærkes i den forbindelse, at udsendelse af udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, har karakter af faktisk forvaltningsvirksomhed. En udsendelse, der gennemføres af politiet, indebærer således, at en afgørelse, der er truffet af udlændingemyndighederne eller af en domstol, effektueres i praksis. Der træffes således ikke en selvstændig afgørelse om udsendelse af en udlænding.

Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse skal betragtes som en administrativ beslutning, der indgår som en integreret del af politiets faktiske gennemførelse af en afgørelse om udsendelse, der tidligere er truffet af udlændingemyndighederne eller af domstolene. Kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse skal derfor ikke betragtes som en afgørelse i forvaltningslovens forstand, men om faktisk forvaltningsvirksomhed.

Det bemærkes i den forbindelse, at heller ikke politiets indstilling til kriminalforsorgen om løsladelse med henblik på straksudsendelse har karakter af en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Efter den foreslåede ordning vil straffuldbyrdelsen skulle genoptages eller, såfremt straffuldbyrdelsen ikke tidligere har været påbegyndt, iværksættes, hvis udlændingen efter udsendelsen – uanset et eventuelt indrejseforbud – på ny indrejser i landet inden for 5 år efter gennemførelse af udsendelse.

Kriminalforsorgen vil i disse situationer – efter indstilling fra politiet – skulle træffe afgørelse om, at straffuldbyrdelsen skal genoptages, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter straksudsendelsens gennemførelse. En beslutning vil skulle betragtes som en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

De nærmere regler herom vil blive fastsat administrativt. Det vil i den forbindelse blive bestemt, at kriminalforsorgsområdets afgørelse om genoptagelse af straffuldbyrdelsen kan påklages til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

I det tilfælde, hvor den pågældende udlænding alene er sigtet eller tiltalt for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligt, forudsættes det, at anklagemyndigheden vil kunne opgive påtalen eller frafalde tiltalen efter reglerne i retsplejelovens §§ 721 og 722.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 15, og den foreslåede bestemmelse til § 62 a i udlændingeloven.

9. Flugt under afsoning i fodlænke, fra varetægtsfængsling og fra varetægtsfængsling i fodlænke.

9.1. Gældende ret

Det fremgår af straffelovens § 124, stk. 1, at den, der flygter som fængslet eller anholdt, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Bestemmelsen omfatter tilfælde, hvor en anholdt eller en fængslet »flygter«. Heri ligger, at den anholdte eller den fængslede aktivt unddrager sig den frihedsberøvelse, som den pågældende i anledning af en mistanke om et strafbart forhold eller fuldbyrdelsen af en fængselsstraf er underlagt.

Bestemmelsen i § 124, stk. 1, omfatter for det første personer, der afsoner fængselsstraf. Det drejer sig om indsatte i arresthuse og fængsler, herunder indsatte i såvel åbne som lukkede fængsler.

Efter § 124, stk. 5, gælder bestemmelsen i stk. 1 også personer, der afsoner straf uden for arresthus eller fængsel. Det drejer sig bl.a. om personer, der i forbindelse med fuldbyrdelse af straf uden for arresthuse og fængsler er frihedsberøvet på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, jf. § 124, stk. 5, nr. 4.

En person, der afsoner i fodlænke på sin bopæl, og som flygter herfra, vil således kunne straffes herfor efter straffelovens § 124, stk. 5, nr. 4, jf. stk. 1.

Bestemmelsen i § 124, stk. 5, nr. 4, blev indført ved lov nr. 628 af 12. juni 2013 om ændring af straffeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og lov om statens uddannelsesstøtte (Udvidet mulighed for prøveløsladelse og fodlænkeafsoning, SU i skoleperioder under uddannelsen til fængselsbetjent m.v.). Det følger af forarbejderne til denne lovændring, at der hermed sigtes til den fodlænkeordning, der reguleres i

straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a, jf. Folketingstidende 2012-2013, tillæg A, L 133 som fremsat, side 21-22.

Bestemmelsen i § 124, stk. 1, omfatter for det andet personer, der er varetægtsfængslet i arresthus.

En person, som er varetægtsfængslet i arresthus, kan derfor straffes, såfremt den pågældende flygter under varetægtsfængslingen.

Det er efter bestemmelsens ordlyd som udgangspunkt uden betydning, om afgørelsen om varetægtsfængslingen er truffet efter retsplejelovens regler eller efter regler i særlovgivningen om adgang til varetægtsfængsling.

I forarbejderne til bestemmelsen i § 124 er det dog forudsat, at straffelovens § 124 ikke finder anvendelse i det tilfælde, hvor en udlænding er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35. Tilsvarende gælder en udlænding, der er administrativt frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36.

Det følger således af forarbejderne til § 124, jf. Folketingstidende 2001-2002, tillæg A, L 140 som fremsat, side 3321, at den foreslåede bestemmelse ikke omfatter udlændinge, som er varetægtsfængslet eller frihedsberøvet efter de særlige regler i udlændingeloven. Baggrunden herfor er, at varetægtsfængslingen eller frihedsberøvelsen i en række af disse tilfælde sker med henblik på i givet fald hurtigt og effektivt at kunne udsende vedkommende af landet. Det ville derfor i de pågældende tilfælde ikke være i overensstemmelse med formålet med udlændingelovens regler om varetægtsfængsling eller frihedsberøvelse, hvis der over for vedkommende udlænding – som efter flugt eventuelt på ny pågribes her i landet – skulle rejses straffesag i anledning af flugten med henblik på efterfølgende fuldbyrdelse af den idømte straf, inden udsendelse af landet herefter kunne gennemføres.

Efter § 124, stk. 5, nr. 2, gælder bestemmelsen i stk. 1 også personer, der i stedet for varetægtsfængsel er frihedsberøvet i institution m.v.

Det drejer sig nærmere bestemt om personer, som i medfør af retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 3, efter rettens bestemmelse i stedet for varetægtsfængsling har ophold i egnet hjem eller institution, eller som i medfør af retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 4, skal undergive sig psykiatrisk behandling eller afvænningsbehandling for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende, om fornødent på hospital eller særlig institution (surrogatanbragt), og personer, som i medfør af retsplejelovens § 777 er anbragt i anstalt for personer, der udstår fængselsstraf eller forvaring, eller i hospital m.v. (overført til fuldbyrdelsesanstalt m.v.).

9.2. Ministeriets overvejelser

Med lovforslaget indføres der en særlig adgang til varetægtsfængsling i udlændingeloven.

Varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i § 35 a kan ske dels i arresthus, dels ske i fodlænke, jf. § 35 b, stk. 1, jf. § 35 a, stk. 1. Varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse vil endvidere kunne ske i varetægtssurrogat efter retsplejelovens regler, jf. herved retsplejelovens § 765.

Det er regeringens opfattelse, at bestemmelsen i straffelovens § 124 også bør omfatte udlændinge, der varetægtsfængsles efter den særlige adgang i udlændingeloven, der foreslås indført med dette lovforslag. Det gælder, uanset om den pågældende er varetægtsfængslet i arresthus, i fodlænke eller i surrogat. I alle tilfælde har fængslingen karakter af en frihedsberøvelse, og flugt herfra bør kunne straffes.

Som det er anført under afsnit 9.1, er det forudsat i forarbejderne til § 124, at bestemmelsen ikke omfatter tilfælde, hvor en udlænding er varetægtsfængslet eller frihedsberøvet efter udlændingelovens eksisterende regler og undviger herfra. Som anført skal det ses i sammenhæng med, at varetægtsfængslingen eller frihedsberøvelsen i en række af disse tilfælde sker med henblik på effektuering af udsendelse, og at det i de pågældende tilfælde ikke vil være i overensstemmelse med dette formål, hvis der over for vedkommende udlænding – som efter eventuel flugt på ny pågribes her i landet – skulle rejses straffesag i anledning af flugten med henblik på fuldbyrdelse af den idømte straf, inden udsendelse af landet herefter kunne gennemføres.

For at undgå tvivl om, hvorvidt der er adgang til at straffe udlændinge, der flygter fra varetægtsfængsling efter den nu foreslåede adgang i udlændingeloven, bør straffelovens § 124, stk. 1, ændres, således at det fremgår, at det alene er flugt fra varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 og frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36, som ikke vil kunne straffes efter bestemmelsen.

Det bemærkes i den forbindelse, at den særlige adgang til varetægtsfængsling, der foreslås indført i udlændingelovens §§ 35 a og b, adskiller sig fra den adgang til varetægtsfængsling, der følger af udlændingelovens § 35. Den foreslåede særlige adgang til varetægtsfængsling er tænkt som et supplement til retsplejelovens regler om varetægtsfængsling og har til formål at imødegå, at den pågældende udlænding begår flere overtrædelser af de pålagte kontrolforanstaltninger. Den særlige adgang til varetægtsfængsling varetager således et straffeprocessuelt hensyn.

Adgangen til varetægtsfængsel efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 35 har derimod navnlig til formål at sikre, at udlændinge udvist ved dom kan varetægtsfængsles, når der er bestemte grunde til at anse varetægtsfængsling for nødvendig for at sikre udlændingens tilstedeværelse, indtil bestemmelsen om udvisning kan fuldbyrdes. Bestemmelsen i § 35 varetager dermed et hensyn til at sikre gennemførelse af en udvisning og dermed et udlændingeretligt hensyn.

Efter § 124, stk. 5, nr. 2, gælder bestemmelsen i stk. 1 også personer, der i stedet for varetægtsfængsel er frihedsberøvet i institution m.v. Dette omfatter varetægtsarrestanter, der i stedet for varetægtsfængsel i arresthus er surrogatanbragt, eller som er anbragt i fuldbyrdelsesanstalt m.v. frem for arresthus. En udlænding, der efter udlændingelovens § 35 a er varetægtsfængslet i surrogat, f.eks. en psykiatrisk institution, og som flygter herfra, vil derfor kunne straffes efter straffelovens § 124, stk. 5, nr. 2.

For at undgå tvivl om, hvorvidt der ligeledes er adgang til at straffe udlændinge, der flygter fra varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 35 b, stk. 1, jf. § 35 a, stk. 1, bør straffelovens § 124, stk. 5, nr. 2, ændres, således at det fremgår, at flugt fra varetægtsfængsling i denne situation også vil kunne straffes efter bestemmelsen.

Efter § 124, stk. 5, nr. 4, gælder bestemmelsen i stk. 1 også i forhold til personer, der i forbindelse med fuldbyrdelse af straf uden for arresthuse og fængsler, er frihedsberøvet på bopælen under intensiv

overvågning og kontrol eller i institution m.v. Som anført følger det af forarbejderne til bestemmelsen, at der hermed sigtes til den fodlænkeordning, der reguleres i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

For at undgå tvivl om, hvorvidt der er adgang til også at straffe udlændinge, der flygter fra afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet efter det foreslåede kapitel 13 b i straffuldbyrdelsesloven, bør straffelovens § 124, stk. 5, nr. 2, tillige ændres, således at det fremgår, at det både er flugt fra afsoning i fodlænke på bopælen efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a og 13 b, som vil kunne straffes efter bestemmelsen.

En udlænding, der er varetægtsfængslet i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet efter § 35 b, stk. 1, jf. § 35 a, stk. 1, eller som afsoner straf i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet efter reglerne i det foreslåede kapitel 13 b i straffuldbyrdelsesloven, må anses for flygtet, hvis den pågældende forlader sin bopæl i indkvarteringsstedet uden for de af tilsynsmyndigheden (kriminalforsorgsområdet) fastsatte tidsrum og dermed unddrager sig frihedsberøvelsen.

Dette svarer til, hvad der gælder for personer, der udstår straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

En udlænding, der er varetægtsfængslet eller afsoner på bopælen i indkvarteringsstedet med elektronisk fodlænke, og som har forladt sin bopæl inden for det i et aktivitetsskema fastsatte tidspunkt, men ikke vender tilbage til sin bopæl på det tidspunkt, hvor vedkommende efter aktivitetsskemaet har pligt dertil, anses derimod ikke for flygtet med den følge, at vedkommende kan straffes efter straffelovens § 124. Dette svarer også til, hvad der gælder for en indsat, der udebliver fra fængslet efter uledsaget udgang, og for en dømt, der udstår straf på bopælen efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

For en udlænding, der afsoner straf i fodlænke, vil der i et sådant tilfælde imidlertid foreligge en vilkårsovertrædelse, der vil medføre, at afgørelsen om strafudståelse i fodlænke kan tilbagekaldes i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 78 k, stk. 2. Den dømte vil i så fald skulle afsone den resterende del af straffen i fængsel eller arresthus. Kriminalforsorgsområdet vil skulle træffe afgørelse herom.

For en udlænding, der er varetægtsfængslet i fodlænke, skal kriminalforsorgsområdet melde vilkårsovertrædelsen til politiet, hvorefter anklagemyndigheden kan rejse sag ved domstolene med påstand om overførsel til arresthus.

9.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at straffelovens § 124, stk. 1, præciseres, således at det klart fremgår, at flugt fra varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 og fra frihedsberøvelse efter § 36 ikke er omfattet af strafansvaret efter bestemmelsen.

En udlænding, der er varetægtsfængslet i arresthus efter den foreslåede § 35 a i udlændingeloven, og som flygter herfra, vil derimod kunne straffes efter straffelovens § 124, stk. 1.

Det foreslås endvidere, at straffelovens § 124, stk. 5, nr. 2, ændres, således at det fremgår, at flugt fra

varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet efter udlændingelovens § 35 b, stk. 1, jf. § 35 a, stk. 1, vil være omfattet af bestemmelsen.

Det foreslås ligeledes, at straffelovens § 124, stk. 5, nr. 4, ændres, således at det fremgår, at det både er flugt fra afsoning i fodlænke på bopælen efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a og 13 b, som vil være omfattet af bestemmelsen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 3, nr. 1-3.

10. Skærpede økonomiske konsekvenser

10.1. Gældende ret

10.1.1. Forsørgelsespligten og udbetaling af grund- og tillægsydelse

Udlændingelovens § 42 a indeholder bl.a. regler om Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt over for udlændinge, der opholder sig her i landet som asylansøgere, og over for udlændinge, som ikke har ret til at opholde sig her i landet.

Efter § 42 a, stk. 1, 1. pkt., får en udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes, jf. dog bestemmelsens stk. 3 og 4 og § 43, stk. 1. Af forarbejderne til § 42 a, stk. 1, fremgår, at bestemmelsen ligeledes omfatter udlændinge på tålt ophold, jf. Folketingstidende 2002-2003, tillæg A, L 292 som fremsat, bemærkningerne til § 1, nr. 3 og 4, side 3967.

Efter udlændingelovens § 42 a, stk. 2, får en udlænding, der ikke er omfattet af § 42 a, stk. 1, eller § 43, stk. 1, og som efter reglerne i kapitel 1 og 3-5 ikke har ret til at opholde sig her i landet, udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen, jf. dog stk. 3 og 4. Bestemmelsen omfatter bl.a. udlændinge, som er udvist ved dom, jf. udlændingelovens § 49, stk. 1, men hvor udvisningen efter afslutningen af strafafsoningen ikke er effektueret.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste er således omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt.

Udlændingelovens § 42 a, stk. 3, indeholder en række betingelser for at være omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt. Efter bestemmelsen er det bl.a. en betingelse, at udlændingens opholdssted er kendt, jf. stk. 3, nr. 3. Kendes udlændingens opholdssted ikke, eller opholder en udlænding sig uden for centeret uden tilladelse, udbetales der ikke ydelser.

Udlændinge, som er omfattet af Udlændingestyrelsens forsørgelsespligt, får i henhold til § 42 b, stk. 1, udbetalt en grundydelse på 49,32 kr. (2016-beløb), medmindre den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning.

Grundydelsen er et kontantbeløb til dækning af udgifter til kost. Grundydelsen udgør pr. dag 49,32 kr. for enlige og 39,05 kr. for udlændinge, der her i landet lever i ægteskab eller samlivsforhold (2016-beløb).

En udlænding over 18 år, der får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen efter § 42 a, stk. 1 eller 2, får endvidere som udgangspunkt udbetalt en tillægsydelse, jf. § 42 b, stk. 8.

Tillægsydelsen er et kontantbeløb til dækning af udgifter til tøj og småfornødenheder (lommepenge). Tillægsydelsen udgør 28,78 kr. pr. dag for en udlænding, der har en asylsag under behandling (fase 2), eller som er i udsendelsesposition (fase 3), mens tillægsydelsen for udlændinge, der befinder sig i den indledende fase, den såkaldte Dublinfase (fase 1), pr. dag udgør 8,23 kr. (alle beløb 2016-niveau).

Tillægsydelsen udbetales uafhængigt af, om udlændingen er indkvarteret på et indkvarteringssted med selvhushold eller vederlagsfri bespisningsordning, men er betinget af, at udlændingen har opfyldt sin kontrakt med indkvarteringsoperatøren om undervisning og aktivering.

Til udlændinge, der har forsørgelsespligt over for børn under 18 år, udbetales endvidere et forsørgertillæg pr. barn, jf. nærmere udlændingelovens § 42 b, stk. 3-7. Der kan højst udbetales fire forsørgertillæg. For de to første børn udbetales et almindeligt forsørgertillæg, og for de to næste børn udbetales et nedsat forsørgertillæg.

Forsørgertillægget udgør pr. dag 78,09 kr. for udlændinge, der modtager grundydelse, og 28,78 kr. for en udlænding, der ikke modtager grundydelse (2016-niveau). For en udlænding, der befinder sig i den indledende fase (fase 1), udgør forsørgertillægget henholdsvis 57,55 kr. og 8,23 kr.

Forsørgertillægget udbetales dels til dækning af udgifter til barnets kost (svarende til grundydelsen til voksne), dels til dækning af udgifter til barnets tøj og småfornødenheder (svarende til tillægsydelsen til voksne).

Nedsat forsørgertillæg udgør 41,11 kr. (2016-niveau) pr. barn. Nedsat forsørgertillæg udbetales til dækning af udgifter til barnets kost. Nedsat forsørgertillæg udbetales ikke til udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted med vederlagsfri bespisningsordning.

Der er i udlændingelovens § 42 a, stk. 10 og 11, fastsat nærmere betingelser for udbetaling af kontante ydelser.

Det følger således af § 42 a, stk. 10, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding ikke får udbetalt kontante ydelser, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, forsørgertillæg og nedsat forsørgertillæg, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted uden en vederlagsfri bespisningsordning, hvis udlændingen ikke overholder en række nærmere angivne forpligtelser m.v. eller har en voldelig eller truende adfærd m.v.

Efter bestemmelsen i § 42 a, stk. 10, kan det således have økonomiske konsekvenser, hvis udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvis udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personale og beboere på indkvarteringsstedet, eller hvis

udlændingen ikke efterkommer pålæg om opholdspligt. Det kan endvidere have økonomiske konsekvenser, hvis udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34 nævnt foranstaltning, hvis udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, eller hvis udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

Bestemmelsen indebærer, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at disse forhold skal have konsekvenser for udbetaling af økonomiske ydelser.

En udlænding, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er vederlagsfri bespisningsordning, vil i så fald ikke få udbetalt kontante ydelser. Er udlændingen indkvarteret på et indkvarteringssted uden en sådan bespisningsordning, vil udlændingen alene få udbetalt ydelser til dækning af kost (dvs. grundydelse samt – hvis udlændingen har børn – den del af forsørgertillægget, der angår dækning af udgifter til kost og eventuelt nedsat forsørgertillæg).

Der følger ikke af bestemmelsen, at styrelsen skal træffe en sådan afgørelse.

Det følger endvidere af § 42 a, stk. 11, at Udlændingestyrelsen skal bestemme, at en udlænding ikke får udbetalt kontante ydelser eller alene får udbetalt ydelser til dækning af kost bl.a., hvis udlændingen ikke medvirker til asylsagens behandling eller – hvis politiet drager omsorg for udlændingens udrejse – til udrejsen.

Efter udlændingelovens 42 b, stk. 11, 2. pkt., skal indkvarteringsoperatøren træffe afgørelse om, at der ikke skal udbetales tillægsydelse, hvis udlændingen ikke overholder sin indkvarteringskontrakt, jf. § 42 c. Kontrakten indeholder bl.a. vilkår om, hvilke nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet som udlændingen har pligt til at medvirke til udførelsen af, hvilken aktivering eller undervisning den pågældende udlænding skal deltage i m.v.

10.2. Ministeriets overvejelser

Som det fremgår, kan Udlændingestyrelsen i dag træffe afgørelse om, at tillægsydelsen ikke skal udbetales ved mang- lende overholdelse af opholds- og meldepligten.

Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste indebærer, at den gældende ordning for økonomiske konsekvenser ved overtrædelse af opholds- og meldepligten skærpes, således at Udlændingestyrelsen fremover skal træffe afgørelse om, at tillægsydelsen ikke udbetales.

Formålet med at skærpe de økonomiske sanktioner er at sikre en bedre overholdelse af opholds- og meldepligten. Med skærpelsen sendes efter regeringens opfattelse et klart signal til den enkelte udlænding om, at manglende overholdelse ikke accepteres. Dette vil endvidere være med til at forebygge fremtidige overtrædelser af opholds- og meldepligt.

Den foreslåede skærpelse bør efter regeringens opfattelse også omfatte underretningspligten, der foreslås indført med dette lovforslag. Underretningspligten er knyttet til opholdspligten, og manglende overholdelse af forpligtelserne bør sanktioneres efter samme principper.

Regeringen finder endvidere, at skærpelsen også bør omfatte de øvrige sanktionsgrunde, der følger af § 42 a, stk. 10. Det drejer sig om sanktionering, såfremt udlændingen udebliver fra en afhøring hos politiet eller Udlændingestyrelsen, udviser voldelig eller truende adfærd, ikke udfører nødvendige opgaver, eller såfremt udlændingen er efterlyst af politiet.

Den skærpede ordning vil navnlig kunne have konsekvenser for udlændinge på tålt ophold. Udvisningsdømte udlændinge vil derimod som altovervejende hovedregel været afskåret fra at modtage tillægsydelse allerede, fordi de ikke medvirker til udrejsen, jf. udlændingelovens § 42 a. Der vil derfor som udgangspunkt ikke opstå spørgsmål om økonomiske konsekvenser som følge af manglende overholdelse af opholds-, melde- og underretningspligten for denne gruppe af udlændinge.

10.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at reglerne i udlændingeloven om nedsættelse af økonomiske ydelser ændres således, at manglende overholdelse af de forpligtelser m.v., der følger af § 42 a, stk. 10, fremover som det klare udgangspunkt skal have økonomiske konsekvenser for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.

Det foreslås endvidere, at den skærpede ordning også omfatter manglende overholdelse af den foreslåede underretningspligt.

Udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil som det klare udgangspunkt være pålagt opholdspligt i et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, og hvor udlændingen derfor modtager mad i indkvarteringsstedets cafeteria. Det indebærer, at den pågældende udlænding ikke modtager ydelser til dækning af kost, men alene vil kunne modtage en tillægsydelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Forslaget indebærer, at udbetaling af ydelser ophører, hvis den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt udlændingen ikke overholder de forpligtelser, der er omfattet af § 42 a, stk. 10. I praksis vil det indebære, at en udlænding ikke får udbetalt tillægsydelse og – hvis udlændingen har børn – ikke får udbetalt forsørgertillæg.

Forslaget indebærer endvidere, at udbetaling af ydelser nedsættes, hvis udlændingen undtagelsesvist er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der ikke er en vederlagsfri be- spisningsordning. I praksis indebærer dette, at den pågældende alene vil få udbetalt ydelser til dækning af kost (dvs. grundydelse samt – hvis udlændingen har børn – den del af forsørgertillægget, der angår dækning af udgifter til kost og eventuelt nedsat forsørgertillæg).

Den foreslåede bestemmelse omfatter alene udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der som alt overvejende består af enlige personer.

Den foreslåede ordning indebærer, at Udlændingestyrelsen skal træffe afgørelse om ophør af tillægsydelsen, hvis udlændingen ikke overholder de forpligtelser, der følger af den gældende bestemmelse i § 42 a, stk. 10, hvortil kommer manglende overholdelse af den foreslåede underretningspligt.

Bestemmelsen forudsættes administreret således, at det – når der skal træffes afgørelse om ophør eller nedsættelse af kontante ydelser – er konstateret, at udlændingen ikke har overholdt en eller flere af

forpligtelserne, og at der ikke er undskyldelige årsager bag f.eks. en manglende overholdelse af opholdspligten.

Herudover følger det af den foreslåede bestemmelse, at Udlændingestyrelsen ikke skal træffe afgørelse om ophør eller nedsættelse af kontante ydelser, hvis "særlige grunde taler derimod". Der kan således forekomme særlige tilfælde, hvor udlændingens personlige forhold gør det urimeligt at fratage den pågældende de økonomiske ydelser. Heri ligger, at Udlændingestyrelsen efter en konkret vurdering ikke skal træffe afgørelse om ophør af kontante ydelser, hvis dette efter udlændingens personlige og familiemæssige forhold vil virke særligt belastende for udlændingen, f.eks. hvis udlændingen er alvorligt svækket som følge af en livstruende sygdom.

Har Udlændingestyrelsen eller indkvarteringsoperatøren truffet afgørelse om ophør af ydelser på grund af andre forhold, vil der i praksis ikke være behov for også at tage stilling til, om en manglende overholdelse af forpligtelserne skal have konsekvenser for udbetaling af tillægsydelse til udlændingen, idet den pågældendes ydelse allerede er ophørt.

Det er ikke en forudsætning efter den foreslåede bestemmelse, at den pågældende udlænding er indkvarteret i et udrejsecenter. Er der undtagelsesvis tale om, at den pågældende er indkvarteret i et andet indkvarteringssted, vil bestemmelsen også finde anvendelse.

Som anført vil den skærpede ordning navnlig kunne have konsekvenser for udlændinge på tålt ophold, mens udvisningsdømte udlændinge som altovervejende hovedregel vil været afskåret fra at modtage tillægsydelse allerede, fordi de ikke medvirker til udrejsen, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 11, nr. 2, der foreslåes ændret til stk. 12, nr. 2. Er der imidlertid tale om, at den udvisningsdømte udlænding medvirker til udrejsen, og er udlændingen pålagt meldepligt, vil bestemmelsen også omfatte manglende overholdelse af en sådan meldepligt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 7, og den foreslåede bestemmelse til § 42 a, stk. 13.

11. Overflytning af klageadgang

11.1. Gældende ret

Efter udlændingelovens § 34, stk. 1, kan politiet, indtil der er truffet afgørelse om, hvorvidt en udlænding uden lovligt ophold skal afvises, udvises, overføres eller udsendes, iværksætte en række foranstaltninger med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse. Politiet kan efter bestemmelsen træffe afgørelse om, at udlændingen i sådanne tilfælde skal deponere sit pas, anden rejselegitimation og billet hos politiet, stille en af politiet fastsat sikkerhed, tage ophold efter politiets nærmere bestemmelse (opholdspligt) og pålægges meldepligt.

Efter udlændingelovens § 34, stk. 6, kan politiet anvende samme foranstaltninger, som nævnt i stk. 1, når det må anses for nødvendigt for at sikre tilstedeværelsen af en udlænding, der er i transit i en dansk lufthavn med henblik på udsendelse.

Det er en betingelse for anvendelse af foranstaltningerne i § 34, stk. 1 og 6, at de må anses for nødvendige for at sikre udlændingens tilstedeværelse.

Efter udlændingelovens § 34, stk. 2, kan politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre udlændingens tilstedeværelse eller medvirken til sagens behandling eller udrejsen, bestemme, at en udlænding skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter (meldepligt), såfremt udlændingen er omfattet af en af bestemmelserne i § 34, stk. 2, nr. 1-4. Meldepligt kan f.eks. pålægges, hvis en udlænding har indgivet ansøgning om asyl i Danmark og ikke medvirker til sagens oplysning (nr. 1,) eller hvis en udlænding uden rimelig grund efter tilsigelse udebliver fra en afhøring ved Udlændingestyrelsen eller politiet (nr. 2.). Det vil være tilstrækkeligt for at fastsætte meldepligt, at dette skønnes hensigtsmæssigt. Hensigten med bestemmelsen er at give mulighed for en systematisk anvendelse af meldepligten (om fornødent dagligt).

Efter udlændingelovens § 34, stk. 3, bestemmer politiet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejsen, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter. Meldepligten pålægges som udgangspunkt tre gange om ugen og kan om fornødent pålægges dagligt.

Bestemmelsen i § 34, stk. 3, omfatter navnlig afviste asylansøgere.

Efter udlændingelovens § 34, stk. 4, bestemmer politiet, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på løbende at sikre, at politiet har kendskab til udlændingens opholdssted. Meldepligten pålægges som udgangspunkt dagligt.

Bestemmelsen i § 34, stk. 4, omfatter udlændinge på tålt ophold.

Det følger endvidere af udlændingelovens § 34, stk. 5, at politiet medmindre særlige grunde taler derimod bestemmer, at en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af bestemmelsen om udvisning.

Bestemmelsen i § 34, stk. 5, omfatter udlændinge, der er udvist ved dom på grund af kriminalitet. Efter bestemmelsen er det muligt at pålægge kriminelle udviste systematisk meldepligt med henblik på at sikre en effektiv fuldbyrdelse af udvisningen. Meldepligten pålægges som udgangspunkt tre gange om ugen og kan om fornødent pålægges dagligt.

Det fremgår af § 48, 2. pkt., at afgørelser efter § 34 kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren.

Det henhører under Rigspolitiet at beslutte, hvorledes kompetencen til at træffe afgørelse efter § 34 mest hensigtsmæssigt fordeles mellem Rigspolitiet og politikredsene. Der følger ikke af forarbejderne til § 34 og § 48 nogen nærmere angivne forudsætninger for fordelingen af opgaver mellem Rigspolitichefen (Rigspolitiet) og politidirektøren (politikredsene).

Tidligere har det henhørt under politikredsene at træffe afgørelse om anvendelse af foranstaltninger efter § 34, stk. 1 og 6, samt til dels § 34, stk. 2 (manglende medvirken til sagens behandling i Udlændingesty-

relsen), mens Rigspolitiet har truffet afgørelse om pålæg om meldepligt efter § 34, stk. 3, 4 og 5, samt til dels § 34 stk. 2 (manglende medvirken til udrejsen).

Som led i en reorganisering af politiets varetagelse af opgaver på udlændingeområdet er kompetencen til at træffe afgørelser efter udlændingelovens § 34, stk. 2, 3 og 5, blevet overført fra Rigspolitiet til Nordsjællands Politi. Det forventes endvidere, at sager om kompetencen til at træffe afgørelse om meldepligt efter § 34, stk. 4, (over for udlændinge på tålt ophold) på sigt vil blive overført til Nordsjællands Politi. Der er i forbindelse med reorganisationen etableret et center, Udlændingecenter Nordsjælland, under Nordsjællands Politi med ansvar for spørgsmål vedrørende bl.a. udsendelse af udlændinge og anvendelse af udlændingeretlige foranstaltninger efter § 34. Centret har bl.a. til formål at sikre en kompetencemæssig styrkelse af Nordsjællands Politis varetagelse af opgaver på udsendelsesområdet, herunder sikre, at Rigspolitiets sagkundskab på området videreføres. Bl.a. på den baggrund samles opgaverne i en politikreds.

Der foretages ikke i forbindelse med reorganiseringen ændringer i fordelingen af opgaver efter § 34, stk. 1, og 6, som således fortsat vil ligge hos de enkelte politikredse.

Klager over afgørelser truffet efter § 34 kan påklages til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, jf. § 48, stk. 2, 5. pkt. Der er herudover en almindelig adgang til domstolsprøvelse efter grundlovens § 63.

11.2. Ministeriets overvejelser

Som det fremgår, kan politiets afgørelser efter udlændingelovens § 34 om anvendelse af foranstaltninger over for udlændinge i dag påklages til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. I praksis påklages navnlig Rigspolitiets afgørelser om pålæg af meldepligt efter § 34, stk. 4, til udlændinge på tålt ophold. Herudover påklages i mindre omfang pålæg om foranstaltninger efter de øvrige bestemmelser i § 34.

Det henhører som nævnt under Rigspolitiet at beslutte, hvordan kompetencen til at træffe afgørelse efter § 34 mest hensigtsmæssig fordeles mellem Rigspolitiet og politikredsene.

Politikredsene træffer i dag afgørelse i sager efter udlændingelovens § 34, stk. 1 og 6, samt til dels § 34, stk. 2 (mang- lende medvirken til sagens behandling i Udlændingestyrelsen).

Som led i den reorganisering i politiet, der er ved at blive gennemført, er kompetencen til at træffe afgørelse i sager om meldepligt ved manglende medvirken til udrejsen (§ 34, stk. 2), klager over meldepligt for afviste asylansøgere m.v. (§ 34, stk. 3) og kriminelle udviste (§ 34, stk. 5) for nyligt overført til Nordsjællands politi.

Sager om meldepligt for udlændinge på tålt ophold (§ 34, stk. 4) behandles i dag af Rigspolitiet. Som nævnt er det dog forventningen, at disse sager ligeledes bliver flyttet til Nordsjællands politi.

Da Rigspolitiet er overordnet myndighed for politikredsene, og besidder en betydelig sagkundskab på området, og da spørgsmålet om, hvorvidt en foranstaltning er proportional i høj grad også beror på en politifaglig vurdering, finder regeringen, at kompetencen til at behandle klager efter § 34 over

foranstaltninger truffet af politidirektøren i første instans bør overflyttes fra udlændinge-, integrations- og boligministeren til Rigspolitichefen.

De sager, hvor Rigspolitiet træffer afgørelse i første instans, vil fortsat kunne påklages til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet.

Det bemærkes i øvrigt, at afgørelser om meldepligt og opholdspligt vil kunne indbringes for domstolene efter grundlovens § 63.

11.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at kompetencen til at behandle klager over politidirektørens afgørelser efter § 34 overflyttes fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet til Rigspolitichefen.

Forslaget ændrer ikke ved, at det henhører under Rigspolitiet at beslutte, hvorledes kompetencen til at træffe afgørelse efter § 34 mest hensigtsmæssig fordeles mellem Rigspolitiet og politikredsene.

I det omfang, Rigspolitiet behandler afgørelser efter § 34 i første instans, vil der fortsat være klageadgang til Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet.

Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter § 34 af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren.

Rigspolitiets og politikredsenes afgørelser truffet i medfør af udlændingelovens § 34 vil – som hidtil – kunne indbringes for domstolene efter grundlovens § 63.

12. Forholdet til Danmarks internationale forpligtelser

Det følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonven- tions (EMRK) artikel 8, stk. 1, at enhver har ret til respekt for sit privat- og familieliv. Det følger endvidere af artikel 2, stk. 1, i 4. tillægsprotokol til EMRK, at enhver, der lovligt befinder sig på en stats område, inden for dette skal have ret til at færdes frit og til frit at vælge sit opholdssted.

Efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 10, skal udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. pkt., give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis de agter at tage ophold uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00.

Der foreligger ministeriet bekendt ikke praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol vedrørende en ordning svarende til den foreslåede.

Det forhold, at en udlænding på tålt ophold og en kriminel udvist skal orientere indkvarteringsoperatøren (kriminalforsorgen) om, at den pågældende har til hensigt ikke at opholde sig på indkvarteringsstedet, må imidlertid antages at udgøre et indgreb, der er omfattet af EMRK artikel 8.

Den foreslåede underretningspligt må efter omstændighederne antages ligeledes at udgøre et indgreb i de omfattede personers ret til at færdes frit og til frit at vælge deres opholdssted efter artikel 2, stk. 1, i 4. tillægsprotokol til EMRK.

Derimod vil den foreslåede underretningspligt ikke have en intensitet, som indebærer, at der er tale om frihedsberøvelse efter EMRK artikel 5.

De nævnte indgreb vil være forenelige med EMRK, hvis de varetager et anerkendelsesværdigt formål, er forskrevet ved lov og opfylder proportionalitetskravet, jf. EMRK artikel 8, stk. 2, og artikel 2, stk. 3, i 4. tillægsprotokol til EMRK.

Underretningspligten har til formål at sikre en bedre overholdelse af og styrket kontrol med opholdspligten, som har til formål at sikre, at myndighederne er bekendt med den pågældendes opholdssted, således at der kan ske udsendelse, hvis mulighederne herfor skulle opstå. Indgrebet forfølger derfor hensynet til at forebygge nye overtrædelser af opholdspligten og dermed forebygge forbrydelse.

Underretningspligten må endvidere som udgangspunkt anses for at udgøre et proportionalt indgreb.

Det må således konstateres, at der løbende sker overtrædelser af opholdspligten, og at der derfor er et væsentligt behov for at sikre bedre overholdelse af og styrke kontrollen med opholdspligten. Underretningspligten må i den forbindelse antages alene at udgøre et indgreb af beskeden intensitet. Der er således ikke tale om, at udlændingene skal oplyse baggrunden for, at de agter ikke at opholde sig på indkvarteringsstedet, eller oplyse, hvor de agter at tage ophold.

Underretningspligten er ikke absolut, idet der skal gøres undtagelse herfra, hvis særlige grunde tilsiger det.

Særlige grunde kan f.eks. foreligge i tilfælde, hvor en udlænding har efterlevet myndighedernes påbud om opholds-, melde- og underretningspligt i en længere periode. Udlændingestyrelsen kan ved beslutning om, hvorvidt en udlænding kan pålægges underretningspligt inddrage, hvor længe udlændingen har været på opholdspligt, og om udlændingen i øvrigt hidtil har overholdt sin opholds- og meldepligt. Hvis forholdene i øvrigt taler herfor skal Udlændingestyrelsen i et sådan tilfælde træffe beslutning om ophævelse af underretningspligten.

Reglerne om opholds-, melde- og underretningspligt skal i øvrigt administreres i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, jf. Højesterets dom af 1. juni 2012 (UfR. 2012.2874 H). Det indebærer bl.a., at Udlændingestyrelsen og politiet løbende skal vurdere, om påbud om opholds-, melde- og underretningspligt er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. I den konkrete sag fandt Højesteret efter en samlet vurdering, at Udlændingeservices (nu Udlændingestyrelsen) afgørelse om, at den pågældende udlænding skulle bo og overnatte i Center Sandholm, udgjorde et uproportionalt indgreb i hans bevægelsesfrihed i strid med artikel 2 i Tillægsprotokol 4 til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Afgørelsen måtte derfor ophæves som ugyldig.

Det er på denne baggrund Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriets opfattelse, at underretningspligten ikke er mere indgribende end nødvendigt og derfor er i overensstemmelse med EMRK.

13. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Med *Aftalen om strengere kontrol med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste* er der afsat 9 mio. kr. i 2017, 13 mio. kr. i 2018, 26 mio. kr. i 2019, 31 mio. kr. i 2020 og 41 mio. kr. årligt i 2021 og frem til finansiering af merudgifterne forbundet med initiativerne.

Af den samlede ramme er der afsat 1,2 mio. kr. årligt i 2017 og frem på § 14.31.01. Udlændingestyrelsen til administration af initiativerne i Udlændingestyrelsen. Den resterende ramme er afsat på en central reserve på § 14.11.79. Reserver og budgetregulering.

De udgiftsmæssige konsekvenser er indarbejdet på forslag til finanslov for 2017.

Som følge af lovforslaget udmøntes der 1,5 mio. kr. årligt i 2017 og frem fra den centrale reserve på § 14.11.79. Reserver og budgetregulering til § 11.23.01. Politiet og den lokale anklagemyndighed m.v. til sagsbehandling af klager over meldepligt. Udmøntningen forventes at blive indarbejdet på ændringsforslag til finanslov for 2017.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner eller regioner.

14. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

15. Administrative konsekvenser for borgerne

Indførelse af en underretningspligt ventes at medføre mindre administrative konsekvenser for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.

Indførelse af en underretningspligt har således negative konsekvenser for borgernes retssikkerhed, idet der med underretningspligten indføres en oplysningspligt, hvorved udlændingene skal give oplysninger om ophold uden for indkvarteringscenteret i nattetimerne. Myndighederne vil have flere tilgængelige oplysninger om udlændingene, idet det dog bemærkes, at udlændingen ikke er forpligtet til at oplyse, hvor den pågældende opholder sig.

Den foreslåede ændring af klageadgangen over foranstaltninger truffet i medfør af § 34 vurderes ikke at have negative eller positive konsekvenser for borgernes retssikkerhed.

16. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

17. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

18. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 6. oktober 2016 til den 28. oktober 2016 været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Amnesti Nu, Amnesty International, Asylret, Bedsteforældre for Asyl, Børnerådet, Børns Vilkår, Central organisationernes Fællesudvalg CFU, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Fængselsforbund, Dansk PEN, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Den Danske-Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Det Etiske Råd, DIGNITY – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund (3F), Finansrådet, Finanstilsynet, Flygtningenævnet, Foreningen af Fængselsinspektører, vicefængselsinspektører og økonomichefer, Foreningen af Offentlige Anklagere, Færøernes Landsstyre, HK Danmark, Indvandrermedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital, Indvandrerrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalforsorgens Lokale Præsteforening, Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet, Landsforeningen Adoption og Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Lægeforeningen, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), Offerrådgivningerne i Danmark, PRO-Vest, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, RCT – Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, Red Barnet, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigspolitiet, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, Samtlige byretter, SOS mod Racisme, Sø- og Handelsretten, Udlændingenævnet, UNHCR Regional Representation for Nothern Europe, Ægteskab uden grænser.

19. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Med aftale mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti af 15. juni 2016 om strengere kontrol med udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste er der afsat 9 mio. kr. i 2017, 13 mio. kr. i 2018, 26 mio. kr. i 2019, 31 mio. kr. i 2020 og 41 mio. kr. årligt i 2021 og frem til finansiering af merudgifterne forbundet med initiativerne.
Administrative konsekven-	Ingen	Lovforslaget vil medføre yderli-

ser for stat, kommuner og regioner		gere sagsbehandling af sager vedrørende underretsningspligt i Udlændingestyrelsen og sager om klager over foranstaltninger truffet i medfør af § 34 i politiet.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Indførelse af en underretningspligt vil medføre mindre administrative konsekvenser for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	JA	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter den gældende bestemmelse i 34 a kan Udlændingestyrelsen beslutte, at en udlænding på tålt ophold, som gentagne gange er straffet for manglende overholdelse af et opholdspåbud, jf. § 42 a, stk. 8, jf. § 60, stk. 1, som en foranstaltning til at styrke kontrollen med overholdelsen af opholdspåbuddet, jf. § 42 a, stk. 9, i en periode på 1 måned skal registreres ved ind- og udgang af indkvarteringsstedet ved en elektronisk sender, som monteres på udlændingens person.

Bestemmelsen omhandler alene udlændinge på tålt ophold, hvorimod kriminelle udviste ikke er omfattet af bestemmelsens anvendelsesområde. Bestemmelsen har ikke været anvendt i praksis.

Det foreslås i lovforslagets § 2, nr. 4, at indføre en ny ordning, hvorefter udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, som overtræder deres opholds-, melde- eller underretningspligt fremover som udgangspunkt skal afsone en del af straffen på bopælen i indkvarteringsstedet i fodlænke.

Som følge heraf foreslås det at ophæve den eksisterende ordning i *§ 34 a*, hvorefter fodlænke kan påmonteres som en administrativ udlændingeretlig foranstaltning.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.1.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Til 35 a

Der gælder i dag ingen regler i udlændingeloven, hvorefter en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist, der overtræder sin opholds-, melde- eller den foreslåede underretningspligt, kan varetægtsfængsles.

Det foreslås, at der i udlændingeloven indføres en særlig adgang til at varetægtsfængsle en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist, der overtræder sin opholds-, melde- eller underretningspligt.

Dette skal sikre tilstedeværelsen af udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, som overtræder deres kontrolforpligtelser, under straffesagen og en eventuel appel. Den pågældende udlænding vil på et tidligere tidspunkt blive stillet for en dommer og blive forhindret i at begå fortsat kriminalitet. Varetægtsfængslingen har således til formål at sikre, at der hurtigt gribes ind, hvis en udlænding på grov vis ikke overholder sin opholds-, melde- eller underretningspligt.

Det foreslås således i *stk. 1,* at en udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg, der er meddelt udlændingen efter § 34, stk. 4 eller stk. 5 (meldepligt), § 42 a, stk. 8, 1. pkt. (opholdspligt), eller § 42 a, stk. 10 (underretnignspligt). Der er tale

om en helt særlig varetægtshjemmel, der kun finder anvendelse ved overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligt for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.

Det foreslås, at der stilles krav om, at der er en begrundet mistanke om, at en sigtet har begået gentagne overtrædelser af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, § 42 a, stk. 8, 1. pkt., eller den foreslåede § 42 a, stk. 10. Mistankekravet svarer til, hvad der kræves for at træffe bestemmelse om varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1.

Ved gentagne overtrædelser forstås, at den pågældende slet ikke overholder eller i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser. Spørgsmålet om, hvorvidt en udlænding i væsentlig grad misligholder sine forpligtelser, vil bero på en induviduel og konkret vurdering af den pågældendes forhold.

Bestemmelsen forudsættes udmøntet således, at retten skal vurdere overtrædelsernes omfang over en vis periode. Er der tale om en udlænding, der ikke tidligere er dømt for overtrædelse af kontrolforpligtelserne, vil overtrædelserne skulle vurderes inden for en periode på op til 4 måneder. Er der tale om, at den pågældende tidligere har været dømt for overtrædelse af kontrolforpligtelserne, vil perioden være kortere og op til 2 måneder.

Det er ikke et krav, at der er tale om en uafbrudt række af overtrædelser, men det forudsættes dog, at den pågældende udlænding inden for den pågældende periode i væsentligt omfang har misligholdt sine forpligtelser.

Endvidere vil det forhold, at en udlænding inden for perioden i et mindre omfang har overholdt sine forpligtelser, være uden betydning, såfremt perioden som helhed har været præget af manglende overholdelse.

Ved vurderingen af, om der er tale om gentagne overtrædelser inden for de nævnte perioder, forudsættes det, at der er tale om overtrædelser af et sådant omfang, at den pågældende vil kunne straffes med fængsel i mere end 30 dage, jf. nærmere nedenfor om retsplejelovens § 762, stk. 3.

Spørgsmålet om, på hvilket tidspunkt der inden for de nævnte perioder kan ske varetægtsfængsling, vil bero på, i hvilket omfang udlændingen overtræder sine forpligtelser. Er der tale om, at udlændingen slet ikke eller kun i meget begrænset omfang overholder sine forpligtelser, vil der kunne ske varetægtsfængsling på et tidligere tidspunkt i perioden.

Det er som udgangspunkt heller ikke en betingelse, at udlændingen har misligholdt alle tre forpligtelser i perioden, når blot der samlet er tale om en væsentlig overtrædelse inden for perioden. Der er som udgangspunkt tilstrækkeligt, at der forelægger en væsentlig overtrædelse af én af forpligtelserne.

Den pågældende vil alene kunne varetægtsfængsles, efter at udlændingen af anklagemyndigheden har været fremstillet for retten med henblik på stillingtagen til varetægtsfængsling. Det er således retten, der træffer bestemmelse om varetægtsfængsling.

I praksis vil anklagemyndigheden typisk fremlægge oplysninger fra anmeldelser fra Udlændingestyrelsen og politiet om udlændingens manglende overholdelse af opholds-, melde- eller underretningspligt. Dette

kan f.eks. bestå i dokumentation af oplysninger fra den elektroniske adgangskontrol i indkvarteringsstedet eller andre oplysninger, der måtte danne grundlag for anmeldelsen.

Domstolene vil i forbindelse med vurderingen af sagen skulle tage stilling til, om varetægtsfængslingen udgør et proportionalt indgreb i forhold til den forvoldte forstyrrelse af den sigtede forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis den sigtede findes skyldig.

Det foreslås i § 35 a, *stk. 2,* at retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, i øvrigt finder anvendelse ved varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a.

Henvisningen til retsplejelovens regler i den foreslåede bestemmelse omfatter ikke blot bestemmelserne om varetægtsfængsling i retsplejelovens kapitel 70, men også de relevante bestemmelser i retsplejelovens øvrige kapitler, herunder bestemmelserne i kapitel 62 og 63 om rettens stedlige og saglige kompetence, bestemmelsen i § 731, stk. 1, litra a, om advokatbeskikkelse og bestemmelserne i kapitel 85 om kæremål.

Retsplejelovens bestemmelse i § 762, stk. 3, hvorefter varetægtsfængsling ikke kan anvendes, hvis lovovertrædelsen kan ventes at ville medføre straf af bøde eller fængsel i højst 30 dage, eller hvis frihedsberøvelsen vil stå i misforhold til den herved forvoldte forstyrrelse af sigtedes forhold, sagens betydning og den retsfølge, som kan ventes, hvis sigtede findes skyldig, vil endvidere finde anvendelse. Der vil således efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 35 a ikke kunne ske varetægtsfængsling, såfremt varetægtsfængslingen ikke kan anses for proportional i forhold til den lovovertrædelse, som udlændingen er mistænkt for at have begået.

Henvisningen omfatter endvidere retsplejelovens bestemmelser om foranstaltninger, der fastsættes i medfør af retsplejelovens § 765 til at træde i stedet for varetægtsfængsling. Der vil således kunne træffes afgørelse om varetægtsfængsling i surrogat – eksempelvis ved at den sigtede skal undergive sig psykiatrisk behandling på et hospital eller lignende.

Der henvises endvidere til den foreslåede bestemmelse i § 35 b om varetægtsfængsling i fodlænke.

Den foreslåede angivelse i § 35 a, stk. 2, af, at retsplejelovens regler i øvrigt finder anvendelse, er endvidere foretaget for herved at markere, at udlændingelovens § 35 a er et supplement til retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling, og at retsplejelovens regler derfor ikke finder anvendelse, i det omfang betingelserne i udlændingelovens § 35 a er opfyldt.

Dette indebærer, at anklagemyndigheden skal nedlægge principal påstand om varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 a. I det omfang § 35 a ikke finder anvendelse, vil der dog, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt, kunne ske varetægtsfængsling efter retsplejelovens § 762, stk. 1 og 2, samt efter udlændingelovens § 35 og frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36.

§ 35 a vil ikke finde anvendelse, hvis udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning (straffeloven eller særlovgivning) og denne overtrædelse indgår i fængslingsgrundlaget. I sådanne tilfælde vil der alene kunne ske varetægtsfængsling, hvis betingelserne for varetægtsfængsling efter retsplejelovens almindelige regler er opfyldt. I tilfælde, hvor udlændingen tillige har overtrådt anden lovgivning, men hvor denne kriminalitet ikke giver grundlag for varetægtsfængsling, vil der kunne ske varetægtsfængsling efter den

nu foreslåede adgang til varetægtsfængsling i udlændingeloven som følge af overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten.

Til § 35 b

Det er i dag ikke muligt at varetægtsfængsle en udlænding i fodlænke i indkvarteringsstedet.

Det foreslås i § 35 b, *stk. 1,* at der indføres en særlig hjemmel til, at varetægtsfængsling kan ske på bopælen i indkvarteringsstedet ved brug af fodlænke. Hvis betingelserne efter § 35 a, stk. 1 er opfyldt, træffer retten således, hvis sigtede samtykker heri, bestemmelse om anbringelse af udlændingen på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, medmindre særlige forhold taler herimod.

En varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet vil indebære, at den pågældende udlænding under varetægten opholder sig på det indkvarteringssted, hvor udlændingen ellers har pligt til at opholde sig efter reglerne i udlændingeloven. Dette vil kunne medvirke til at forebygge nye overtrædelser af kontrolforanstaltningerne, efter at varetægtsfængslingen er afsluttet.

Den foreslåede ordning har karakter af varetægtsfængsling i surrogat og svarer til ordningen i retsplejelovens § 765, hvorefter retten under nærmere betingelser kan bestemme, at en sigtet skal varetægtsfængsles i surrogat. Der er imidlertid tale om en ny form for surrogatvaretægtsfængsling, hvor den pågældende skal opholde sig på sin bopæl i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol (fodlænke).

Med lovforslaget lægges der op til, at retten som udgangspunkt træffer bestemmelse om varetægtsfængsling på bopælen i indkvarteringsstedet. Der er dog en forudsætning, at den pågældende udlænding samtykker heri. Såfremt udlændingen ikke vil meddele sit samtykke, vil udlændingen i stedet skulle varetægtsfængsles i et arresthus. Samtykke kan gives skriftligt eller mundtligt over for dommeren i retten.

Hvis udlændingen giver samtykke, foreslås det, at retten træffer bestemmelse om varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, medmindre særlige forhold taler imod.

Sådanne særlige forhold kan f.eks. foreligge, hvis der er en konkret grund til at antage, at udlændingen ikke vil kunne tilpasse sig forholdene under varetægtsfængslingen på bopælen i indkvarteringsstedet, herunder hvis der er formodning for, at den pågældende vil unddrage sig varetægtsfængslingen.

Såfremt den pågældende tidligere er undveget fra varetægtsfængsling eller afsoning i indkvarteringsstedet, kan dette ligeledes udgøre særlige forhold, der taler imod varetægtsfængsling i indkvarteringsstedet.

Der kan endvidere foreligge særlige forhold, hvis udlændingen tidligere har udvist voldelig eller generende adfærd over for andre beboere på indkvarteringsstedet.

Ved udlændingens bopæl i indkvarteringsstedet forstås det værelse, som udlændingen har fået eller får anvist. Udlændingens bopæl vil endvidere omfatte fælles sanitære faciliteter, i det omfang disse ikke er etableret i direkte tilknytning til værelset. Er der i den bygning, hvor udlændingens værelse ligger, et fælles tv- og aktivitetsrum eller lignende, vil dette også henregnes som en del af en udlændingens bo-

pæl. Udlændingen vil endvidere have mulighed for at gå udenfor og opholde sig i umiddelbar tilknytning til den bygning, hvor udlændingens værelse er.

Det forudsættes, at kriminalforsorgen i forbindelse med varetægtsfængslingens iværksættelse nærmere anviser det område, som udgør udlændingens bopæl i indkvarteringsstedet, således at den pågældende har en klar forståelse af, hvor vedkommende har pligt til at opholde sig.

Varetægtsfængslingen sker som anført i fodlænke. Det foreslås i den forbindelse, at der som udgangspunkt vil blive anvendt samme elektroniske overvågningsteknik som anvendes i forbindelse med afsoning i fodlænke efter de gældende regler i straffuldbyrdelseslovens kapital 13 a og efter den foreslåede adgang til afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet.

Det foreslås i medfør af *stk. 2*, at der indføres en bemyndigelse til, at udlændinge–, integrations- og boligministeren efter forhandling med justitsministeren kan fastsætte nærmere regler om varetægtsfængslingens iværksættelse og gennemførelse, samt anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af elektronisk kontrol m.v.

Det foreslås således, at den nærmere regulering af forholdene under varetægtsfængslingen, herunder ordningen med varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, foretages i en bekendtgørelse. Der vil i den forbindelse blive fastsat regler om forholdene under varetægtsfængslingen, herunder regler om udlændingens rettigheder og pligter under varetægtsfængslingen, kontakt til samfundet m.v. Der vil herudover blive fastsat regler om, hvilke vilkår der kan fastsættes af retten, og konsekvenser ved manglende overholdelse af vilkårene, ligesom der vil blive fastsat regler om tilsynet og kontrollen med udlændingen under varetægtsfængslingen.

Der vil i den forbindelse kunne blive fastsat vilkår, der som udgangspunkt vil svare til de vilkår, der foreslås at gælde under afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, jf. nærmere afsnit 4.3.4.

Det vil kunne blive fastsat som et vilkår, at den fængslede ikke begår strafbart forhold, og at den fængslede i varetægtsperioden kun forlader sin bopæl inden for de af kriminalforsorgsområdet fastsatte tidsrum. Det vil endvidere blive fastsat som et vilkår, at den fængslede alene forlader bopælen med henblik på at deltage i de aktiviteter, der tilbydes den pågældende under fængslingen.

Herudover vil der af retten kunne blive fastsat vilkår om, at udlændingen under varetægtsfængslingen ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning. Retten vil endvidere fastsætte vilkår om, at udlændingen under varetægtsfængslingen undergiver sig kriminalforsorgsområdets tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., samt overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet, og undergiver sig de særvilkår, som kriminalforsorgen eventuelt måtte finde fornødent. Særvilkår kan fastsættes af kriminalforsorgen, hvis det under varetægtsfængslingen konstateres, at udlændingen har behov for misbrugsbehandling.

Der vil endvidere administrativt blive fastsat regler om tilsyn og kontrol med den fængslede i varetægtsperioden.

Tilsyn og kontrol påtænkes udmøntet således, at kriminalforsorgen fører tilsyn med udlændingen i den periode, hvor udlændingen er varetægtsfængslet i fodlænke i indkvarteringsstedet, herunder fører tilsyn

med, om udlændingen opholder sig på sin bopæl. Tilsynet vil blive gennemført af kriminalforsorgsområdet.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at den pågældende, inden retten træffer afgørelse om varetægtsfængsling, vejledes om de rettigheder og pligter, som tilsynet indebærer. Det kan ske ved, at anklagemyndigheden udleverer en informationsfolder om rettigheder og pligter.

Ordningen foreslås udmøntet, så det er kriminalforsorgen, der står for varetagelsen og gennemførelsen af varetægtsopholdet på bopælen i indkvarteringsstedet. Det vil ligeledes være kriminalforsorgen, der fører tilsyn med udlændingen i den periode, hvor udlændingen er varetægtsfængslet i fodlænke, herunder fører tilsyn med, om udlændingen opholder sig på sin bopæl i indkvarteringsstedet.

Kontrollen med udlændingens overholdelse af vilkåret om at opholde sig på bopælen i de tidsrum, hvor den pågældende har pligt hertil, vil blive tilrettelagt svarende til kontrollen med afsoning i fodlænke efter den foreslåede ordning og svarende til fodlænke efter den gældende ordning i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a. Kontrollen vil derfor foregå døgnet rundt og finde sted elektronisk og fysisk. Ved varetægtsfængsling i fodlænke efter den foreslåede ordning vil der i den forbindelse blive anvendt samme elektroniske overvågningsteknik som ved afsoning i fodlænke.

Herudover vil der blive fastsat regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Det bemærkes i den forbindelse, at udlændingen ikke vil være underlagt opholds-, melde- og underretningspligt under varetægtsfængslingen.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, afsnit 6 og 7.

Til nr. 3

Der gælder i dag ikke regler om, at en udlænding, som er pålagt opholdspligt i et bestemt indkvarteringssted, skal underrette myndighederne, hvis den pågældende ikke opholder sig i indkvarteringsstedet i aften- og nattetimerne.

Efter den foreslåede bestemmelse i *§ 42 a, stk. 10,* bestemmer Udlændingestyrelsen, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted efter § 42 a, stk. 8, 1. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren (kriminalforsorgen), hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at der indføres en underretningspligt for udlændinge, der er pålagt opholdspligt, og indebærer, at udlændingen skal give underretning, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00.

Formålet med underretningspligten er at sikre en bedre overholdelse af og styrket kontrol med opholdspligten. Underretningspligten vil således udgøre en påmindelse til udlændingen om, at den enkelte skal

bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Dette kan medvirke til, at udlændingen i højere grad overholder opholdspligten.

Den foreslåede bestemmelse omfatter udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der er pålagt opholdspligt, jf. herved at udlændingen skal være pålagt opholdspligt efter "§ 42 a, stk. 8, 1. pkt." Afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold i øvrigt, der pålægges opholdspligt, vil derimod ikke være omfattet af den foreslåede bestemmelse og vil derfor ikke kunne pålægges underretningspligt, uanset at de er pålagt opholdspligt.

Med et "bestemt indkvarteringssted" menes det sted, hvor udlændingen får påbud om at tage ophold. Det vil for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste som den overvejende hovedregel være Udrejsecenter Kærshovedgård. Bestemmelsen omfatter dog også udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der undtagelsesvis er meddelt opholdspligt i et andet indkvarteringssted. Det afgørende er, at udlændingen er pålagt opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt.

Udlændingen skal give underretning, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00. og 6.00.

Heri ligger, at udlændingen skal give underretning, inden udlændingen forlader indkvarteringsstedet, eller, hvis udlændingen allerede opholder sig uden for indkvarteringsstedet, inden kl. 23.

Hvis en udlænding f.eks. forlader indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00, skal udlændingen give meddelelse herom, inden eller i forbindelse med at indkvarteringsstedet forlades.

Hvis en udlænding f.eks. opholder sig uden for indkvarteringsstedet kl. 22.00 og først forventer at vende tilbage efter kl. 23.00, skal den pågældende have givet meddelelse herom inden kl. 23.00.

Giver en udlænding, der opholder sig uden for indkvarteringsstedet, først underretning efter kl. 23, anses underretningspligten ikke for at være opfyldt. Giver den pågældende meddelelse f.eks. kl. 23.05, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten.

Hvis en udlænding har forladt indkvarteringsstedet inden kl. 23.00, vil der være tale om en overtrædelse af underretningspligten, hvis der ikke er givet underretning herom inden kl. 23.00.

Forlader udlændingen indkvarteringsstedet mellem kl. 23.00 og 06.00 uden at give underretning herom, vil der ligeledes være tale om en overtrædelse af underretningspligten. Straffebestemmelsen i § 60, stk. 2, er således i denne situation fuldbyrdet på det tidspunkt, hvor den pågældende forlader indkvarteringsstedet uden at underrette herom.

Det påhviler den enkelte udlænding at give meddelelse til myndighederne på en sådan måde, at det står klart, at der er tale om en underretning om, at udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00. Udlændingen kan, inden eller i forbindelse med at en udlænding forlader indkvarteringsstedet, f.eks. give meddelelse til vagten, som herefter vil notere dette. Opholder en udlænding sig uden for indkvarteringsstedet, vil udlændingen kunne ringe til indkvarteringsstedet eller til indkvarteringsoperatøren (kriminalforsorgen) og underrette om, at den pågældende ikke vil komme tilbage til indkvarteringsstedet inden kl. 23.00.

En underretning skal meddeleles personligt af den pågældende. En person kan således ikke give underretning på vegne af en anden.

Indkvarteringsoperatøren skal ikke – i forbindelse med at underretningen modtages – give tilladelse til, at udlændingen udebliver fra indkvarteringsstedet. Tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet vil som hidtil efter ansøgning skulle gives af Udlændingestyrelsen, hvis der en særlig begrundelse herfor. Har Udlændingestyrelsen meddelt udlændingen tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet, vil underretningspligten ikke finde anvendelse i den periode, som tilladelsen omfatter. På tidpunktet, hvor tilladelsen udløber, vil underretningspligten på ny gælde for den enkelte udlænding.

Det forudsættes i den forbindelse, at indkvarteringsoperatøren, når udlændingen forlader indkvarteringscentret, kan vejlede udlændingen om indholdet af opholdspligten og hvilke konsekvenser, det kan have, såfremt udlændingen ikke overholder sin opholdspligt, herunder at overtrædelse af opholdspligten er strafbar efter udlændingelovens § 60, stk. 2.

Det er endvidere ikke et krav, at udlændingen over for indkvarteringsoperatøren oplyser, hvor udlændingen i stedet vil opholde sig, eller nærmere oplyser om baggrunden for, at udlændingen tager ophold uden for indkvarteringsstedet.

Såfremt en udlænding forlader indkvarteringsstedet uden at give underretning herom, men efterfølgende meddeles tilladelse til opholdet uden for indkvarteringsstedet, vil der ikke være tale om en overtrædelse af underretningspligten. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis udlændingen bliver akut syg og derfor må indlægges på hospital.

Ophæves opholdspligten, vil underretningspligten også blive ophævet.

En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet, eller alene de tidsrum i løbet af natten, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En udlænding kan således ikke ved at oplyse, at udlændingen agter at opholde sig uden indkvarteringsstedet i en længere periode, der omfatter flere dage, dermed opfylde sin underretningspligt for perioden efter den første nat.

For at opfylde underretningspligten skal udlændingen således orientere indkvarteringsoperatøren, hver gang udlændingen ikke opholder sig på indkvarteringsstedet inden for det anførte tidsrum. Er der tale om, at udlændingen flere gange i løbet af en nat færdes ud og ind af indkvarteringsstedet, vil det dog være tilstrækkeligt, at udlændingen, inden første gang indkvarteringsstedet forlades, har orienteret herom.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Udlændingestyrelsen skal træffe afgørelse om påbud om underretningspligt, *medmindre særlige grunde taler derimod*.

Udlændingestyrelsen vil derfor alene kunne undlade at træffe afgørelse om underretningspligt, hvis særlige grunde taler derimod. Dette omfatter navnlig tilfælde, hvor det i det konkrete tilfælde må anses at være helt ubetænkeligt at undlade at træffe afgørelse om underretningspligt, f.eks. fordi udlændingen gennem en længere periode har overholdt alle forpligtelser, og der derfor ikke er helt samme behov for at opretholde en underretningspligt. Det vil også være tilfældet, hvis det vil være uforeneligt med Danmarks

internationale forpligtelser at pålægge en udlænding at give underretning til indkvarteringsoperatøren, jf. herved de almindelige bemærkninger, afsnit 12. Hvis f.eks. en udlænding har efterlevet myndighedernes påbud om opholds-, melde- og underretningspligt i en sådan periode, jf. Højesterets dom af 1. juni 2012 (UfR. 2012.2874 H), at opretholdelse heraf i det konkrete tilfælde må anses for et indgreb i den pågældendes bevægelsesfrihed i strid med f.eks. Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 2 i 4. tillægsprotokol, vil sådanne kontrolforanstaltninger ikke kunne pålægges.

Det forudsættes, at indkvarteringsoperatøren (kriminalforsorgen) giver meddelelse om overtrædelse af underretningspligten til Udlændingestyrelsen.

Den praktiske tilrettelæggelse, herunder eksempelvis hvilken telefon, der kan ringes til, vil blive fastlagt nærmere af indkvarteringsoperatøren i samarbejde med Udlændingestyrelsen.

Der foreslås desuden ikke ændringer i Udlændingestyrelsens praksis for, hvornår en udlænding skal gives tilladelse til at tage kortere ophold uden for indkvarteringsstedet, f.eks. til weekendophold hos de pågældendes familier.

Det foreslås, at overtrædelse af underretningspligten straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år og 6 måneder, jf. den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 14.

Det bemærkes i den forbindelse, at 1 dags manglende underretning udgør en selvstændig overtrædelse af § 60, stk. 2.

Da underretningspligten foreslås indført med henblik på at sikre en bedre overholdelse af opholdspligten, og da der ikke er adgang til at påklage en afgørelse om at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, foreslås det, at påbud om underretningspligt heller ikke er undergivet klageadgang, jf. udlændingelovens § 46 a, stk. 1, 1. pkt., jf. lovforslagets § 1, nr. 10.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 2.

Til nr. 4

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at det foreslås at indsætte et nyt stykke 13 i udlændingelovens § 42 a.

Fratagelse af økonomiske ydelser i forhold til udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil herefter fremover være reguleret af den foreslåede bestemmelse i stk. 13 i stedet for i stk. 10, der bliver stk. 11.

Der foretages herudover ikke ændringer i § 42 a, stk. 10, der bliver stk. 11.

Der henvises i øvrigt til afsnit 10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at det foreslås at indsætte et nyt stykke 13 i udlændingelovens § 42 a.

Fratagelse af økonomiske ydelser i forhold til udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil herefter fremover være reguleret af den foreslåede bestemmelse i stk. 13 i stedet for i stk. 10, der bliver stk. 11.

Der foretages herudover ikke ændringer i § 42 a, stk. 10, der bliver stk. 11.

Der henvises i øvrigt til afsnit 10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at det foreslås at indsætte et nyt stykke 13 i udlændingelovens § 42 a.

Fratagelse af økonomiske ydelser i forhold til udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste vil herefter fremover være reguleret af den foreslåede bestemmelse i stk. 13 i stedet for i stk. 10, der bliver stk. 11.

Der foretages herudover ikke ændringer i § 42 a, stk. 10, der bliver stk. 11.

Der henvises i øvrigt til afsnit 10 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 7

Det følger af den gældende bestemmelse i § 42 a, stk. 10, at Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,
2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,
3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 7, 3. pkt., eller stk. 8, 1. pkt.,
4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34 nævnt foranstaltning,
5) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller
6) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

Den gældende bestemmelse i § 42 a, stk. 10, omfatter udlændinge, der er underlagt Udlændingestyrelsens forsørgelse, herunder asylansøgere, afviste asylansøgere, udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.

Efter den foreslåede bestemmelse i *§ 42 a, stk. 13*, skal Udlændingestyrelsen bestemme, at en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist ikke får udbetalt kontante ydelser, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, forsørgertillæg, og nedsat forsørgertillæg, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt udlændingen er omfattet af de i bestemmelsens nr. 1-7 nævnte grunde til ophør eller nedsættelse af udbetalte ydelser.

Den foreslåede bestemmelse omfatter alene udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste. Det vil således fortsat være § 42 a, stk. 10, der regulerer fratagelse af økonomiske ydelser for de øvrige grupper af udlændinge, herunder afviste asylansøgere.

De grunde til ophør eller nedsættelse af udbetaling af økonomiske ydelser, som fremgår af den foreslåede bestemmelses nr. 1-7, svarer som udgangspunkt til de grunde, der følger af den gældende bestemmelse i § 42 a, stk. 10, nr. 1-6.

Dog gælder det derudover, at også overtrædelse af underretningspligten kan føre til ophør eller nedsættelse af ydelserne. Denne ophørsgrund findes ikke i den gældende bestemmelse i § 42 a, stk. 10, idet underretningspligten først indføres med dette lovforslag, og idet det alene er udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, som kan blive underlagt en underretningspligt.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Udlændingestyrelsen som udgangspunkt skal bestemme, at udbetaling af kontante ydelser skal ophøre eller nedsættes.

Dette skal sikre, at det hurtigt får økonomiske konsekvenser, hvis udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste ikke overholder deres forpligtelser eller i øvrigt udviser uacceptabel adfærd. I situationer, der er omfattet af den foreslåede bestemmelses nr. 1-7, skal der derfor som det helt klare udgangspunkt ikke udbetales kontante ydelser, eller ydelserne skal nedsættes.

Udlændingestyrelsen skal efter *nr. 1* træffe sådan bestemmelse, hvis udlændingen er indkaldt til en afhøring hos Udlændingestyrelsen eller politiet, som vedkommende udebliver fra. Det kan f.eks. være en afhøring af udlændingen med henblik på at fastlægge mulighederne for udsendelse. Det er forudsætning, at der er tale om en afhøring, som skal afholdes som led i varetagelsen af opgaver efter udlændingeloven. En afhøring, der indkaldes af politiet f.eks. som led i politimæssig efterforskning, vil derimod ikke være omfattet af bestemmelsen.

Udlændingestyrelsen skal efter *nr. 2* træffe en sådan bestemmelse, hvis udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet. Det er ingen betingelse, at der samtidig er indgivet anmeldelse om eller rejst sigtelse for strafbart forhold.

Bestemmelsens nr. 3, 4 og 5 omfatter manglende overholdelse af de udlændingeretlige kontrolforpligtelser, som kan pålægges udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.

Udlændingestyrelsen skal således efter *nr. 3* bestemme, at udbetaling af ydelser skal ophører eller nedsættes, hvis udlændingen ikke efterkommer styrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. pkt (opholdspligt). Der henvises

til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 14, der indeholder nærmere beskrivelse af opholdspligtens indhold, og hvornår opholdspligten anses for overtrådt.

Udlændingestyrelsen skal endvidere efter *nr. 4* træffe en sådan afgørelse, hvis udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4 og 5 (meldepligt). Meldepligten vil i den forbindelse anses som overtrådt, hvis den pågældende ikke har meldt sig til politiet inden for et tidsrum mellem kl. 9.00 til 15.00.

Endvidere skal Udlændingestyrelsen efter *nr. 5* træffe en sådan afgørelse, hvis udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet (underretningspligt). For så vidt angår bemærkninger om, hvornår underretningspligten anses for overtrådt, henvises til afsnit 2.

Spørgsmålet om, hvilken dag en overtrædelse af underretningspligten skal henregnes til, vil bero på en vurdering af, hvornår udlændingen senest skulle have underrettet indkvarteringsoperatøren om, at udlændingen ikke ville være til stede i indkvarteringsstedet. Til brug for denne vurdering kan indgå oplysninger fra den elektroniske adgangskontrol. Er der f.eks. tale om, at udlændingen har forladt indkvarteringsstedet kl. 01.30, vil udlændingen senest på dette tidspunkt skulle have underrettet indkvarteringsoperatøren herom.

Efter de foreslåede bestemmelser om manglende overholdelse af de udlændingeretlige kontrolforpligtelser er det ikke et krav, at den enkelte udlænding har overtrådt alle tre forpligtelser på en enkelt dag. Det er tilstrækkeligt for, at det skal have økonomiske konsekvenser, at udlændingen har overtrådt en enkelt af de nævnte forpligtelser.

Udlændingestyrelsen vil efter *nr. 6* skulle træffe sådan bestemmelse, hvis en udlænding tilsidesætter et pålæg om at udføre de i § 42 d, stk. 1, nævnte nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet. Det vil efter omstændighederne være tilstrækkeligt, at udlændingen alene delvist tilsidesætter sine forpligtelser.

Udlændingestyrelsen vil efter *nr. 7* kunne træffe sådan bestemmelse, hvis politiet har sat spærrekort på en udlænding i Det Centrale Kriminalregister, fordi udlændingen ikke træffes ved forkyndelse af en afgørelse eller ved udrejsekontrollen dagen efter udrejsefristens udløb, eller fordi en udlænding på tålt ophold eller kriminel udvist ikke opholder sig på det asylcenter, hvor vedkommende er indkvarteret. Udlændingestyrelsens afgørelse vil i den forbindelse blive sendt til politiet, som forkynder afgørelsen for den pågældende udlænding, hvis politiet er eller måtte blive bekendt med udlændingens opholdssted.

Udlændingestyrelsen kan, selv om udlændingen er omfattet af § 42 a, stk. 13, nr. 1-7, efter en konkret vurdering undlade at træffe sådan bestemmelse, hvis udlændingens manglende medvirken er bagatelagtig eller undskyldelig, eller hvis inddragelse af ydelserne efter udlændingens personlige og familiemæssige forhold vil virke særlig belastende for udlændingen, f.eks. hvis udlændingen har børn i den undervisningspligtige alder, eller hvis udlændingen er alvorligt syg.

I tilfælde, hvor Udlændingestyrelsen har truffet afgørelse om ikke at dække udlændingens udgifter til

underhold, vil udlændingen ikke kunne opnå støtte til dækning af de pågældende udgifter i medfør af anden lovgivning, herunder efter sociallovgivningens bestemmelser.

Udlændingestyrelsens afgørelser om ikke at dække udlændingens udgifter til underhold vil kunne indbringes for udlændinge-, integrations- og boligministeren, jf. den gældende § 46 a.

En afgørelse om ophør af ydelser som følge af manglende overholdelse af de forpligtelser, der følger af den foreslåede bestemmelse, vil skulle ændres, så snart udlændingen på ny overholder forpligtelserne. Er der f.eks. tale om en udlænding, der ikke overholder sin opholdspligt, vil ophøret alene gælde frem til, at den pågældende på ny begynder at overholde sin opholdspligt. Det bemærkes, at i praksis vil Udlændingestyrelsen afgørelse om reduktion af ydelserne først blive truffet på et senere tidspunkt, idet det forudsætter, at styrelsen nærmere vurderer grundlaget for reduktionen og herefter træffer afgørelse herom.

Den foreslåede bestemmelse finder ikke anvendelse under strafafsoning, uanset om dette foregår i fængsel eller i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets afsnit 10 i de almindelige bemærkninger.

Til nr. 8

Der er tale om en ændring i udlændingelovens § 42 a, stk. 12, der bliver stk. 14.

Ændringen er en følge af de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 42 a, stk. 10, der bliver stk. 11, og 13, jf. lovforslagets § 1, nr. 3 og 7.

Ændringen indebærer, at Udlændingestyrelsen til brug for en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 13, uden udlændingens samtykke kan indhente oplysninger om udlændingens helbredsforhold hos indkvarteringsoperatøren.

Til nr. 9

Der er tale om en ændring af § 42 a, stk. 14, 1. pkt., der bliver stk. 16, 1. pkt.

Ændringen er en følge af de foreslåede bestemmelser i udlændingelovens § 42 a, stk. 10 og 13, jf. lovforslagets § 1, nr. 3 og 7.

Ændringen indebærer, at også udlændinge, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 13, kan få forsørgertillæg.

Til nr. 10

Det følger af den gældende bestemmelse i § 46 a, stk. 1, 1. pkt., at Udlændingestyrelsens afgørelser bortset fra afgørelser om afvisning truffet efter regler udstedt i medfør af § 9 g, stk. 1, 2. pkt., samt de afgørelser, der er nævnt i § 9 g, stk. 3, § 9 h, stk. 8, 1. pkt., § 9 h, stk. 9, 1. pkt., jf. stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 1,

§ 11, stk. 10, § 32 a, § 33, § 34 a, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt., § 42 b, stk. 1, 3 og 7-9, § 42 d, stk. 2, § 46 e, § 52 b, stk. 1 og 3, § 53 a og § 53 b, kan påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren.

Det følger heraf, at Udlændingestyrelsens afgørelser vil kunne påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren, medmindre det udtrykkeligt fremgår, at der ikke er klageadgang.

Det foreslås at ændre *§ 46 a, stk. 1, 1. pkt.*, således at der ikke vil være klageadgang til udlændinge-, integrations- og boligministeren i sager, hvor en udlænding pålægges underretningspligt efter den foreslåede bestemmelse i § 42 a, stk. 10.

Dette skyldes, at underretningspligten er en forpligtelse, som skal sikre en bedre overholdelse af opholdspligten, og da der ikke er adgang til at klage i sager om påbud om opholdspligt, skønnes der heller ikke behov for at have klageadgang i sager om påbud om underretningspligt.

Til nr. 11

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at det i § 1, nr. 12, foreslås at indsætte et nyt stk. 2 i § 48 om kompetencen i sager om klager over foranstaltninger truffet efter § 34.

Til nr. 12

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 48, 2. pkt., at afgørelser efter bl.a. § 34 kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren.

Det følger endvidere af § 48, 5. pkt., at de afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren, jf. dog 7. og 8. pkt.

Afgørelser om pålæg af meldepligt kan således i dag påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren.

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 2* i § 48, der indebærer, at politidirektørens afgørelser efter § 34 kan påklages til Rigspolitichefen, mens Rigspolitichefens afgørelser efter § 34 som 1. instans kan påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren.

Det foreslåede stk. 2 indebærer endvidere, at Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter § 34 af politidirektørerne ikke kan påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren, idet sagen allerede vil være behandlet i 2 instanser.

Politidirektørerne behandler i dag sager om foranstaltninger efter § 34, stk. 1-3, § 34, stk. 5 og 6. Rigspolitiet træffer i dag afgørelse i sager om meldepligt for udlændinge på tålt ophold, jf. § 34, stk. 4. Det forventes, at afgørelseskompetencen i sager efter § 34, stk. 4, på sigt udlægges til Nordsjællands Politi.

Baggrunden for overførslen af klageadgangen er, at Rigspolitiet er overordnet myndighed for politikredsene og besidder en betydelig sagkundskab på området. Da spørgsmålet om, hvorvidt en foranstaltning

er proportional i høj grad også beror på en politifaglig vurdering, foreslåes det, at kompetencen til at behandle klager efter § 34 over foranstaltninger truffet af politidirektøren i første instans bør overflyttes fra udlændinge-, integrations- og boligministeren til Rigspolitichefen.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 11.

Til nr. 13

Det følger af den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., at overtrædelse af de i medfør af § 34, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt., eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt., givne pålæg, § 39, stk. 1 og 3, § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 2 og 4, og § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 9, 3. pkt., eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

Med den foreslåede ændring ændres "§ 34" til: "§ 34, stk. 1-3 og stk. 6,", ligesom overtrædelse af § 42 a, stk. 8, 1. pkt., udgår af bestemmelsen.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af den foreslåede ændring i lovforslagets § 1, nr. 14, hvorefter det foreslås at indsætte et nyt stykke i § 60, stk. 2, hvorved overtrædelse af opholds-, meldepligt eller underretningspligt fremover vil blive reguleret selvstændigt i stk. 2.

Der foretages endvidere en lovteknisk korrektion som følge af lov nr. 102 af 3. februar 2016 om ændring af udlændingeloven (Udskydelse af retten til familiesammenføring for personer med midlertidig beskyttelsesstatus, skærpelse af reglerne om tidsubegrænset opholdstilladelse, skærpelse af reglerne om inddragelse af flygtninges opholdstilladelse m.v.).

Ved denne lovændring blev udlændingelovens § 42 a, stk. 8, ophævet, således at det tidligere stk. 9 blev stk. 8, men der blev ikke konsekvensrettet i § 60, stk. 1, 1. pkt., som fortsat henviser til § 42 a, stk. 9, 3. pkt. Bestemmelsen ændres således nu til § 42 a, stk. 8, 3. pkt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 3.

Til nr. 14

Efter den gældende bestemmelse i udlændingelovens § 60, stk. 1, straffes overtrædelse af opholds- eller meldepligten med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

Ved lov nr. 1397 af 27. december 2008 blev strafferammen i udlændingelovens § 60, stk. 1, 1. pkt., hævet fra 4 måneder, således at straffen, i tilfælde hvor der foreligger skærpende omstændigheder, kan udgøre fængsel indtil 1 år.

Det fremgår af de specielle bemærkninger hertil, jf. lovens § 1, nr. 7, at det forudsættes, at den skærpede strafferamme alene finder anvendelse i sager, hvor udlændinge på tålt ophold ikke overholder en pålagt meldepligt, jf. udlændingelovens § 34, stk. 3 (nu § 34, stk. 4), eller hvor disse udlændinge ikke overholder

et påbud om at tage ophold i Center Sandholm, jf. § 42 a, stk. 8, jf. Folketingstidende 2008-09, A, L 1397 som fremsat, s. 1933.

Det fremgår videre, at for så vidt angår overtrædelse af de øvrige bestemmelser, som er nævnt i udlændingelovens § 60, stk. 1, forudsættes det, at den hidtidige strafferamme på fængsel indtil 4 måneder, i tilfælde hvor der foreligger skærpende omstændigheder, fortsat finder anvendelse.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i § 60, *stk. 2*, hvorefter overtrædelse af Udlændingestyrelsens pålæg efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt. (opholdspligt), og § 42 a, stk. 10 (underretningspligt), samt politiets pålæg efter udlændingelovens § 34, stk. 4 og 5 (meldepligt), kan straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Der vil med forslaget fremover gælde samme strafferammer for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste.

Det forudsættes, at underretningspligten, der foreslås indført med dette lovforslag, fremover straffes på linje med opholds- og meldepligten.

Der er ikke med lovforslaget tilsigtet nogen ændring i indholdet af opholds- og meldepligten, idet det dog bemærkes, at der i forbindelse med udmøntning af *Aftalen om en strengere kontrol over for udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste* lægges op til, at meldepligten kan afvikles inden for et tidsrum mellem kl. 9.00 og 15.00 mod kl. 10.00 i dag. Meldepligten indebærer således som hidtil, at udlændingen skal melde sig til politiet, men dette vil fremover kunne foregå inden for et tidsrum mellem kl. 9.00 og 15.00. Politiet vil dog fortsat kunne pålægge udlændingene at møde på et bestemt tidspunkt, hvis politiet finder behov herfor.

Opholdspligten indebærer som hidtil, at udlændingen skal bo på indkvarteringsstedet og som udgangspunkt overnatte på indkvarteringsstedet hver nat. Udlændingen er imidlertid ikke frihedsberøvet. Den pågældende vil derfor også i aften- eller nattetimerne kunne opholde sig og færdes uden for indkvarteringsstedet, f.eks. for at besøge venner, bekendte eller lignende uden at skulle være hjemme på et bestemt tidspunkt. Afgørende er, at udlændingen vender tilbage til indkvarteringsstedet og har indkvarteringsstedet som det sted, hvor vedkommende overnatter.

Adgangen til en enkelt nat at opholde sig uden for indkvarteringsstedet i aften- og nattetimerne administreres således af Udlændingestyrelsen, at det som udgangspunkt først anses som en overtrædelse af opholdspligten, såfremt udlændingen har opholdt sig uden for indkvarteringsstedet i mere end 24 timer.

Det vil altid bero på en konkret vurdering, om en udlænding har haft ophold uden for indkvarteringsstedet i et sådant omfang, at udlændingen har overtrådt sin opholdspligt.

Hidtil har Udlændingestyrelsen baseret deres kontrol på grundlag af indberetninger fra indkvarteringsoperatøren, Røde Kors, der som altovervejende hovedregel først har indberettet udeblivelse efter 3 dages fravær. Som led i den styrkede kontrol med udlændinge på tålt ophold er der blevet etableret elektronisk adgangskontrol, hvilket betyder, at Udlændingestyrelsen fremover dagligt vil modtage oplysninger om, hvorvidt udlændingen opholder sig på indkvarteringsstedet i overensstemmelse med opholdspligten.

Udlændingestyrelsen skal således fremover i hver enkelt sag vurdere, om ophold uden for indkvarteringsstedet konkret udgør en overtrædelse af opholdspligten. Afgørende er som nævnt ovenfor, at udlændingen har indkvarteringsstedet som sit reelle opholdssted, dvs. det sted, hvor vedkommende overnatter. Er der f.eks. tale om en udlænding, der forlader indkvarteringsstedet kl. 15 og først vender tilbage den følgende dag kl. 17, anses dette som udgangspunkt som en overtrædelse af opholdspligten, idet der har været tale om et ophold uden for indkvarteringsstedet i mere end 24 timer.

Spørgsmålet om, hvorvidt et sådant ophold en enkelt nat uden for indkvarteringsstedet, skal anses som en overtrædelse, vil navnlig bero på, hvorvidt udlændingen overnatter i indkvarteringsstedet de følgende nætter. Forlader udlændingen på ny indkvarteringsstedet kl. 20 den samme dag for først at vende tilbage den følgende dag kl. 12, vil både opholdet uden for indkvarteringsstedet den første nat og opholdet uden for indkvarteringsstedet den følgende nat som udgangspunkt anses for at udgøre en overtrædelse af opholdspligten. Er der derimod tale om, at udlændingen – efter at have opholdt sig uden for indkvarteringsstedet fra kl. 15 til kl. 17 den følgende dag – herefter forbliver på indkvarteringsstedet i den efterfølgende periode, vil dette tale for, at opholdet uden for indkvarteringsstedet ikke anses som en overtrædelse af opholdspligten, idet udlændingen i sådanne tilfælde må anses for at have indkvarteringsstedet som det sted, hvor vedkommende overnatter, uanset at udlændingen har opholdt sig uden for indkvarteringsstedet i mere end 24 timer.

En udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist, som er pålagt at tage ophold i et bestemt indkvarteringssted, kan få tilladelse til at overnatte uden for indkvarteringsstedet i en vis periode, hvis der er en særlig begrundelse herfor. Det kan f.eks. være, at udlændingen skal til nødvendig lægebehandling, at der er alvorlig sygdom i udlændingens nærmeste familie, eller at udlændingen skal aflægge besøg hos nærmeste familie eller venner. Efter Udlændingestyrelsens praksis stilles der som udgangspunkt krav om, at udlændingen søger om forudgående tilladelse hos Udlændingestyrelsen. Har en udlænding i strid med opholdspligten opholdt sig uden for indkvarteringsstedet uden forudgående at have indhentet tilladelse hertil, vil der som udgangspunkt være tale om en overtrædelse af opholdspligten. Det gælder, uanset at opholdet uden for indkvarteringsstedet har været begrundet i sådanne særlige forhold, som ellers ville have givet grundlag for en tilladelse til overnatning uden for indkvarteringsstedet. Der vil imidlertid ikke være tale om en overtrædelse af opholdspligten, hvis udlændingen af force majeure-lignende grunde udebliver fra indkvarteringsstedet uden på forhånd at have søgt om tilladelse hertil. Der vil eksempelvis ikke være tale om en overtrædelse af opholdspligten, hvis udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet på grund af akut indlæggelse på hospitalet.

Det forudsættes, at udlændingen ansøger om tilladelse til ophold uden for indkvarteringsstedet, så betids, at Udlændingestyrelsen vil kunne meddele tilladelse, inden opholdet uden for indkvarteringsstedet påbegyndes. En ansøgning om tilladelse til at overnatte uden for indkvarteringsstedet behandles hurtigst muligt og som det helt klare udgangspunkt inden for 5 arbejdsdage. Det vil endvidere i helt særlige tilfælde være muligt straks at få en mundtlig forhåndsgodkendelse i det tilfælde, hvor formålet med tilladelsen ellers ville forspildes.

Særlig for så vidt angår overholdelse af underretningspligten henvises til lovforslaget § 1, nr. 3, og bemærkningerne hertil. Som det fremgår heraf, er det en forudsætning for, at underretningspligten overholdes, at udlændingen underretter indkvarteringsoperatøren, hvis den pågældende har til hensigt at tage ophold uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23 og kl. 6 om morgenen. Det forudsættes, at udlændingen giver underretning i forbindelse med, at udlændingen forlader indkvarteringsstedet eller – hvis det er nødvendigt – giver telefonisk meddelelse til et af indkvarteringsoperatøren anført telefonnum-

mer. Der følger ikke af underretningspligten noget krav om, at udlændingen over for indkvarteringsoperatøren skal oplyse, hvor udlændingen i stedet vil opholde sig, eller nærmere skal oplyse om baggrunden for, at udlændingen tager ophold uden for indkvarteringsstedet.

Udgangspunktet for overtrædelse af opholds- og meldepligt er efter gældende ret en bøde eller fængsel op til 40 dage, jf. de almindelige bemærkninger, afsnit 3.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at der sker en væsentlig forhøjelse af strafudmålingsniveauet for overtrædelse af de nævnte udlændingeretlige forpligtelser i forhold til det gældende strafniveau i sager om udlændinge på tålt opholds overtrædelse af opholds- og meldepligten.

En skærpet strafferamme og et forhøjet strafudmålingsniveau skal bidrage til at forhindre nye overtrædelser af forpligtelserne.

Med forslaget forudsættes det, at staffen for overtrædelse af den foreslåede § 60, stk. 2, fremover som udgangspunkt fastsættes efter et takstmæssigt fastlagt strafniveau, hvor antallet af overtrædelser som udgangspunkt vil være afgørende for den konkret udmålte straf, jf. bilag 1 til lovforslaget.

Det foreslås i den forbindelse, at det skal anses som en skærpende omstændighed i forbindelse med strafudmålingen for en overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten, hvis udlændingen tidligere har været dømt for overtrædelse af de nævnte forpligtelser. Den nærmere strafskærpelse i gentagelsestilfælde forudsættes ligeledes fastsat efter det takstmæssigt fastlagte strafniveau, hvoraf også fremgår, hvilke skærpelser af straf der som udgangspunkt skal idømmes i gentagelsestilfælde.

Fastsættelsen af straffen vil i øvrigt altid bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen. Det angivne strafniveau vil derfor kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Efter det foreslåede strafudmålingsniveau forudsættes det, at én overtrædelse svarer til én overtrædelse af meldepligten eller underretningspligten eller én dags overtrædelse af opholdspligten. Opholdspligten vil fortsat udgøre en fortsat forbrydelse i relation til forældelsesretlige spørgsmål, men det forudsættes, at hver enkelt dag, hvor opholdspligten ikke overholdes, vil gælde som én overtrædelse ved straffens fastsættelse.

Hvis både opholdspligten, meldepligten og underretningspligten overtrædes på én dag, svarer dette derfor som udgangspunkt til tre overtrædelser. Som eksempel herpå kan nævnes en udlænding, som i strid med opholdspligten overnatter uden for indkvarteringsstedet, som ikke har underrettet indkvarteringsoperatøren om, at han opholder sig uden for indkvarteringsstedet i tidsrummet mellem kl. 23 og 06, og som ikke melder sig til politiet den samme dag. Der vil her være tale om samlet tre overtrædelser.

I det omfang, der er tale om et mindre antal (1-6) overtrædelser af melde-, opholds- eller underretningspligten, og udlændingen ikke tidlige er dømt eller alene én gang tidligere er dømt for overtrædelse af sine kontrolforpligtelser, lægges der med forslaget op til, at domstolene kan tildele udlændingen en advarsel, hvis betingelserne i retsplejelovens § 900, stk. 1, er opfyldt. Hvorvidt den konkrete sag er egent til at afgøre med en advarsel, vil bero på domstolenes vurdering.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 3.

Til nr. 15

En udlænding, der afsoner straf for overtrædelse af opholds-, melde- og den foreslåede underretningspligt, vil under strafafsoningen være omfattet af reglerne om prøveløsladelse og strafafbrydelse.

Der kan ske prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, når to tredjedele af straffetiden, dog mindst 2 måneder, er udstået. Efter straffelovens § 38, stk. 2, kan løsladelse på prøve ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Det er en betingelse for den tidligere prøveløsladelse, at halvdelen af straffetiden er udstået, og at særlige omstændigheder taler herfor. Bestemmelsen anvendes bl.a. i forbindelse med prøveløsladelse efter halvdelen af straffetiden af udenlandske strafafsonere, der skal udvises efter løsladelsen.

Straffuldbyrdelsesloven indeholder i kapitel 12 nærmere regler om strafafbrydelse.

Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis den dømte udebliver, undviger eller i øvrigt selvforskyldt unddrager sig straffuldbyrdelsen, eller hvis den dømte anholdes eller varetægtsfængsles i mindst 24 timer, jf. § 75.

Efter bestemmelsen i § 76 kan straffuldbyrdelse midlertidigt afbrydes i en række nærmere bestemte situationer. Det gælder, når ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdelsen. Det er endvidere en betingelse, at der ikke antages at foreligge fare for misbrug, og at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod strafafbrydelse.

De gældende regler i straffuldbyrdelsesloven giver ikke mulighed for at tillade, at straffen for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten midlertidigt afbrydes, når der er opstået mulighed for at udsende en udlænding på tålt ophold eller en kriminel udvist.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i *§ 62 a* om løsladelse med henblik på straksudsendelse. Efter den foreslåede bestemmelse kan kriminalforsorgen efter indstilling fra politiet bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, eller § 42 a, stk. 8 eller 10, dvs. opholds-, melde- eller underretningspligten, skal løslades med henblik på straksudsendelse, uanset at straffen ikke er helt afsonet.

Bestemmelsen giver mulighed for, at kriminalforsorgen kan bestemme, at en udlænding kan løslades med henblik på straks at blive udsendt af Danmark (løsladelse med henblik på straksudsendelse).

Det foreslås, at der skal kunne ske udsendelse af den pågældende udlænding, også selv om straffen for overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten endnu ikke er helt afsonet.

Løsladelse ved straksudsendelse indebærer, at udlændingen ikke skal afsone yderligere fængselsstraf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten.

Er den pågældende endnu ikke påbegyndt strafafsoning, vil der kunne ske frihedsberøvelse efter § 36 i udlændingeloven frem mod straffuldbyrdelsens iværksættelse.

Det er en forudsætning, at der er opstået mulighed for at gennemføre en faktisk udsendelse af udlændingen. Der vil således kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, hvis der er udsigt til, at udsendelse af udlændingen rent faktisk kan gennemføres.

Det foreslås derfor, at der indføres en ordning, hvorefter politiet indstiller til kriminalforsorgen, at den pågældende skal løslades med henblik på straksudsendelse, hvis muligheden for udsendelse opstår. Politiet vil i indstillingen nærmere kunne redegøre de forhold, der har betydning for udsendelsen.

Det bemærkes, at det – for så vidt angår udlændinge på tålt ophold – er en forudsætning, at Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet har vurderet, at der kan ske udsendelse.

Politiet har til opgave at drage omsorg for udsendelse af udlændinge, der ikke har ret til at opholde sig her i landet, og det vil således være politiet, der skal vurdere, om hensynet til udsendelse gør det påkrævet at træffe beslutning om straksudsendelse.

Det er tilstrækkeligt, at politiet har en rimelig forventning om, at udsendelse konkret kan gennemføres. Heri vil normalt ligge, at hjemlandets myndigheder har accepteret udsendelsen af den pågældende, men det er ikke et krav. Politiet vil således også kunne indstille til kriminalforsorgen, at der skal ske løsladelse med henblik på straksudsendelse, hvis det sker for at foretage en såkaldt grænsefremstilling, hvor den pågældende udlænding fremstilles for hjemlandets myndigheder i hjemlandet med henblik på konkret accept af den pågældende. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der tidligere i andre sager er gennemført grænsefremstillinger og opnået hjemlandets accept af tilbagesendelser. Også i sager, hvor gennemførelse af udsendelse kan være forbundet med en vis usikkerhed, f.eks. fordi erfaringerne med udsendelse til det pågældende land har vist, at udsendelse kan være vanskelig, vil der kunne ske løsladelse med henblik på udsendelse, såfremt der i den konkrete sag vurderes at være udsigt til, at en udsendelse kan gennemføres.

Politiet skal sikre, at der ikke er andre forhold af politimæssig karakter, der taler imod at løsladelse med henblik på straksudsendelsen. Der kan f.eks. være tale om, at den pågældendes tilstedeværelse er nødvendig som følge af, at den pågældende skal vidne i en straffesag.

Det foreslås, at det er kriminalforsorgen, som træffer beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse. Det vil imidlertid være oplysningerne fra poltiet, som vil skulle danne grundlag for kriminalforsorgens beslutning i de pågældende sager.

Det afgørende for, om kriminalforsorgen vil skulle træffe beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse, er alene, om der reelt er udsigt til, at en udsendelse af den pågældende udlænding kan gennemføres, og kriminalforsorgen vil således ikke skulle foretage en nærmere prøvelse eller vurdering af politiets oplysninger.

Det forudsættes således med lovforslaget, at politiets oplysninger lægges uprøvet til grund af kriminalforsorgen ved beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse.

Det er ikke en forudsætning, at den dømte selv ønsker, at der skal løsladelse med henblik på straksudsen-

delse. Løsladelse med henblik på udsendelse vil således kunne ske mod udlændingens eget ønske. Ønsker den pågældende at medvirke, vil der også kunne træffes beslutning om løsladelse ved straksudsendelse, således at straffen ikke fuldbyrdes helt.

Det er en forudsætning for kriminalforsorgens beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse, at udsendelsen rent faktisk gennemføres. Først på tidspunktet, hvor udsendelsen er gennemført, dvs. på det tidpunkt, hvor den pågældende overdrages til hjemlandets myndigheder, vil den pågældende derfor være at anse som løsladt. En beslutning om straksudsendelse vil således altid skulle træffes under forudsætning af, at udsendelsen gennemføres.

Hvis det viser sig, at udsendelsen ikke kan gennemføres, vil den pågældende udlænding skulle tilbageføres til fortsat afsoning af den idømte straf.

En beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse efter den foreslåede bestemmelse kan som anført træffes, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet.

Beslutning om løsladelse med henblik på straksudsendelse kan også træffes, selvom den pågældende endnu ikke er påbegyndt afsoning af den idømte straf, men der kan først ske løsladelse, når straffuldbyrdelsen er påbegyndt.

Der kan efter den foreslåede bestemmelse ikke ske løsladelse med henblik på straksudsendelse i tilfælde, hvor udlændingen afsoner fængselsstraf for overtrædelse af anden lovgivning. Hvis en udlænding således afsoner en dom for overtrædelse af opholdspligt og vold, vil der således ikke kunne ske løsladelse med henblik på straksudsendelse.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* vil straffuldbyrdelsen skulle genoptages, hvis udlændingen efter udsendelsen – uanset et eventuelt indrejseforbud – på ny måtte indrejse i landet.

Kompetencen til at træffe afgørelse om genoptagelse af straffuldbyrdelse vil skulle træffes af kriminalforsorgen efter indstilling fra politiet på baggrund af oplysninger om, at den pågældende på ny befinder sig her i landet.

Straffuldbyrdelsen vil skulle genoptages, hvis udlændingen på ny indrejser i landet inden for 5 år efter straksudsendelsen er gennemført. De nærmere regler herom vil blive fastsat administrativt i medfør af den foreslåede stk. 3.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* fastsætter udlændinge-, integrations- og boligministeren nærmere regler om løsladelse med henblik på straksudsendelse og om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning. Bestemmelse vil blive anvendt til at fastsætte regler om bl.a. behandlingen af sådanne sager, herunder klageadgang til Direktoratet for Kriminalforsorgen i sager om genindsættelse.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 8.

Til § 2

Til nr. 1

§ 8 i straffuldbyrdelsesloven regulerer iværksættelse af straffuldbyrdelse.

Det fremgår af § 8, stk. 1, at fuldbyrdelse af en fængselsstraf skal iværksættes snarest muligt.

For dømte, der er på fri fod efter dommen, iværksættes fuldbyrdelsen, når den dømte modtages i en institution under kriminalforsorgen, jf. § 8, stk. 2.

For dømte, der er varetægtsfængslet efter dommen eller allerede udstår frihedsstraf, iværksættes fuldbyrdelsen, når kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom, jf. § 8, stk. 3.

For dømte, der efter reglerne i kapitel 13 a er meddelt tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, iværksættes fuldbyrdelsen, når kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom, jf. § 8, stk. 4.

Straffuldbyrdelsens iværksættelse afhænger således af, om den dømte er på fri fod ved iværksættelsen, om den pågældende er varetægtsfængslet, eller om den dømte skal afsone efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

Den foreslåede ændring indebærer, at det også ved afsoning af fængselsstraf på bopælen i indkvarteringsstedet efter reglerne i kapitel 13 b fremgår af straffuldbyrdelsesloven, hvornår fuldbyrdelsen iværksættes.

Efter den foreslåede bestemmelse iværksættes fuldbyrdelse, når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende udlænding. I det tilfælde, hvor udlændingen allerede har afsonet den første del af straffen i fængsel, vil fuldbyrdelsen allerede være iværksat efter de almindelige regler herom i straffuldbyrdelseslovens § 8, stk. 2 eller 3.

Den henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 4.

Til nr. 2

Straffuldbyrdelseslovens § 20 indeholder en angivelse af de institutioner m.v., hvori fængselsstraf kan fuldbyrdes. Det følger af § 20, at fængselsstraf normalt kan fuldbyrdes i fængsel eller arresthus. Fuldbyrdelse af fængselsstraf kan dog i visse tilfælde ligeledes fuldbyrdes i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen efter lovens § 78.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* indebærer, at fængselsstraf i særlige tilfælde herudover kan fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 c-78 f (nr. 1), eller på den dømtes bopæl i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter de foreslåede bestemmelser i §§ 78 g-78 l (nr. 2).

Det bemærkes i den forbindelse, at den foreslåede bestemmelse i nr. 1 svarer til den gældende bestemmelse. Der er ikke tilsigtet nogen ændringer heri.

Vedrørende de nærmere betingelser for adgang til at udstå straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol henvises til bemærkningerne til kapitel 13 b.

Til nr. 3

Straffuldbyrdelseslovens § 46 regulerer de situationer, hvor en indsat kan få tilladelse til udgang.

Det følger af § 46, stk. 1, at en indsat, hvis hensynet til retshåndhævelsen ikke taler derimod, kan få tilladelse til udgang, når udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn, og der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgangen vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen.

Efter § 46, stk. 4, der blev indført ved lov nr. 641 af 8. juni 2016 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v., straffeloven og retsplejeloven (Styrket indsats mod mobiltelefoner i fængsler m.v.), kan udgang ikke finde sted, hvis den dømte inden for de seneste 3 måneder er ikendt disciplinærstraf for overtrædelse af § 36, stk. 4 (forbud mod mobiltelefoner m.v. i fængsel), eller regler fastsat i medfør heraf. Dog kan der undtagelsesvis gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor.

Efter den foreslåede bestemmelse i *§ 46, stk. 5,* vil udgang, medmindre helt særlige omstændigheder undtagelsesvist taler herfor, ikke kunne finde sted i en periode på 3 måneder, hvis 1) den dømte ikke accepterer de vilkår, der finder anvendelse under strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. § 78 h, stk. 1, nr. 1, hvis 2) den dømte ikke medvirker til en undersøgelse af den dømtes personlige forhold, jf. § 78 h, stk. 2, eller hvis 3) en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol er tilbagekaldt efter § 78 k, stk. 1, nr. 1 eller 4, eller stk. 2.

Baggrunden for en sådan udgangskarantæne er, at straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligt bygger på den forudsætning, at strafudståelse på bopælen som udgangspunkt skal indgå som et fast element i straffuldbyrdelsen, jf. hermed lovforslagets afsnit 4.

Formålet med den foreslåede ordning er at sikre, at det har konsekvenser, såfremt udlændingen ikke vil samarbejde om afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet.

Det manglende samarbejde om straffuldbyrdelsen foreslås derfor at skulle have betydning for forholdene under afsoning i fængsel.

Det manglende samarbejde foreslås at medføre, at den dømte som udgangspunkt får udgangskarantæne i en periode.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at den dømte i en periode på 3 måneder vil være afskåret fra at få udgang. Det medfører, at der under de angivne betingelser ikke vil kunne træffes afgørelse om at tillade udgang, og at en tidligere truffet afgørelse om udgang ikke vil kunne effektueres. Hvis der allerede er meddelt tilladelse til udgang, vil udgangstilladelsen således bortfalde. I så fald må der – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – gives en ny udgangstilladelse, når de 3 måneder er udløbet.

Der vil undtagelsesvist kunne gives tilladelse til udgang, hvis helt særlige omstændigheder taler derfor. Der kan således forekomme situationer, hvor en udgangskarantæne vil være så indgribende for den dømte, at der bør være mulighed for at tillade udgang, inden de 3 måneder er udløbet.

Dette gælder navnlig i tilfælde, hvor der er spørgsmål om udgang til et særligt formål som nævnt i udgangsbekendtgørelsens § 31, stk. 1. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis formålet med udgangen er at deltage i en nærtstående persons begravelse eller lignende.

Det forudsættes i den forbindelse, at kriminalforsorgen foretager denne vurdering efter samme retningslinjer, som ved vurderingen efter § 46, stk. 4, 2. pkt.

Beregningen af 3-månedersperioden foretages efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 6.*

Det følger heraf, at perioden på 3 måneder som udgangspunkt regnes fra fuldbyrdelsens iværksættelse.

I visse tilfælde skal 3-månedersfristen imidlertid regnes fra et senere tidspunkt.

Dette gælder for det første, hvis den dømte efter fuldbyrdelsens iværksættelse meddeler at den pågældende ikke vil medvirke til en undersøgelse af sine personlige forhold, jf. § 78 h, stk. 2. Her regnes 3-månedersfristen fra tidspunktet for afgivelsen af udlændingens meddelelse.

Det gælder for det andet, hvis den dømte efter fuldbyrdelsens iværksættelse får tilbagekaldt afgørelsen om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter § 78 k, stk. 1, nr. 1 eller stk. 2. Her regnes 3-månedersfristen fra tidspunktet for overførsel til fængsel eller arresthus.

Der henvises i øvrigt til afsnit 5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

En udlænding, der idømmes straf for overtrædelse af opholds- og meldepligt vil efter de gældende regler som altovervejende hovedregel skulle afsone hele straffen i fængsel eller arresthus.

Den gældende fodlænkeordning i straffuldbyrdelsens kapitel 13 a giver som altovervejende hovedregel ikke udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste mulighed for at afsone i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet, herunder mulighed for at afsone en del af straffen i fodlænke på bopælen.

Med forslaget indføres derfor en ny måde at fuldbyrde straf på, hvorefter straffen for overtrædelse af opholds-, melde- og underretningspligten – foruden en periode, der afsones i et fængsel eller arresthus – fremover som udgangspunkt skal omfatte en periode, hvor straffen afsones på bopælen i indkvarteringsstedet ved brug af elektronisk fodlænke.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 4.

Til § 78 g

Den foreslåede bestemmelse i *§ 78 g* vedrører anvendelsesområdet for fuldbyrdelse af fængselsstraf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Kompetencen til at træffe afgørelse om fodlænkeafsoning, der i den foreslåede bestemmelse henhører under "justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil", vil blive henlagt til kriminalforsorgsområderne.

Bestemmelsen indebærer, at kriminalforsorgsområdet som udgangspunkt skal træffe afgørelse om, at fodlænkeafsoning skal indgå som et element i fuldbyrdelsen af straf for overtrædelse af udlændingelovens regler om kontrolforanstaltninger. I tilfælde, hvor den pågældende ikke ønsker at samtykke i overholdelse af vilkårene, eller hvor den dømtes forhold taler imod denne fuldbyrdelsesform, jf. § 78 h, vil der dog ikke skulle træffes afgørelse om fodlænkeafsoning.

Afgørelse om afsoning i fodlænke skal træffes snarest muligt efter, at kriminalforsorgen har modtaget underretning fra politidirektøren om, at udlændingen skal udstå fængselsstraf. Den nærmere fordeling af frihedsstraffen mellem afsoning i fængsel og afsoning i fodlænke vil blive fastsat i bekendtgørelsesform, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 g, stk. 2, på grundlag af den fordeling, der fremgår af bilag 2 til lovforslaget.

Den foreslåede bestemmelse omfatter udlændinge på tålt ophold og udlændinge, der er udvist på grund af kriminalitet, jf. herved at udlændingen skal være idømt straf for "overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 og 5, § 42 a stk. 8, 1. pkt. eller § 42 a, stk. 10". Andre grupper af udlændinge er derimod ikke omfattet, uanset at de pågældende idømmes fængselsstraf for overtrædelse af deres forpligtelser. Det drejer sig bl.a. om afviste asylansøgere, der ikke medvirker til udrejsen, og som kan pålægges opholds- og meldepligt efter udlændingelovens regler.

Bestemmelsen finder anvendelse, uanset om udlændingen alene har overtrådt én af de pålagte kontrolforanstaltninger, eller om overtrædelsen omfatter flere forskellige kontrolforanstaltninger. Er der f.eks. tale om, at udlændingen løbende har overholdt sin opholds- og underretningspligt, men ikke sin meldepligt, omfatter den foreslåede bestemmelse også den idømte straf for overtrædelse af meldepligten.

Det er en forudsætning for afgørelse om fodlænkeordning efter den foreslåede ordning, at Udlændingestyrelsen har pålagt den pågældende udlænding opholdspligt efter udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt. I de særlige tilfælde, hvor udlændinge f.eks. alene er pålagt meldepligt, men ikke opholdspligt, og har bopæl uden for indkvarteringsstedet, vil den foreslåede ordning ikke finde anvendelse.

Med "det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold", menes således det indkvarteringssted, hvor Udlændingestyrelsen i henhold til § 42 a, stk. 8, 1. pkt., har pålagt udlændingen at tage ophold. Det vil som udgangspunkt være Udrejsecenter Kærshovedgård, og det forudsættes med lovforslaget, at fodlænkeafsoning afvikles i dette udrejsecenter.

Er udlændingen undtagelsesvist pålagt at tage ophold i et andet indkvarteringssted, forudsættes det, at Udlændingestyrelsen, inden straffuldbyrdelsen iværksættes, træffer afgørelse om opholdspligt i Udrejsecenter Kærshovedgård.

Er udlændingen på grund af sygdom m.v. pålagt at tage ophold i en anden institution end et udrejsecenter, vil den foreslåede ordning ligeledes ikke finde anvendelse. Er der for en sådan udlænding behov for at

tage hensyn til den pågældendes sygdom m.v. i forbindelse med straffuldbyrdelse, vil dette kunne ske efter de almindelige regler i straffuldbyrdelsesloven om straffuldbyrdelse i kriminalforsorgens pensioner eller institutioner uden for kriminalforsorgen.

Udlændingens "bopæl" vil omfatte det værelse, som udlændingen har fået anvist eller får anvist. Udlændingens bopæl vil endvidere omfatte fælles sanitære faciliteter, i det omfang disse ikke er etableret i direkte tilknytning til værelset. Er der i den bygning, hvor udlændingens værelse ligger, et fælles tv- og aktivitetsrum eller lignende, vil dette også skulle henregnes som en del af en udlændingens bopæl. Udendørsarealer, som ligger i umiddelbar tilknytning til bygningen, vil også være omfattet.

En udlænding, der afsoner i fodlænke i indkvarteringsstedet, vil ikke under afsoningen være omfattet af udlændingelovens regler om opholds-, melde- og underretningspligt, uanset at den pågældende opholder sig i det indkvarteringssted, hvor den pågældende i øvrigt skal tage ophold.

Når afsoningen af en idømt straf nærmer sig sin afslutning, skal Udlændingestyrelsen og politiet tage stilling til, om det tidligere meddelte pålæg om opholds-, melde- og underretningspligt skal videreføres uændret efter løsladelsen, eller om der er behov for at foretage ændringer. Som udgangspunkt vil det hidtidige pålæg kunne videreføres uændret, men der kan være behov for at skærpe et pålæg, f.eks. hvis udlændingen har været pålagt meldepligt et mindre antal dage om ugen, men groft har overtrådt påbuddet og andre pålagte kontrolforanstaltninger, og hvor der derfor kan være behov for at skærpe påbuddet om meldepligt, således at myndighederne er bekendt med den pågældendes opholdssted.

De administrative forskrifter, som vil blive udstedt i medfør af den foreslåede *§ 78 g, stk. 2*, vedrører regler om den administrative behandling af sager om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, herunder om overførsel mellem afsoningsformer.

Det vil endvidere omfatte nærmere regler om varigheden af den strafperiode, der skal afsones i fængsel, og varigheden af den periode, der skal afsones i fodlænke. Som der er nærmere redegjort for under pkt. 4.3.5.3 i de almindelige bemærkninger, vil fordelingen af straffen udgøre et vejledende udgangspunkt. I tilfælde, hvor antallet af dage, der rent faktisk skal afsones, som følge af straffeberegningsreglerne adskiller sig fra det antal, der er forudsat i skemaet, vil den dømte skulle afsone det angivne antal dage i fængsel, der er anført i skemaet, hvorefter den herefter udestående straf skal afsones i fodlænke.

Reglerne herom vil blive fastsat på baggrund af bilag 2 til dette lovforslag. Der vil endvidere blive fastsat nærmere regler om afsoning af kortere frihedsstraffe, hvor afsoning i fodlænke som udgangspunkt ikke skal indgå, og som derfor skal fuldbyrdes efter de almindelige regler for fuldbyrdelse af fængselsstraf.

De administrative forskrifter vil endvidere bl.a. omfatte nærmere regler om gennemførelse af egnethedsundersøgelse, udarbejdelse af aktivitetsskema og tilsyn og kontrol.

Der vil desuden blive fastsat regler om de tilfælde, hvor en udlænding er varetægtsfængslet, og spørgsmålet om fradrag i straffeperiodens fordeling mellem afsoning og afsoning i fodlænke. Fradrag i straffeperioden som følge af varetægtsfængslingen vil ske efter de almindelige regler herom. De administrative regler vil blive udarbejdet således, at varetægtsfængsling vil føre til, at udlændingen vil skulle afsone en mindre del af straffen i fængsel eller slet ikke afsone i fængsel. Den dømte kan således påbegynde strafudståelse i fodlænke på indkvarteringsstedet, hvis der på grund af lang varetægtsfængsling kun resterer ganske

kort tid til forventet prøveløsladelse og den dømte i øvrigt har uproblematiske forhold og har været varetægtsfængslet i fodlænke uden problemer.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 4.3.1, 4.3.5.1, 4.3.5.3 og 4.3.6.

Til § 78 h

Betingelser for afgørelse om fuldbyrdelse af straf på bopælen

Det klare udgangspunkt efter den foreslåede ordning er, at strafudståelse på bopælen skal indgå i straffuldbyrdelsesforløbet.

Den foreslåede bestemmelse i *§ 78 h* regulerer spørgsmålet om, i hvilke tilfælde strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet ikke skal indgå i straffuldbyrdelsen.

Efter *stk. 1, nr. 1,* skal fodlænkeafsoning ikke indgå i straffen, hvis udlændingen ikke ønsker at give samtykke til at overholde de vilkår, der finder anvendelse under strafudståelse, jf. § 78 i.

Det forudsættes, at kriminalforsorgen, så snart kriminalforsorgen har modtaget meddelelse om, at den pågældende person skal udstå fængselsstraf, orienterer den dømte om, at fuldbyrdelse af fængselsstraffen skal omfatte strafudståelse på bopælen, og i den forbindelse underretter den dømte om vilkårene for udståelse af straf på bopælen. På dette grundlag vil den dømte herefter kunne tage nærmere stilling til, om vedkommende ønsker at acceptere vilkårene for fodlænkeafsoning.

Udlændingens samtykke vil kunne indhentes skriftligt eller mundtligt. Den enkelte udlænding skal tilkendegive, om denne kan acceptere vilkårene, eller om udlændingen afviser at overholde vilkårene. Kriminalforsorgen kan fastsætte en kort frist for, hvornår udlændingen senest skal have besluttet, om denne ønsker at acceptere vilkårene. Det forudsættes, at fristen fastsættes til højst en uge.

Disse regler vil blive fastsat i medfør af de foreslåede regler i § 78 g, stk. 2.

Såfremt den pågældende udlænding nægter at acceptere vilkårene, vil afsoning i fodlænke ikke kunne indgå i straffuldbyrdelsen.

Efter *stk. 1, nr. 2*, skal fodlænkeafsoning ikke indgå i straffen, hvis denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig.

Bestemmelsen indebærer, at afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet ikke skal indgå i straffuldbyrdelsen, hvis den pågældende fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke er hensigtsmæssig, herunder hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for straffuldbyrdelse på bopælen.

En afgørelse herom beror på en konkret vurdering af den dømtes forhold i hvert enkelt tilfælde.

Det forudsættes, at det alene er i tilfælde, hvor den dømtes forhold taler væsentligt imod afsoning i fodlænke i indkvarteringsstedet, at denne fuldbyrdelsesform ikke skal finde anvendelse.

En antagelse om, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, der gælder for strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, kan f.eks. være begrundet i, at udlændingen tidligere har undladt at overholde vilkårene.

Antagelsen kan endvidere være begrundet i, at der vurderes at være risiko for, at den dømte vil begå ny kriminalitet. I denne vurdering indgår den begåede kriminalitet, den dømtes relevante tidligere forstraffe, eventuelle verserende sager og erfaringer fra tidligere strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol. Der kan også lægges vægt på oplysninger, som politiet måtte fremkomme med angående den pågældendes tilhørsforhold til grupper af personer, der udviser et adfærdsmønster præget af kriminalitet.

Særligt for så vidt angår forstraffe bemærkes, at tidligere straffe for overtrædelse af udlændingelovens regler om opholds-, melde- og underretningspligt ikke skal indgå i vurderingen af, om strafudståelse på bopælen må anses for en hensigtsmæssig fuldbyrdelsesform. Det skyldes, at den foreslåede ordning bygger på den forudsætning, at afsoning i fodlænke skal indgå i strafudståelsen også i gentagelsestilfælde. Det samme gælder eventuel idømt kriminalitet, der har foranlediget, at den dømte er henvist til tålt ophold eller er udvist af landet.

Endvidere kan det tillægges betydning, hvis en udlænding tidligere er straffet for at begå vold i indkvarteringsstedet, idet dette kan tale imod, at afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet skal indgå i straffuldbyrdelsen.

Derimod vil kriminalforsorgen kunne lægge vægt på, hvorledes en tidligere straf for overtrædelse af opholds-, melde- eller underretningspligten er forløbet.

Afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet bør herudover ikke indgå i straffuldbyrdelsen, hvis den dømte f.eks. på grund af et massivt alkoholmisbrug eller et misbrug af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, må antages at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for denne afsoningsform.

Også i tilfælde, hvor den dømte har accepteret at ville overholde de vilkår, der gælder for afsoning i fodlænke, vil kriminalforsorgen efter den foreslåede bestemmelse imidlertid kunne undlade at træffe afgørelse om fodlænkeafsoning ud fra en antagelse om, at den dømte ikke vil overholde vilkårene. En meddelt accept fra udlændingen vil tale for afsoning i fodlænke, men vil ikke i sig selv være tilstrækkeligt til, at kriminalforsorgen kan lægge til grund, at denne fuldbyrdelsesform må anses for at være hensigtsmæssig. Det kan navnlig være tilfældet, hvis der skønnes at være risiko for, at den dømte vil begå ny kriminalitet under afsoningsforløbet.

Såfremt kriminalforsorgen har kendskab til den dømte og allerede på dette grundlag kan konstatere, at afsoning i fodlænke ikke kan anses for at være en hensigtsmæssig fuldbyrdelsesform, vil der ikke være behov for at forsøge at indhente udlændingens accept.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan kriminalforsorgen foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold (en egnethedsundersøgelse), såfremt forholdene væsentligt taler herfor.

Der følger ikke af bestemmelsen noget krav om, at kriminalforsorgen i hvert enkelt tilfælde skal foretage en undersøgelse af den dømtes personlige forhold med henblik på at undersøge, om den dømte opfylder betingelserne for afsoning i fodlænke (egnethedsundersøgelse).

Bestemmelsen giver kriminalforsorgen mulighed for efter en konkret vurdering at træffe beslutning om, hvorvidt der er anledning til at iværksætte en sådan undersøgelse. Kriminalforsorgen kan i den forbindelse – på baggrund af, at den pågældende tidligere har afsonet straf, eller fordi udlændingen har opholdt sig i indkvarteringsstedet, hvor kriminalforsorgen er operatør – allerede være bekendt med den pågældendes personliges forhold og vil på den baggrund kunne vurdere, om der er behov for at iværksætte en undersøgelse med henblik på at indhente yderligere oplysninger.

Forhold, der kan tale for gennemførelse af en undersøgelse, kan navnlig være en væsentlig mistanke om, at den pågældende er massiv misbruger af alkohol eller euforiserende stoffer, og hvor der er behov for at undersøge dette nærmere. Undersøgelsen vil derfor kunne gennemføres med henblik på at afdække, om den pågældende har et massivt misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer.

Finder kriminalforsorgen, at der ikke er behov for at indhente yderligere oplysninger om den pågældende, vil kriminalforsorgen kunne træffe afgørelse om, hvorvidt betingelserne for fodlænkeafsoning er opfyldt, på det foreliggende grundlag. Den enkelte udlænding har ikke krav på at få gennemført en egnethedsundersøgelse.

Kriminalforsorgen kan endvidere beslutte at gennemføre undersøgelsen, efter at den pågældende er påbegyndt afsoning af straf i fængsel, men inden den pågældende er overført til afsoning i fodlænke i indkvarteringsstedet. For at sikre en hurtig iværksættelse af den første del af straffuldbyrdelsen vil kriminalforsorgen således kunne afvente gennemførelse af egnethedsundersøgelsen. Det kan bl.a. også være relevant i tilfælde, hvor der umiddelbart ikke skønnes at være behov for at gennemføre undersøgelsen, men hvor kriminalforsorgen under afsoningen i fængsel bliver opmærksom på forhold vedrørende den pågældende dømte, der kræver nærmere undersøgelse.

Konstaterer kriminalforsorgen på grundlag af en sådan senere undersøgelse, at betingelserne for fodlænkeafsoning ikke er opfyldt, vil afsoning i fodlænke ikke skulle indgå i fuldbyrdelsesforløbet.

En undersøgelse, der gennemføres efter den foreslåede bestemmelse, vil navnlig omfatte den dømtes fysiske og psykiske tilstand. Der er derimod ikke behov for nærmere at undersøge den dømtes bolig- og beskæftigelsesforhold, idet disse forhold ikke indgår som betingelse for afsoning i fodlænke efter den foreslåede ordning, jf. afsnit 4.3.2.2.

Det følger af *stk. 3*, at hvis kriminalforsorgen beslutter, at der skal gennemføres en egnethedsundersøgelse, og nægter udlændingen at deltage heri, vil der ikke kunne træffes afgørelse om afsoning i fodlænke, og hele den idømte fængselsstraf skal i stedet afsones i fængsel.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.3.2.

Til § 78 i

Vilkår

Bestemmelsen fastlægger, hvilke vilkår der skal gælde under strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet.

Overtrædelse af vilkårene vil efter omstændighederne kunne medføre, at afgørelsen om afsoning i fodlænke tilbagekaldes med den følge, at den dømte skal afsone den resterende del af straffen i fængsel eller arresthus.

De fastsatte vilkår svarer som udgangspunkt til de vilkår, der finder anvendelse ved strafudståelse på bopælen efter den almindelige ordning i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

Efter *stk. 1, nr. 1*, foreslås fastsat som vilkår, at den dømte ikke begår strafbart forhold i fuldbyrdelsesperioden.

Det foreslås endvidere i *stk. 2, nr. 2*, fastsat som et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden kun forlader bopælen i indkvarteringsstedet inden for de af kriminalforsorgsområdet fastsatte tidsrum.

Kriminalforsorgsområdet vil inden fuldbyrdelsens iværksættelse udarbejde et aktivitetsskema for den dømte. Af skemaet vil det bl.a. fremgå inden for, hvilke tidsrum den dømte har pligt til at opholde sig på bopælen, inden for hvilke tidsrum den dømte skal befinde sig på indkvarteringsstedet med henblik på deltagelse i aktiviteter i form af aktivering og undervisning, samt inden for hvilke tidsrum den dømte skal deltage i behandling, kontrolbesøg hos kriminalforsorgsområdet m.v.

Ligesom det er tilfældet efter den almindelige fodlænkeordning, vil det i den dømtes aktivitetsskema endvidere blive fastsat, inden for hvilke tidsrum den dømte kan forlade bopælen i indkvarteringsstedet med henblik på foretagelse af personlige ærinder (op til 4 timer ugentligt) eller med henblik på at deltage i aktiviteter af generel resocialiserende karakter (også op til 4 timer ugentligt). Aktiviteter af generel resocialiserende karakter kan omfatte deltagelse i religiøse handlinger (gudstjenester, fredagsbøn m.v.), visse aktiviteter med egne børn (som f.eks. at deltage i skole/hjem-samtaler, følge børnene til bibliotek, børnefødselsdage m.v.) eller deltagelse i sports- eller fritidsaktiviteter eller lignende. Der bør som udgangspunkt være tale om aktiviteter, som den dømte i forvejen deltog i forud for afsoningen.

I aktivitetsskemaet vil det også blive fastsat, at den dømte på dage, hvor den pågældende ikke har aktiviteter uden for sin bopæl (f.eks. i weekender og på helligdage), har tilladelse til dagligt ophold af en vis varighed uden for boligen. Dette kan i den første måned af afsoningen ske i 2 timer dagligt, i den 2. måned af afsoningen i 3 timer dagligt, i den 3. og 4. måned af afsoningen i 6 timer dagligt og i den 5. og 6. måned af afsoningen i 8 timer dagligt. Har den dømte flere end 2 aktivitetsfrie dage på en uge, kan den pågældende på de øvrige aktivitetsfrie dage opholde sig uden for bopælen i 2 timer.

Har den pågældende adgang til ophold uden for bopælen, vil den pågældende kunne opholde sig i andre dele af indkvarteringsstedet eller uden for dette.

Derudover vil det i aktivitetsskemaet blive fastsat, at den dømte har tilladelse til at forlade bopælen i indkvarteringsstedet i højst 1 time i forbindelse med servering af morgenmad, frokost og aftensmad. Det forudsættes, at udlændingen i den forbindelse alene kan tage ophold i det cafeteria m.v., hvor de pågældende måltider serveres.

Efter forslaget til *stk. 1, nr. 3,* er det desuden et vilkår, at den dømte, når denne forlader bopælen for at deltage i aktiviteter, kun forlader bopælen i indkvarteringsstedet for at deltage i aktiviteter, som tilsynsmyndigheden har godkendt, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 i, stk. 1, nr. 3. Som anført ovenfor vil det af den dømtes aktivitetsskema bl.a. fremgå, hvor den pågældende i fuldbyrdelsesperioden skal befinde sig på ethvert givent tidspunkt.

De nærmere regler om adgangen til at forlade bopælen vil blive fastsat i medfør af § 78 i, stk. 3.

Det er efter forslaget herudover et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, herunder f.eks. dopingmidler, jf. *stk. 1, nr. 4*.

Efter den foreslåede *stk. 1, nr. 5*, er det et vilkår, at den dømte udfører aktiviteter efter kriminalforsorgsområdets nærmere beslutning og ikke helt eller delvis udebliver fra de aktiviteter, som den pågældende skal deltage i. Der overlades i den forbindelse kriminalforsorgen et skøn til at vurdere, om det er tilstrækkeligt at give en advarsel eller at indskærpe over for udlændingen, at aktiviteterne skal overholdes, i tilfælde, hvor overtrædelsen er af helt bagatelagtig karakter.

Som det er anført ovenfor under afsnit 4.3.7 i de almindelige bemærkninger, skal de aktiviteter, der skal tilbydes en udlænding, der afsoner i fodlænke, som udgangspunkt svare til de aktiviteter, der efter udlændingeloven normalt tilbydes udlændinge, der opholder sig på et indkvarteringssted.

Reglerne om aktivering og undervisning af udlændinge, der er indkvarteret på et indkvarteringssted efter udlændingelovens regler, er fastsat i udlændingelovens §§ 42 c-42 f og er nærmere reguleret i bekendtgørelse nr. 497 af 3. maj 2010 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.fl. med senere ændringer.

De nærmere regler om indholdet af de aktiviteter, som den dømte i fuldbyrdelsesperioden skal udføre, vil blive fastsat i medfør af § 78 i, stk. 3.

De aktiviteter, som udlændingen kan tilbydes efter udlændingeloven, omfatter udførelse af driftsopgaver i indkvarteringsstedet og deltagelse i aktivering og undervisning.

Driftsopgaver i indkvarteringsstedet omfatter udførelsen af nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstederne, jf. § 42 d. Nødvendige opgaver kan f.eks. være madlavning, rengøring, oprydning og pasning af indendørs og udendørs arealer.

Aktivering kan omfatte udførelse af andre opgaver, der er forbundet med driften af indkvarteringsstedet (intern aktivering), og deltagelse i intern produktionsvirksomhed, særskilt tilrettelagt praktik af kortere varighed og ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet arbejde, jf. § 42 e.

Undervisning kan omfatte undervisning i engelsk sprog eller modersmålsundervisning samt undervisning i fag, som bibringer udlændingen færdigheder, der kan hjælpe til at starte selvstændig virksomhed eller opnå beskæftigelse i hjemlandet, jf. § 42 f. Undervisning i dansk kan kun tilbydes, hvis det er nødvendigt for gennemførelse af praktikophold uden for indkvarteringsstedet eller for deltagelse uden for indkvarteringsstedet i ulønnet humanitært arbejde eller andet ulønnet frivilligt arbejde.

Herudover kan der tilbydes deltagelse i særskilt tilrettelagt aktivering, som ikke er omfattet af de ovennævnte muligheder, hvis ganske særlige grunde taler derfor, jf. § 42 e, stk. 3. Denne adgang forudsættes anvendt i forhold til bl.a. udlændinge, som på grund af sygdom eller høj alder ikke kan følge de almindelige aktiverings- og undervisningsforløb.

Omfanget og det nærmere indhold af aktiviteterne fastlægges af kriminalforsorgen.

Der skal i videst muligt omfang tages hensyn til udlændingens kompetencer. Det nærmere omfang og indhold vil endvidere blive fastlagt under hensyn til de praktiske muligheder for at tilbyde aktiviteter, herunder under hensyn til den tidsmæssige varighed af afsoningsperioden. En aktivitet, der er påbegyndt under afsoningsperioden, vil dog kunne fortsættes efter løsladelse, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt.

I den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 6,* er det fastsat, at det desuden er et vilkår, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden undergiver sig kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., samt overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet med den dømte.

Som anført nedenfor under afsnit 4.3.8 vil tilsynet med den dømte i fuldbyrdelsesperioden blive gennemført af kriminalforsorgsområdet, jf. den foreslåede bestemmelse i *§ 78 j, stk. 1*. Tilsynsarbejdet over for udlændinge, der afsoner i fodlænke efter den foreslåede ordning, har generelt to funktioner, dels at støtte og vejlede den dømte med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for fremover at opfylde de pålagte kontrolforpligtelser og for at leve en kriminalitetsfri tilværelse, dels at udøve kontrol med, at den dømte overholder de vilkår, som gælder for straffuldbyrdelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Tilsynet med den dømte i fuldbyrdelsesperioden vil ikke blot bestå i elektronisk overvågning, men ligeledes i bl.a. uanmeldte kontrolbesøg på bopælen i indkvarteringsstedet og kontrolopkald pr. telefon.

Uanmeldte kontrolbesøg på bopælen i indkvarteringsstedet har flere formål. Dels vil tilsynsmyndigheden være i tæt kontakt med den dømte med henblik på at yde den pågældende støtte og vejledning i fuldbyrdelsesperioden, dels vil tilsynsmyndigheden løbende kontrollere, at det elektroniske overvågningssystem fungerer, som det skal, og dels vil tilsynsmyndigheden kontrollere, at den dømte overholder vilkårene for fuldbyrdelsen. Der vil således under uanmeldte kontrolbesøg kunne foretages udåndingsprøver på den dømte, ligesom den dømte vil kunne pålægges at aflægge urinprøver til kontrol med, om den dømte indtager alkohol eller bruger euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Hyppigheden af uanmeldte kontrolbesøg afgøres af tilsynsmyndigheden efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde. Det forudsættes imidlertid, at der foretages 1-3 ugentlige uanmeldte kontrolbesøg på den dømtes bopæl i indkvarteringsstedet eller flere, hvis forholdene tilsiger det.

Kontrolbesøg vil ligeledes kunne finde sted i forbindelse med udlændingens deltagelse i aktiviteter.

Efter den foreslåede *stk. 1, nr. 7*, er det desuden et vilkår, at den dømte holder tilsynsmyndigheden underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen i indkvarteringsstedet og møder hos tilsynsmyndigheden efter dennes nærmere bestemmelse. Som det er anført under afsnit 4.3.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger, kan en tilladelse til strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet med elektronisk fodlænke m.v. tilbagekaldes, hvis den dømte ikke længere opfylder betingelserne for at udstå den idømte fængselsstraf på bopælen i indkvarteringsstedet. Det er derfor fundet nødvendigt at fastsætte som vilkår, at den dømte skal holde tilsynsmyndigheden underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen i indkvarteringsstedet.

Ligesom det er tilfældet med antallet af uanmeldte besøg, udtagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v., overlades det til tilsynsmyndigheden at bestemme konkret i hvert enkelt tilfælde, hvor ofte den dømte skal møde op hos tilsynsmyndigheden.

Efter den foreslåede *§ 78 i, stk. 2* kan tilsynsmyndigheden fastsætte andre vilkår, som tilsynsmyndigheden måtte finde hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling, eller at den pågældende underkaster sig behandling mod misbrug af euforiserende stoffer.

Er det i forbindelse med egnethedsundersøgelsen af den dømte, jf. ovenfor under afsnit. 4.3.4, blevet afdækket, at den dømte har et behandlingskrævende alkoholmisbrug, skal der i en tilladelse til strafudståelse på bopælen som hovedregel fastsættes vilkår om, at den dømte underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling.

Kriminalforsorgen kan herudover f.eks. fastsætte vilkår om, at en dømt, der har psykiske problemer, skal undergive sig behandling.

Er den idømte straf så kort, at det ikke har noget formål at fastsætte vilkår om behandling som nævnt ovenfor, vil sådanne vilkår kunne undlades. Som anført under afsnit 4.3.2 ovenfor, bør der ikke træffes afgørelse om strafudståelse på bopælen, hvis den dømte f.eks. på grund af et massivt alkoholmisbrug eller misbrug af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning, vurderes at være ude af stand til at overholde de vilkår, der gælder for denne afsoningsform.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* fastsætter justitsministeren efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om de tidsrum, hvor den dømte kan forlade bopælen, om indholdet af de aktiviteter, som den dømte i fuldbyrdelsesperioden skal udføre, og om udbetaling af ydelser herfor.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger til afsnit 4.3.4, 4.3.7 og 4.3.8.

Til 78 j

Tilsyn og kontrol med straffuldbyrdelsen på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol

Efter *stk. 1, 1. pkt.*, fører kriminalforsorgen tilsyn med den dømte i den periode, hvor udlændingen afsoner i fodlænke, herunder tilsyn med, om den dømte overholder de fastsatte vilkår for strafudståelse i fodlænke.

Tilsynet vil blive gennemført af kriminalforsorgsområdet.

Tilsynet har til formål at udøve kontrol med, om den dømte overholder vilkårene for straffuldbyrdelse på bopælen i indkvarteringsstedet, og at forbedre den pågældendes muligheder for fremover at overholde de pålagte kontrolforpligtelser og i øvrige leve en kriminalitetsfri tilværelse. Det forudsættes i den forbindelse, at tilsynet så vidt muligt understøtter, at den pågældende dømte fremover kan overholde sine udlændingeretlige kontrolforpligtelser og i øvrigt leve en kriminalitetsfri tilværelse.

For den dømte indebærer tilsynet, at den pågældende har pligt til at overholde de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelse af tilsynet, herunder holde kriminalforsorgen underrettet om forhold af betydning for strafudståelsen.

Kriminalforsorgen skal, inden fuldbyrdelsen iværksættes, vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om afgrænsningen af den pågældende bolig i indkvarteringsstedet og om virkninger af vilkårsovertrædelser, jf. hertil *stk. 1, 2. pkt.*

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* kan justitsministeren efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren fastsætte regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* fastsætter justitsministeren efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af elektronisk kontrol.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 4.3.8.

Til 78 k

Tilbagekaldelse af tilladelse

Efter den foreslåede bestemmelse kan en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol tilbagekaldes i en række tilfælde.

Kompetencen til at tilbagekalde en sådan tilladelse henlægges – som det er tilfældet med kompetencen til at træffe afgørelse om afsoning i fodlænke – til kriminalforsorgsområdet som straffuldbyrdelsesmyndighed.

Det forudsættes, at kriminalforsorgsområdet snarest muligt efter at være blevet opmærksom på f.eks. en vilkårsovertrædelse træffer afgørelse om, hvorvidt afgørelsen skal tilbagekaldes.

Inden der træffes afgørelse om tilbagekaldelse, skal den dømte efter almindelige forvaltningsretlige regler have lejlighed til at udtale sig. Den dømte bør i den forbindelse meddeles en frist til at fremsætte eventuelle bemærkninger, men en sådan frist kan efter omstændighederne være meget kort.

I *stk. 1, nr. 1,* er det fastsat, at en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes, hvis den dømte anmoder herom.

I *stk. 1, nr. 2,* er det fastsat, at en afgørelse om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes, hvis den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold. Det forudsættes, at der kun kan ske tilbagekaldelse ved strafbare forhold af grovere karakter.

Om tilbagekaldelse bør finde sted, vil afhænge af en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Er den begåede lovovertrædelse af mindre alvorlig karakter – f.eks. en bøde for kørsel på cykel uden lys eller lignende – bør tilbagekaldelse ikke finde sted.

Tilbagekaldelse vil kunne finde sted, både hvor det strafbare forhold er begået i tidsrummet mellem, at afgørelsen om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet blev truffet, og fuldbyrdelsen iværksættes, og hvor det strafbare forhold er begået forud for afgørelsen, herunder i tilfælde, hvor det strafbare forhold er begået forud for den dom, som afgørelsen om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet med elektronisk fodlænke vedrører. Dette gælder, også selv om den pågældende endnu ikke er blevet dømt for det strafbare forhold. Tilbagekaldelse kan endvidere finde sted, hvis den nye verserende sag findes at medføre en sådan ændring af den dømtes personlige forhold, at fodlænkeafsoning ikke længere findes hensigtsmæssig, jf. den foreslåede bestemmelse i § 78 h, stk. 2.

Er der tale om, at den pågældende udlænding har overtrådt sin opholds-, melde- eller underretningspligt, vil der dog ikke skulle ske tilbagekaldelse.

Efter *stk. 1, nr. 3,* kan en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet med elektronisk fodlænke endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, som den meddelte tilladelse vedrører. En sådan frihedsberøvelse kan f.eks. bestå i anholdelse eller varetægtsfængsling i mere end 24 timer.

Er der ikke grundlag for at opretholde frihedsberøvelsen, vil den pågældende som udgangspunkt skulle tilbage til afsoning i fodlænke i indkvarteringsstedet.

Efter *stk. 1, nr. 4*, kan en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet tilbagekaldes, hvis den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse ikke er til stede på bopælen i indkvarteringsstedet.

Efter *stk. 2, 1. pkt.,* kan en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet desuden tilbagekaldes, hvis den dømte overtræder de i § 78 i nævnte vilkår. Det samme gælder, hvis den dømte overtræder vilkår fastsat i medfør af § 78 i, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd, jf. *stk. 2, 2. pkt.*

Det beror på et konkret skøn, om der er sket en vilkårsovertrædelse, der skal medføre tilbagekaldelse.

Som udgangspunkt skal afgørelsen dog tilbagekaldes, hvis den dømte ikke opholder sig på sin bopæl i indkvarteringsstedet inden for de fastsatte tidsrum, udebliver helt eller delvis fra de aktiviteter, som den pågældende skal deltage i, ikke møder op til et eventuelt behandlingsprogram eller ikke overholder vilkåret om ikke at indtage alkohol eller euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Er den dømtes overtrædelse enkeltstående og af helt bagatelagtig karakter, eller foreligger der i øvrigt særlige omstændigheder, kan tilbagekaldelse af afgørelsen om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet også undlades.

Efter et konkret skøn kan der anlægges en vis forhøjet tolerance over for vilkårsovertrædelser. Det gælder f.eks. i tilfælde, hvor det konstateres, at den dømte har overtrådt afsoningsvilkårene ved at indtage en mindre mængde alkohol. Det gælder f.eks. også, hvis udlændingen møder for sent op til de pålagte aktiviteter, og hvor der alene er tale om en mindre forsinkelse, eller det kun sker et mindre antal gange.

I sådanne tilfælde er det muligt at undlade at tilbagekalde afgørelsen om fodlænkeafsoningen, hvis afsoningsforløbet i øvrigt vurderes som velfungerende, eller hvis tilbagekaldelsen må anses som et uproportionalt indgreb sammenlignet med vilkårsovertrædelsen. Det skal også indgå i vurderingen, om hensynet til at forbedre udlændingens muligheder for fremover at opfylde sine forpligtelser efter udlændingeloven og i øvrigt leve en kriminalitetsfri tilværelse taler for fortsat afsoning i fodlænke.

Tilbagekaldelse vil i sådanne tilfælde kunne undlades, også selv om vilkårsovertrædelsen ikke er helt enkeltstående og bagatelagtig. I stedet er der som alternativ reaktion mulighed for at indskærpe vilkårene for fodlænkeafsoning og reglerne om tilbagekaldelse, ligesom der kan fastsættes yderligere vilkår for afsoningen i medfør af den foreslåede bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 78 i, stk. 2. Der er således tale om en samlet vurdering af en række momenter.

Det bemærkes, at den forhøjede tolerance ikke skal anlægges over for vilkårsovertrædelser, der består i indtagelse af euforiserende stoffer, som det efter den almindelige lovgivning er forbudt at besidde.

Efter bestemmelsen i *stk. 3* skal den dømte snarest muligt underrettes om tilbagekaldelse af afgørelsen om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet. Det forudsættes, at den dømte så vidt muligt underrettes om afgørelsen samme dag, som afgørelsen er truffet.

Som anført under pkt. 4.3.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger, skal den dømte, hvis straffuldbyrdelsen på bopælen i indkvarteringsstedet er iværksat på det tidspunkt, hvor afgørelsen tilbagekaldes, overføres til afsoning af den resterende del af straffen i umiddelbar forbindelse med, at den pågældende underrettes om afgørelsen. Er straffuldbyrdelsen endnu ikke iværksat, skal den dømte indsættes til afsoning i fængsel eller arresthus snarest muligt.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger i afsnit 4.3.9.

Til § 78 l

Bestemmelsen vedrører spørgsmålet om overførsel af den dømte til fængsel eller arresthus efter tilbagekaldelse af en afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Bestemmelsen regulerer endvidere kriminalforsorgsområdets mulighed for at træffe bestemmelse om midlertidig overførsel af den dømte til fængsel eller arresthus.

I bestemmelsen i *stk. 1* er det fastsat, at den dømte skal overføres til fængsel eller arresthus, hvis afgørelsen om udståelse af straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol tilbagekaldes efter fuldbyrdelsens iværksættelse.

Som anført under afsnit 4.3.9 i lovforslagets almindelige bemærkninger er det forudsat, at der hurtigt gribes ind over for dømte, hvis tilladelse til strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet tilbagekaldes.

Efter bestemmelsen i *stk. 2, 1. pkt.,* kan kriminalforsorgsområdet bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til fængsel eller arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Muligheden for at træffe afgørelse om midlertidig overførsel har til formål at sikre, at dømte, der har begået åbenbare og alvorlige overtrædelser af de vilkår, som gælder for straffuldbyrdelse på bopælen i indkvarteringsstedet, samt dømte, der ikke længere opfylder betingelserne herfor eller udviser en sådan adfærd, at de nødvendige tilsyns- og kontrolforanstaltninger ikke kan gennemføres, straks overføres til fængsel eller arresthus.

Bestemmelsen i *stk. 3* indeholder en bemyndigelse for justitsministeren til efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren at fastsætte nærmere regler om overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.

Det foreslås, at bestemmelsen vil blive anvendt til administrativt at fastsætte regler om midlertidig overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.

Bestemmelsen vil endvidere blive anvendt til at fastsætte regler om overførsel fra afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet eller åbent fængsel til et lukket fængsel i de tilfælde, hvor der opstår udsigt til, at den pågældende vil kunne udsendes, og der derfor skal træffes afgørelse om løsladelse ved straksudsendelse, jf. den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 62 a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 4.3.5.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Efter straffuldbyrdelseslovens § 106, stk. 1, har en indsat ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, såfremt den indsatte uforskyldt har 1) udstået fængselsstraf i for lang tid, 2) været anbragt i forhørscelle, strafcelle eller sikringscelle eller 3) været udelukket fra fællesskab.

Efter § 106, stk. 2, har en dømt, der har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol,

ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, hvis den dømte uforskyldt har udstået straf i for lang tid.

Der er tale om en obligatorisk erstatning på objektivt grundlag.

Med indførslen af muligheden for udståelse af straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol skal det sikres, at også udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste har ret til erstatning, såfremt den pågældende uforskyldt kommer til at udstå frihedsstraf i for lang tid.

Efter den foreslåede ændring af *§ 106, stk. 2,* har en dømt, der udstår straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, og som uforskyldt kommer til at udstå frihedsstraf i for lang tid, f.eks. i tilfælde, hvor kriminalforsorgen har foretaget en fejlagtig straffetidsberegning, ret til erstatning.

Det sikrer, at udlændinge på tålt ophold og kriminelle udviste, der afsoner straf efter kapitel 13 b i straffuldbyrdelsesloven, vil have samme adgang til erstatning som personer, der afsoner straf efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a.

Der er tale om obligatorisk erstatning på objektivt grundlag.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 4.3.11.

Til § 3

Til nr. 1

Efter straffelovens § 124, stk. 1, straffes den, der flygter som anholdt eller fængslet, med bøde eller fængsel indtil 2 år. Efter § 124, stk. 5, omfatter strafbestemmelsen i stk. 1 også en række andre former for afsoning m.v., der har karakter af frihedsberøvelse.

Det er efter bestemmelsens ordlyd som udgangspunkt uden betydning, om afgørelsen om varetægtsfængslingen er truffet efter retsplejelovens regler eller efter regler i særlovgivningen om adgang til varetægtsfængsling.

I forarbejderne til bestemmelsen i § 124 er det dog forudsat, at straffelovens § 124 ikke finder anvendelse i det tilfælde, hvor en udlænding er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35. Tilsvarende gælder en udlænding, der er administrativt frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36.

Den foreslåede ændring indebærer, at det præciseres, at flugt fra varetægtsfængsling efter udlændingelovens § 35 og flugt fra frihedsberøvelse efter udlændingelovens § 36 ikke er omfattet af straffelovens § 124.

Undvigelse under varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 35 a vil derimod være omfattet af strafansvaret.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 9.

Til nr. 2

Efter straffelovens § 124, stk. 5, nr. 2, gælder bestemmelserne i straffelovens § 124, stk. 1-3, også i forhold til personer, der i stedet for varetægtsfængsel er frihedsberøvet i institution m.v.

Det foreslås, at bestemmelsen ændres, således at det fremgår, at varetægtsfængsling efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 35 b også er omfattet.

Det indebærer, at flugt fra varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 35 b ligeledes er omfattet af strafansvaret efter straffelovens § 124, stk. 1.

En udlænding, der efter den foreslåede bestemmelse i udlændingelovens § 35 a er varetægtsfængslet i en anden form for surrogat, f.eks. en psykiatrisk institution, og som flygter herfra, vil kunne straffes efter den eksisterende bestemmelse i straffelovens § 124, stk. 5, nr. 2, jf. stk. 1.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 9.

Til nr. 3

Efter straffelovens § 124, stk. 5, nr. 4, gælder bestemmelserne i straffelovens § 124, stk. 1-3, også i forhold til personer, der i forbindelse med fuldbyrdelse af straf uden for arresthuse og fængsler, jf. stk. 1, er frihedsberøvet på bopælen under intensiv overvågning og kontrol eller i institution m.v.

Det foreslås, at bestemmelsen ændres, således at det fremgår, at det både er flugt fra afsoning i fodlænke på bopælen efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a og det foreslåede kapitel 13 b i straffuldbyrdelsesloven, som er omfattet.

Det indebærer, at flugt fra afsoning i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet efter det foreslåede kapitel 13 b i straffuldbyrdelsesloven også er omfattet af strafansvaret efter straffelovens § 124, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 9.

Til § 4

Det foreslås i *stk. 1,* at loven træder i kraft den 1. marts 2017.

Loven finder anvendelse på overtrædelser af udlændingelovens § 34, stk. 4 og 5, § 42 a, stk. 8, 1. pkt. og § 42 a, stk. 10, og straffelovens § 124, der er begået efter lovens ikrafttræden, jf. straffelovens § 3. Er gerningsmanden tidligere blevet straffet for overtrædelse af udlændingelovens § 60, stk. 1, kan sådanne overtrædelser tillægges gentagelsesvirkning efter de nye regler.

Det foreslås i *stk. 2,* at § 35 b i lovens § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. juni 2017.

Der indføres en ny ordning med mulighed for varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet. Etablering af ordningen vil være forbundet med en række praktiske og tekniske udfordringer for kriminalforsorgen. Det foreslås derfor, at § 35 b om varetægtsfængsling i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet træder i kraft den 1. juni 2017.

Det bemærkes, at adgangen til at afsone en straf i fodlænke på bopælen i indkvarteringsstedet ligeledes først vil være etableret fra den 1. juni 2017. Ændringen af udlændingelovens § 60, stk. 2 samt straffuldbyrdelsesloven sættes imidlertid i kraft fra 1. marts 2017. Det skyldes, at udlændingen i praksis vil skulle overtræde sine kontrolforanstaltninger og herefter skal retsforfølges og dømmes, inden der vil ske afsoning. I praksis vil der således ikke ske indkaldelse til afsoning i en fodlænke inden den 1. juni 2017.

Lovforslagets *stk. 3*, vedrører ikrafttræden af forslaget om nedsættelse af kontante ydelser ved manglende overholdelse af opholds-, melde- og underretningspligten, jf. den forslåede bestemmelse i udlændingelovens § 42 a, stk. 13, jf. lovforslagets § 1, nr. 7.

Forsørgertillæg forudbetales hver 14. dag, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1, 2. pkt., og stk. 7, 3. pkt. Tillægsydelse bagudbetales hver 14. dag, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 8, 2. pkt. For alle kontante ydelser gælder, at Udlændingestyrelsen ud fra status i udlændingens sag på en given skæringsdato umiddelbart forud for udbetalingsdatoen bestemmer, hvorvidt og efter hvilken sats udlændingen får udbetalt en kontant ydelse, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1, 3. pkt., stk. 7, 4. pkt., og stk. 8, 3. pkt.

Det foreslås på den baggrund i *stk. 3,* at forslaget om skærpede økonomiske konsekvenser i den foreslåede bestemmelse i § 42 a, stk. 13, finder anvendelse på udbetaling af tillægsydelse fra første hele periode på 14 dage, der ligger til grund for beregning af tillægsydelsen, og som følger efter lovens ikrafttræden. Hermed sikres det, at de skærpede økonomiske konsekvenser alene finder anvendelse på udbetalinger, hvor hele optjeningsperioden ligger efter lovens ikrafttræden.

For så vidt angår forsørgertillæg, foreslås det, at lovforslagets § 1, nr. 7, finder anvendelse på udbetaling af grundydelse og forsørgertillæg, der følger efter førstkommende skæringsdato, jf. § 42 b, stk. 1, 3. pkt., og § 42 b, stk. 7, 4. pkt., efter lovens ikrafttræden. I praksis vil dette alene vedrøre nedsættelse af forsørgertillægget.

Til § 5

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale gyldighed.

Efter bestemmelsens *stk. 1* gælder loven ikke på Færøerne og Grønland.

Det følger dog af bestemmelsens *stk. 2*, at lovens §§ 1 og 2 ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Det følger endviderer af bestemmelsens *stk. 3*, at lovens § 1 ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bilag 1

Strafniveau

Skema til brug for straffastsættelse:

Antal overtrædelser	**1.gangstilfælde**
1-6	Advarsel
7-60	Fængsel i 7 dage
61-150	Fængsel i 20 dage
151-500	Fængsel i 40 dage
501-1.000	Fængsel i 50 dage
1.001-1.500	Fængsel i 60 dage
1.501-2.000	Fængsel i 3 måneder

Antal overtrædelser	**2.gangstilfælde**
1-6	Advarsel
7-60	Fængsel i 20 dage
61-150	Fængsel i 60 dage
151-500	Fængsel i 3 måneder
501-1.000	Fængsel i 4 måneder
1.001-1.500	Fængsel i 5 måneder
1.501-2.000	Fængsel i 6 måneder

Antal overtrædelser	**3.gangstilfælde**
1-6	Fængsel i 10 dage
7-60	Fængsel i 3 måneder
61-150	Fængsel i 4 måneder

151-500	Fængsel i 5 måneder
501-1.000	Fængsel i 6 måneder
1.001-1.500	Fængsel i 7 måneder
1.501-2.000	Fængsel i 8 måneder

Antal overtrædelser	**4.gangstilfælde**
1-6	Fængsel i 20 dage
7-60	Fængsel i 4 måneder
61-150	Fængsel i 5 måneder
151-500	Fængsel i 6 måneder
501-1.000	Fængsel i 7 måneder
1.001-1.500	Fængsel i 8 måneder
1.501-2.000	Fængsel i 9 måneder

Antal overtrædelser	**5.gangstilfælde**
1-6	Fængsel i 30 dage
7-60	Fængsel i 5 måneder
61-150	Fængsel i 6 måneder
151-500	Fængsel i 7 måneder
501-1.000	Fængsel i 8 måneder
1.001-1.500	Fængsel i 9 måneder
1.501-2.000	Fængsel i 10 måneder

Bilag 2

Fordeling af fængselsstraf og fodlænkestraf

Skema til brug for kriminalforsorgens afgørelse om fordeling mellem fængselsstraf og fodlænkestraf:

Idømt fængelsstraf	**Fordeling mellem fængselsstraf og forlænkestraf**
Fængsel i 7 dage	Fængsel i 7 dage
Fængsel i 10 dage	Fængsel i 10 dage
Fængsel i 20 dage	Fængsel i 20 dage
Fængsel i 30 dage	Fængsel i 30 dage
Fængsel i 40 dage	Fængsel i 20 dage + fodlænke i 20 dage
Fængsel i 50 dage	Fængsel i 20 dage + fodlænke i 30 dage
Fængsel i 60 dage	Fængsel i 25 dage + fodlænke i 35 dage
Fængsel i 3 måneder	Fængsel i 30 dage + fodlænke i 60 dage
Fængsel i 4 måneder	Fængsel i 45 dage + fodlænke i 75 dage
Fængsel i 5 måneder	Fængsel i 60 dage + fodlænke i 90 dage
Fængsel i 6 måneder	Fængsel i 75 dage + fodlænke i 105 dage
Fængsel i 7 måneder	Fængsel i 90 dage + fodlænke i 120 dage
Fængsel i 8 måneder	Fængsel i 105 dage + fodlænke i 135 dage
Fængsel i 9 måneder	Fængsel i 120 dage + fodlænke i 150 dage
Fængsel i 10 måneder	Fængsel i 135 dage + fodlænke i 165 dage

I førstegangstilfælde, hvor der idømmes fængselsstraf på op til og med 20 dage, kan straffen dog afsones i fodlænke, hvis særlige forhold talere herfor.

Bilag 3

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 412 af 9. maj 2016, som senest ændret ved § 10 i lov nr. 665 af 8. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. *§ 34 a* ophæves.

§ 34 a. Udlændingestyrelsen skal beslutte, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, som har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og som gentagne gange er straffet for manglende overholdelse af et opholdspåbud, jf. § 42 a, stk. 8, jf. § 60, stk. 1, som en foranstaltning til at styrke kontrollen med overholdelsen af opholdspåbuddet, jf. § 42 a, stk. 9, i en periode på 1 måned skal registreres ved ind- og udgang af indkvarteringsstedet ved en elektronisk sender, som monteres på udlændingens person.

Stk. 2. Politiet yder bistand til gennemførelsen af monteringen af den elektroniske sender på udlændingens person. Monteringen af den elektroniske sender skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader det. Indgrebet kan om nødvendigt ske med den fornødne magtanvendelse.

Stk. 3. Begærer udlændingen spørgsmålet om montering af den elektroniske sender indbragt for retten, skal Udlændingestyrelsen inden 5 søgnedage indbringe sagen for byretten på det sted, hvor indkvarteringsstedet er beliggende.

Stk. 4. Reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a finder tilsvarende anvendelse på sager indbragt for retten efter stk. 3.

Stk. 5. Har en udlænding, som har fået monteret en elektronisk sender, fået dispensation fra overholdelse af et opholdspåbud, jf. § 42 a, stk. 8, skal den elektroniske sender fjernes fra udlændingens person i den periode, dispensationen vedrører. Den elektroniske sender monteres på ny, når dispensationen fra overholdelse af opholdspåbuddet er udløbet.

Stk. 6. Medvirker udlændingen ikke til monteringen af den elektroniske sender, straffes udlændingen med bøde. Med bøde straffes også den udlænding, som efter monteringen af den elektroniske sender fjerner eller ødelægger denne.

2. Efter § 35 indsættes:

»**35 a.** En udlænding kan varetægtsfængsles, når der er begrundet mistanke om, at udlændingen gentagne gange har overtrådt pålæg, der er meddelt udlændingen efter § 34, stk. 4, § 34, stk. 5, § 42 a, stk. 8, 1. pkt., eller § 42 a, stk. 10.

Stk. 2. Retsplejelovens bestemmelser om varetægtsfængsling og foranstaltninger, der træder i stedet herfor, finder i øvrigt anvendelse.

§ 35 b. Er betingelserne for anvendelse af varetægtsfængsling efter § 35 a til stede, træffer retten, hvis sigtede samtykker heri, bestemmelse om anbringelse af udlændingen på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, medmindre særlige forhold taler herimod.
Stk. 2. Udlændinge-, integrations- og boligministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren regler om varetægtsfængslingens iværksættelse og gennemførelse, samt anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af elektronisk kontrol m.v.«

§ 42 a…
Stk. 2-9 ---

3. I *§ 42 a* indsættes som stk. 10:
»*Stk. 10.* Udlændingestyrelsen bestemmer, medmindre særlige grunde taler derimod, at en udlænding, som er pålagt at tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, jf. stk. 8, 1. pkt., skal give underretning til indkvarteringsoperatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet. En underretning kan alene omfatte den førstkommende nat eller alene de tidsrum i løbet af den pågældende nat, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet, eller alene det tidsrum i løbet af natten, hvor udlændingen opholder sig uden for indkvarteringsstedet. «

Stk. 10 og 11 bliver herefter stk. 11 og 12.

Stk. 10. Udlændingestyrelsen kan bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,

2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,

3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 7, 3. pkt., eller stk. 8, 1. pkt.,

4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om en i § 34 nævnt foranstaltning,

5) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller

6) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.

4. I *§ 42 a, stk. 10, 1. pkt.,* der bliver stk. 11, 1. pkt., ændres »jf. stk. 3,« til: »jf. stk. 3, og som ikke er omfattet af stk. 13,«.

5. I *§ 42 a, stk. 10, nr. 3,* der bliver stk. 11, nr. 3, udgår »eller stk. 8, 1. pkt.«

6. I *§ 42 a, stk. 10, nr. 4,* der bliver stk. 11, nr. 4, ændres »§ 34« til: »§ 34, stk. 1-3 og stk. 6,«.

Stk. 11. Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, der er omfattet af stk. 1 eller 2, jf. stk. 3, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen indgiver ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 og ikke medvirker til sagens oplysning, jf. § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., eller

2) politiet drager omsorg for udlændingens udrejse, og udlændingen ikke medvirker hertil, jf. § 40, stk. 5, 1. pkt.

7. I *§ 42 a* indsættes som stk. 13:

»*Stk. 13.* Udlændingestyrelsen skal, medmindre særlige grunde taler derimod, bestemme, at en udlænding, hvis opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, er bortfaldet, jf. § 32, stk. 1, eller § 21 b, stk. 1, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, en udlænding, der har fået afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7 eller § 8, stk. 1 eller 2, men som ikke kan udsendes af landet, jf. § 31, og en udlænding, der er udvist ved endelig dom efter §§ 22-24, og som ikke er varetægtsfængslet efter § 35, ikke får udbetalt kontante ydelser, jf. § 42 b, stk. 1, 3, 8 og 9, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, hvor der er en vederlagsfri bespisningsordning, eller at udlændingen alene får udbetalt grundydelse, jf. § 42 b, stk. 1 og 2, forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3 og 7, og nedsat forsørgertillæg, jf. § 42 b, stk. 3, 6 og 7, når den pågældende er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, såfremt

1) udlændingen uden rimelig grund udebliver fra en afhøring med Udlændingestyrelsen eller politiet, hvortil den pågældende er indkaldt,

2) udlændingen har udvist voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted for udlændinge, eller over for de personer, der i øvrigt opholder sig på indkvarteringsstedet,

3) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal tage ophold efter Udlændingestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. stk. 8, 1. pkt.,

4) udlændingen ikke efterkommer politiets bestemmelse om, at udlændingen skal give møde hos politiet på nærmere angivne tidspunkter, jf. § 34, stk. 4 og 5,

5) udlændingen ikke efterkommer Udlændingestyrelsens bestemmelse om, at udlændingen skal give underretning til indkvarterings-operatøren, hvis udlændingen i tidsrummet mellem kl. 23.00 og 6.00 opholder sig uden for indkvarteringsstedet, jf. § 42 a, stk. 10,

6) udlændingen tilsidesætter et pålæg om at udføre nødvendige opgaver i forbindelse med driften af indkvarteringsstedet, jf. § 42 d, stk. 2, 1. pkt., eller

7) udlændingen er efterlyst af politiet med henblik på forkyndelse, udrejsekontrol eller udsendelse.«

Stk. 12-14 bliver herefter stk. 14-16.

Stk. 12. Udlændingestyrelsen kan til brug for en afgørelse efter stk. 10 eller 11 uden udlændingens samtykke indhente oplysninger om udlændingens helbredsforhold hos indkvarteringsoperatøren, jf. stk. 5.

8. I *§ 42 a, stk. 12,* der bliver stk. 14, ændres »stk. 10 eller 11« til: »stk. 11, 12 eller 13«.

Stk. 13. Udlændingestyrelsen fastsætter nærmere regler om Udlændingestyrelsens eller udlændinges afholdelse af udgifter til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser, jf. stk. 1-4, herunder om beregningen af udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser samt gennemsnitstakster for en given ydelse over en given periode

Stk. 14. For udlændinge omfattet af stk. 10 og 11, der er indkvarteret på et indkvarteringssted, jf. stk. 5, uden en vederlagsfri bespisningsordning, udgør forsørgertillægget pr. dag 42,73 kr. Det angivne beløb er fastsat i 2005-beløb og reguleres fra og med 2006 én gang årligt den 1. januar efter satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent

9. I *§ 42 a, stk. 14, 1. pkt.,* der bliver stk. 16, 1. pkt, ændres »stk. 10 og 11,« til: »stk. 11, 12 og 13,«.

§ 46 a. Udlændingestyrelsens afgørelser kan bortset fra afgørelser om afvisning truffet efter regler udstedt i medfør af § 9 g, stk. 1, 2. pkt., samt de afgørelser, der er nævnt i § 9 g, stk. 3, § 9 h, stk. 8, 1. pkt., § 9 h, stk. 9, 1. pkt., jf. stk. 5, 1. pkt., jf. stk. 1, § 11, stk. 10, § 32 a, § 33, § 34 a, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt., § 42 b, stk. 1, 3 og 7-9, § 42 d, stk. 2, § 46 e, § 52 b, stk. 1 og 3, § 53 a og § 53 b, påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren. Udlændingestyrelsens afgørelser efter § 42 k og § 42 l kan ikke påklages, for så vidt angår boligens geografiske placering.
Stk. 2-7. **...**

10. I *§ 46 a, stk. 1, 1. pkt.,* indsættes efter »§ 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt.,«: »§ 42 a, stk. 10,«.

§ 48. Afgørelse om afvisning ved indrejsen, jf. § 28, stk. 1-4, kan træffes af vedkommende politidirektør. Afgørelser efter § 30, § 33, stk. 9, § 34, § 36, § 37 c, stk. 5, § 37 d, stk. 1 og 3, § 37 e, stk. 1 og 4, §§ 37 g og 37 j, § 40, stk. 8 og 9, § 40 a, stk. 1 og 2, § 40 a, stk. 3, 1. pkt., § 40 a, stk. 4-9, § 40 b, stk. 1 og 2, § 40 b, stk. 3, 1. pkt., § 40 b, stk. 4-9, og § 43, stk. 2 og 3, kan træffes af Rigspolitichefen eller politidirektøren. Afgørelser efter § 40 a, stk. 1, nr. 3, og § 40 b, stk. 1, og afgørelser om, at dokumenter eller genstande og aktiver, der kan anvendes til dækning af de i § 42 a, stk. 4, 1. pkt., nævnte udgifter, tages i bevaring, jf. § 40, stk. 9, kan endvidere træffes af Udlændingestyrelsen. Afgørelser om ydelse af hjælp efter § 43 a kan træffes af Rigspolitichefen. De afgørelser, der er nævnt i 1. pkt., kan påklages til Udlændingenævnet, jf. § 52 b, stk. 5, og de afgørelser, der er nævnt i 2.-4. pkt., kan påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren, jf. dog 7. og 8. pkt. Klagen har ikke opsættende virkning. Politiets afgørelse om iværksættelse af foranstaltninger efter § 36 og §§ 37 c-37 e kan dog kun

11. I *§ 48, stk. 1, 5. pkt*., ændres »jf. dog 7. og 8. pkt.« til: »jf. dog 7. og 8. pkt. og stk. 2.«

påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren, såfremt afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene efter §§ 37, 37 c-37 e eller 37 k. Politiets afgørelser efter § 33, stk. 9, og § 43 a, stk. 2, kan ikke indbringes for udlændinge-, integrations- og boligministeren

12. I *§ 48* indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Politidirektørernes afgørelser efter § 34 kan påklages til Rigspolitichefen. Rigspolitichefens afgørelse efter § 34 i 1. instans kan påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren. Rigspolitichefens afgørelser i klagesager over afgørelser truffet efter § 34 af politidirektørerne kan ikke påklages til udlændinge-, integrations- og boligministeren.«

§ 60. Overtrædelse af de i medfør af § 34, § 42 a, stk. 7, 3. pkt., § 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt., eller § 42 d, stk. 2, 2. pkt., givne pålæg, § 39, stk. 1 og 3, § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 2 og 4, og § 42 a, stk. 7, 4. pkt., og stk. 9, 3. pkt., eller tilsidesættelse af de betingelser, der er knyttet til en tilladelse efter loven, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år. Overtrædelse af § 40, stk. 5, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Overtrædelse af § 44 a, stk. 11, 1. pkt., straffes med bøde.

13. I *§ 60, stk. 1, 1. pkt.,* ændres »§ 34,« til: »§ 34, stk. 1-3 og stk. 6,«, »§ 42 a, stk. 8, 1. og 2. pkt.« ændres til: »§ 42 a, stk. 8, 2. pkt.«, og »stk. 9, 3. pkt.« ændres til: »stk. 8, 3. pkt.«

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. I forskrifter, der udstedes i medfør af § 2, stk. 4 og 5, § 12, § 15, stk. 2, § 16 og § 38, stk. 4 og 9, kan der fastsættes straf af bøde eller af bøde eller fængsel indtil 4 måneder for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 3. Overtrædelse af forbud efter § 37 j straffes med bøde

14. I *§ 60* indsættes som stykke 2:

»*Stk. 2.* Overtrædelse af de i medfør af § 34, stk. 4 og 5, og § 42 a, stk. 8, 1. pkt., og stk. 10, givne pålæg straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder«.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

15. Efter § 62 indsættes i *kapitel 9*:

»**§ 62 a**. Kriminalforsorgen kan efter indstilling fra politiet bestemme, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, eller § 42 a, stk. 8, 1. pkt. eller stk. 10, skal løslades med henblik på at blive udsendt straks, uanset at straffen ikke er helt fuldbyrdet.

Stk. 2. Kriminalforsorgen træffer afgørelse om, at straffuldbyrdelsen skal genoptages eller iværksættes, hvis udlændingen på ny opholder sig her i landet inden for 5 år efter udsendelsens gennemførelse.

Stk. 3. Udlændinge-, integrations- og boligministeren fastsætter nærmere regler om straksudsendelse efter stk. 1 og om genoptagelse eller iværksættelse af strafafsoning efter stk. 2.«

§ 2

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 1242 af 11. november 2015, som ændret ved lov nr. 169

af 27. februar 2016 og § 1 i lov nr. 641 af 8. juni 2016, foretages følgende ændringer:

§ 8 ---
Stk. 2-4. **…**

1. I § 8 indsættes som *stk. 5*:

»Stk. 5. For dømte, der efter reglerne i kapitel 13 b er meddelt tilladelse til strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, og hvor fuldbyrdelsen ikke allerede er iværksat, iværksættes fuldbyrdelsen, når kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom.«

§ 20 ---
Stk. 2. **…**
Stk. 3. I særlige tilfælde kan fængselsstraf endvidere fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a-78 f.

2. *§ 20, stk. 3*, affattes således:

»Stk. 3. I særlige tilfælde kan fængselsstraf endvidere fuldbyrdes på

1) den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a-78 f eller

2) den dømtes bopæl i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 g-78 l.«

§ 46 ---
Stk. 2-4. **…**

3. I *§ 46* indsættes som *stk. 5* og *6*:

»Stk. 5. Udgang kan, medmindre helt særlige omstændigheder undtagelsesvist taler herfor, endvidere ikke finde sted i en periode på 3 måneder, hvis

1) den dømte ikke samtykker i at ville overholde de vilkår, der finder anvendelse under strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. § 78 h, stk. 1, nr. 1,

2) den dømte ikke medvirker til en undersøgelse af den dømtes personlige forhold, jf. § 78 h, stk. 2, eller

3) den dømte ikke medvirker til en undersøgelse af den dømtes personlige forhold, jf. § 78 h, stk. 2, eller

Stk. 6. Perioden på 3 måneder efter stk. 5, nr. 1 og 2, regnes fra fuldbyrdelsens iværksættelse. Er fuldbyrdelsen iværksat, og meddeler den dømte på dette tidspunkt, at denne ikke vil medvirke til en undersøgelse af den dømtes personlige forhold, jf. § 78 h, stk. 2, skal perioden på 3 måneder regnes fra tidspunktet, hvor den dømte meddeler dette. Perioden på 3 måneder efter stk. 5, nr. 3, regnes fra tidspunktet for overførsel til fængsel eller arresthus.«

4. Efter kapitel 13 a indsættes som kapitel 13 b:

»Kapitel 13 b.

Fuldbyrdelse af straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol

Anvendelsesområde

§ 78 g. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, bestemmer, at en udlænding, der er idømt fængselsstraf for

overtrædelse af udlændingelovens § 34, stk. 4 eller 5, § 42 a, stk. 8, 1. pkt., eller § 42 a, stk. 10, efter bestemmelserne i dette kapitel skal udstå en del af straffen under intensiv overvågning og kontrol på bopælen i det indkvarteringssted, hvor udlændingen er pålagt at tage ophold, jf. udlændingelovens § 42 a, stk. 8, 1. pkt., jf. dog § 78 h.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om den administrative behandling af sager om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, herunder om overførsel mellem afsoningsformer, og om varigheden af den del af straffen, der skal udstås på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol.

Betingelser for afgørelse om fuldbyrdelse af straf på bopælen

§ 78 h. Strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter § 78 g skal ikke indgå i straffuldbyrdelsen, hvis

1) den dømte giver samtykke til at overholde de vilkår, der finder anvendelse under strafudståelsen, jf. § 78 i, eller

2) denne fuldbyrdelsesform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig.

Stk. 2. Kriminalforsorgen kan til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelsen i stk. 1, nr. 2, foretage en nærmere undersøgelse af den dømtes personlige forhold, såfremt forholdene taler væsentligt herfor. Hvis kriminalforsorgen finder det fornødent, kan denne i forbindelse med undersøgelsens foretagelse bestemme, at den dømte skal aflægge udåndings- og urinprøver.

Stk. 3. Medvirker den dømte ikke til den i stk. 2 nævnte undersøgelse, kan strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol ikke indgå i straffuldbyrdelsen.

Vilkår

§ 78 i. Afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol meddeles på vilkår af, at den dømte i fuldbyrdelsesperioden

1) ikke begår strafbart forhold,

2) kun forlader bopælen inden for de af kriminalforsorgsområdet fastsatte tidsrum

3) kun forlader bopælen for at deltage i aktiviteter, som kriminalforsorgsområdet har godkendt,

4) ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,

5) udfører aktiviteter efter kriminalforsorgens nærmere beslutning og ikke helt eller delvis udebliver fra udførelsen af aktiviteterne,

6) undergiver sig kriminalforsorgsområdets tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., og overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet, og

7) holder kriminalforsorgsområdet underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen og møder op hos kriminalforsorgs-området efter dennes nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Der kan endvidere fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om de tidsrum, hvor den dømte kan forlade bopælen, om indholdet af de aktiviteter, som den dømte i fuldbyrdelsesperioden skal udføre, og om adgang til forsørgelse og sundhedsmæssige ydelser.

Gennemførelse af tilsyn, kontrol m.v.

§ 78 j. Under fuldbyrdelsen fører kriminalforsorgsområdet tilsyn med den dømte, herunder med overholdelsen af de i § 78 i nævnte vilkår. Inden fuldbyrdelsen iværksættes, skal kriminalforsorgsområdet vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelser.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthyppighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren regler om anvendelse af elektronisk overvågning, herunder karakteren af elektronisk kontrol.

Tilbagekaldelse af afgørelse om strafudståelse på bopælen

§ 78 k. En afgørelse om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, hvis

1) den dømte anmoder herom,

2) den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold,

3) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, afgørelsen vedrører, eller

4) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse ikke er til stede på bopælen i indkvarteringsstedet.

Stk. 2. En afgørelse kan endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte under fuldbyrdelsen overtræder et eller flere af de i § 78 i, stk. 1, nr. 1-7, nævnte vilkår. Det samme gælder, hvis den dømte overtræder et vilkår fastsat i medfør af § 78 i, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd.

Stk. 3. Den dømte underrettes snarest muligt om tilbagekaldelsen af afgørelsen.

§ 78 l. Tilbagekaldes en beslutning om strafudståelse på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol efter fuldbyrdelsens iværksættelse, skal den dømte overføres til fængsel eller arresthus til afsoning af reststraffen.

Stk. 2. Kriminalforsorgsområdet kan bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til fængsel eller arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med udlændinge-, integrations- og boligministeren nærmere regler om overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.«

§ 106 ---

Stk. 2. En dømt, der har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, har ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, hvis den dømte uforskyldt har udstået straf i for lang tid.

5. I *§ 106, stk. 2*, indsættes efter »kontrol,«: »jf. kapitel 13 a, eller som har udstået straf på bopælen i indkvarteringsstedet under intensiv overvågning og kontrol, jf. kapitel 13 b«.

§ 3

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1052 af 4. juli 2016, foretages følgende ændring:

1. I *§ 124, stk. 1,* indsættes som 2. pkt.:
»Det gælder dog ikke den, der er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 eller er frihedsberøvet efter udlændingelovens § 36.«

§ 124. Den, der flygter som anholdt eller fængslet, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2.-4. **…**

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder også i forhold til

1) ...

2) personer, der i stedet for varetægtsfængsel er frihedsberøvet i institution m.v.,

3) …

4) personer, der i forbindelse med fuldbyrdelse af straf uden for arresthuse og fængsler, jf. stk. 1, er frihedsberøvet på bopælen under intensiv overvågning og kontrol eller i institution m.v., og

5) personer, der afsoner fængselsstraf under udstationering fra fængsel eller arresthus.

Stk. 6. **…**

2. I *§ 124, stk. 5, nr. 2,* indsættes efter »institution m.v.«: »eller er varetægtsfængslet efter udlændingelovens § 35 b«.

3. I *§ 124, stk. 5, nr. 4,* indsættes efter »under intensiv overvågning og kontrol«: »efter straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a eller 13 b«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. marts 2017, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 35 b i udlændingeloven, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 2, træder i kraft den 1. juni 2017.

Stk. 3. § 42 a, stk. 13, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 7, får virkning for udbetaling af grundydelse og forsørgertillæg, der følger førstkommende skæringsdato, jf. udlændingelovens § 42 b, stk. 1, 3. pkt., og § 42 b, stk. 7, 4. pkt., efter lovens ikrafttræden, og på udbetaling af tillægsydelse fra første hele periode på 14 dage, der ligger til grund for beregning af tillægsydelsen, og som følger efter lovens ikrafttræden.

§ 5

Stk. 1. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Lovens §§ 1 og 2 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne med de ændringer, som de færøske forhold tilsiger.

Stk. 3. Lovens § 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.